

CSENDŐRSÉGI LAPOK

SZERKESZTI: MOHÁCSY LAJOS SZÁZADOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, I. KER.,
BŐSZÖRMÉNYI-ÚT 21

Megjelenik
minden hó
1-én és 15-én

Előfizetési ára:
Egész évre 12 pengő,
félévre 6 pengő

Telefon:
1-501-90

Postatakarékpénztár:
csekszámla:
25.342

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Modernizálódás.

Magyarul korszerűsödés, vagy mondjuk haladás ennek a szüntelen folyamathoz a neve. Annyit jelent, hogy az ember lépést tart az idővel. Alkalmazkodik hozzá. Alkalmazkodik azért, hogy az életküzdelmekhez maga is megszerezze azokat a fegyvereket, amelyekkel többi embertársa is felszereli magát. Amint a létfenntartáshoz a lepke a mimi-krit — a természet színeihez simulást — kapta ajándékba a Teremtőtől, mi emberek a legnagyobb fegyverrel: az értelemmel áldattunk — és verettünk — meg, számunkra a mimikri kimeríthetetlen lehetőségét, színét és eszközét az értelem adja meg. Aki él ezzel a fegyverrel, kikerüli a bajokat, élen marad. Aki azonban nem tud emberekhez, időkhöz, a sáha nem szüntelődő fejlődési követelményekhez alkalmazkodni, alul marad. Egyesekre éppen úgy áll ez a tétel, mint közösségekre, tehát a csendőrségre is. Az élet fut, zajlik körülöttünk s ebben az iramban nőnek, változnak a feladatok is. Szóval a modernizálódás törvényei alól mi sem vonhatjuk ki magunkat.

Igen, de ez a testületi korszerűsödés nem csak annyiból áll, hogy motorokkal, mikroszkópokkal és más efféle modern szerszámokkal felszereljük magunkat. Sokan azt hiszik, hogy ha ez a holt anyag a kezünkben van, akkor már modernek vagyunk. A technika hallatlan fellendülése uralja a mai ember életszemléletét s ezért vagyunk hajlamosak arra, hogy a modernizálódást csak és kizárólag technikai értelemben látjuk. Ez a túltechnizálódott gondolkodásmód vezet aztán oda, hogy a korszerűsödést úgy várjuk felülről, mint a sültgalambot, mint valami gyári portékát, amit pénzért meg lehet vásárolni és egyszerűen rá lehet aggatni emberekre és testületekre, mint a csillagszórót a karácsonyfára. Ha korszerűsödésről van szó, rögtön gépek jutnak az emberek eszébe, pedig a gép csak egyik eszköze és mindenképpen csak holt eszköze a haladásnak és csak kiegészítője annak a korszerűsödési folyamatnak, ami magában az emberben megy végbe, mert ez a lényeg, ez az alap.

Akik a tíz év előtti és a mostani csendőrséget összehasonlítják, találnak különbségeket, holott a technikai modernizálódásra nem kaptunk dáriusi vagyoniakat. Talán most, hogy kedvezőbb költségvetési híreket hallunk, ez is lendületbe jön, de is-

mételjük, hogy ez csak kiegészítője — igaz, hogy nélkülözhetetlen kiegészítője — lesz annak a fejlődési eredménynek, amit tíz év alatt a testületen látni lehet. Aki arra vállalkoznék, hogy ennek a fejlődésnek az okait, állomásait, tényezőit külön-szedegesse és felsorolja, meglehetősen nehéz feladat elé kerülne. Leshetjük a fű növést, sose látjuk meg. Nap, víz és föld kell hozzá, mint a mi testületi életünkben is vezetés, irányítás és az egyesek egyéni akarata együttesen kell hozzá, hogy ez a láthatatlan növekedés ne szakadjon meg. Ez a fejlődés igazi törvénye és útja, nem pedig egyedül a gépesítés.

Túláságosan kényelmes álláspont, ha minden modernizálódási áldást felülről adagolt technikában várunk. Nekünk magunknak önmagunkat kell modernizálni. Nekünk magunknak kell körülnéznünk az életben, hogy hát a többi emberek mivel töltik az időt, milyen újabb és újabb problémákon török a fejüket, milyen újabb és újabb életstokásokat, élettörvényeket vesznek magukra, miként változnak a gondolataik dolgokról, emberekről, élet-ről, egyáltalában: hogyan változik körülöttünk a világ s ha mindezt megfigyeltük, ne sajnáljuk a fáradságot ahhoz sem, hogy a tempót átvegyük, az új jelenségeknek a gyökeréig menjünk, vagyis tudói, ismerői legyünk nem az életnek és embereknek, hanem a mai életnek és a mai embereknek.

Alvajarással és elzárkózással ezt nem lehet elérni. Érdeklődni, fűrkészni kell. Egybefoglalva az egészet: tanulni. Szüntelenül. És mindig az újakat tanulni. Aki például az önképzést úgy fogja fel, hogy szolgálata harmadik évtizedében is elegendő a próbacsendőr iskolában tanult paragrafusokat ismételtetni, arra ugyan ráaggathatnak mindenféle technikai modernizáló eszközt a tankig és csillaglító nagytűig, mégsem lesz korszerű soha. Az a korszerű ember, aki többet tud és mindent jobban tud, mint elmaradott társai. Minél több ilyen tagja van egy testületnek, annál korszerűbb maga a testület is. Ellenkező esetben eltompul, elnehezedik és lemarad a mától.

Igy fest a mi szemüvegünkön át a modernizálódás kérdése s azt már csak kerek befejezésképpen tesszük hozzá, hogy nagy egészében a csendőr és csendőrség megtalálta a helyes utat. Nincs az a különlegesen modern, hirtelen felbukkant követelmény, amire a csendőr rá ne duplázna tudással, készséggel és kitartással. Minden mai és holnapi feladat megoldására képes a csendőr: ez a korszerűség. Még a legtávolabbi őrökön is látjuk ennek jeleit, pedig a haladás ösztönző körülményei odakint nem valami dúsak.

Határszolgálati ismeretek.

Írta: NAGY KÁLMÁN r. fogalmazó.

(Befejező közlemény.)

Nyilvántartások szerepe a határszolgálatnál.

Úgy a határ-, mint az idegenrendészeti szolgálat nélkülözhetetlen segédletei a különféle nyilvántartások.

Említettem már, hogy milyen fontos az, hogy az országban állam- és közbiztonsági szempontból aggályos, vagy nem kívánatos elemek be ne léphessenek s ha ezt megakadályozni nem is lehet, legalább itt tartózkodásuk alatt az illetők kellő megfigyelés alá kerülhessenek.

Nem elég tehát a határszéli útlevelellenőrző hatóságoknak azt vizsgálni, hogy a belépni szándékozó szabályszerű útlevelel rendelkezik-e, hanem meg kell állapítani azt is, hogy vajjon az illető nem szerepel-e valamely nyilvántartásban, ahogy egy szóval nevezni szoktuk, az illetőket priorálni kell. — E célból a határszéli hatóságok meglehetősen nagy anyagot felölelő nyilvántartásokkal vannak ellátva. Ezenkívül fontos szerepe van az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivatalnak is, különösen a külföldről hazatoloncoltak és jogtalan határátlépők priorálásánál.

Rendőri felügyeleti és internálási eljárás.

A szégyenteljes proletárdiktatúra bukása után az első alkotmányos kormány legsürgősebb és legfontosabb feladata volt, hogy az állam biztonságára vagy a társadalmi rend és béke szempontjából, vala-

mint a közbiztonságra veszélyes, aggályos és gyanús, úgyszintén gazdasági okokból káros egyénekkel szemben követendő eljárást szabályozza.

Az 1919. évi november hó 17-én megtartott minisztertanács felhatalmazása alapján adta ki a belügyminiszter 4352/1920. B. M. int. rendeletét, ami ezt a kérdést szabályozza.

Idők folyamán ez a rendelet módosításra és kiegészítésre szorult. Ilyen kiegészítő és módosító rendeletek a 3000/1922. B. M. int. és 3320/1929. VII. B. M. res. számú rendeletek.

Az említett rendeletek értelmében rendőri felügyelet, valamint az internálás elrendelése kérdésében eljárnak.

I. fokon

- a) kis- és nagyközségekben a főszolgabíró,
- b) m. kir. rendőrség működési területén a kapitányság, kirendeltség vezetője,
- c) a budapesti főkapitány hatásköre területén Budapest székesfővárosban a VIII. ker. kapitányság vezetője, — a hatósági területéhez tartozó más városokban és községekben pedig a rendőrkapitányságok vezetői.

II. fokon

- a) a vármegyék alispánjai,
- b) m. kir. rendőrség vidéki főkapitánya,
- c) m. kir. rendőrség budapesti főkapitányának egész hatósági területén a főkapitány.

Végző fokon

- a) m. kir. belügyminiszter.

Szélhámós.

Írta: ZSENAY TIBOR.

Az vessen rám követ szélhámosságomért, aki hasonló körülmények között nem úgy eselekedett volna, ahogyan én.

Mik voltak a körülmények?

Háború volt és én alig voltam tizenkilenc éves. Az egyetemre éppen beiratkoztam, még pedig az orvosi szakra, amikor a behívási parancsot kaptam. Önkéntes úr lett belőlem és örömmel vettem észre, hogy ahány fertály esztendő elmúlt katonaeletemben, annyi csillaggal több lett a galléromon. Egyszer aztán a menetzászlóaljjal én is kint voltam a harc-téren. Ott se hoztam szegyeint sem az esztendeimre, sem az ezredemre és amikor mint önkéntes szakaszvezető a kis ezüsttel sebesülten hazamehettem, nem hiszem, hogy sok boldogabb ember volt nálam. Oda-haza a kórházban, úgy érezve, hogy mint beiratko-

zott orvostanhallgató, nekem is van valami közöm az orvosi tudományhoz s annál fogva a betegekhez is, lábbadozásom alatt már segítettem az orvosoknak és az ápolónőknek is. Így egyetmást elsajátítottam s ennek-e vagy a személyi okmányaimba bejegyzett egyetemi hallgató voltomnak köszönhetem-e, nem tudom, de gyógyulásom után beosztottak a zászlóalj segélyhelyre s néhány hét múlva induló újabb menetel már mint beosztott mentem a haretérre. És pedig nem a régi ezredhez, hanem a franciák ellen összpontosított ezredék egyikéhez, az akkor még német uralom alatt levő Elzászba. Egyelőre kiképzést szándékoztak velünk végeztetni az ottani haretér különleges kívánalmaihoz [viszonyítottan. Más világ volt az, más harcok, más harcok...

Német lakosság a községekben, emeletes padlású, meredek tetejű házak. A padlásokban is lakoszobák és a szobák ablakaiban muskátlik, petuniák s az udvarokon, a keskeny, hosszú udvarokon leanderek. A község völgyben feküdt, utcái kövesek, tiszták s az embereken a jólét. Nagyon is szép világ volt az, azt hiszem, azért is mondom ezt, mert egy kis lány lakott ebben a községben, egy olyan szép lány, akihez hasonlót azóta se igen láttam. Igaz, mondom, hogy akkor tizenkilenc éves voltam...

Már akkor önkéntes őrmester voltam. Nem mondom, hogy mindenfelé, ahol jártam, felém fordultak a lányok, de biztos, bajtársi nyilatkozatok igazolják, hogy nem egy fokkal, de sokkal többel voltam szebb az ördögnél. Állítólag ez már közeláll a szép emberhez. A legszebb, bizonyosan a tizenkilenc esztendőm volt, amely főleg az arcom pirosságában és a sze-

A fennálló rendeletek értelmében:

Az ország területéről ki kell tiltani és a kitiltás foganatosíthatóságáig internálni kell mindazon külföldieket és velük együtt a közös háztartásban élő hozzátartozókat, akiknek itt tartózkodása magatartásuk folytán

a) az állam, a társadalmi rend és béke szempontjából, valamint a közrendre és közbiztonságra veszélyes,

b) az állam, a társadalmi rend és béke szempontjából, valamint a közrendre és közbiztonságra agályos vagy gyanús,

c) az állam, a társadalmi rend és béke szempontjából, valamint a közrendre és közbiztonságra, helyesebben akiknek ténykedése közviszonyaink között gazdasági életünkre káros.

Veszélyesnek tekintendők, akik az ügynevezett tanácsköztársaság fennállása alatt mint annak szervei, közegei, megbízottai vagy fegyveres erejének tagjai a büntető törvényekbe ütköző cselekményt követtek el.

Aggályosnak tekintendők, akik az ügynevezett tanácsköztársaság megalapítása vagy fenntartása és a társadalmi rend és béke felforgatása vagy megzavarása érdekében oly tevékenységet fejtettek, illetőleg fejtenek ki, melyből okszerűen következethető, hogy itt tartózkodásuk az állam vagy társadalom biztonságát avagy a közrendet vagy a közbiztonságot veszélyezteti.

Gyanúsaknak tekintendők, akik az ügynevezett tanácsköztársaság összeomlása óta izgató tevékenységgel vagy egyébként tettel vagy szóval oly magatartást tanúsítottak, illetve tanúsítanak, amelyből

mem melegeben mutatkozott meg. Afelől is bizonyos vagyok, hogy a vállam erőt mutatott és ez se megvetendő valami. Hála légyen az öreg Rátkai bácsinak, aki kegyetlenül megtornáztatott bennünket a gimnáziumban, a csontjaim, mondom, kemények voltak.

Nem kell tehát csodálkozni, hogy egy reggelen, amikor a gyengélkedő szoba felé mentem volna, az egyik üzlet előtt tátott szájjal álltam meg egy leányka előtt. Olyan szép volt. Haretéri embernek, messze mindentől, ami a világ szépségeire emlékezteti, egy szőke, magas, karesú leány, aki a haját a homlokából hátra fésülve viseli s akinek a szeme olyan, mint napkelte előtt a májusi hajnal, olyan kék, ez, mondom, egy haretéri embernek olyan tünény, olyan lelki megrázkódtatás, hogy nem csoda, ha a szájam is tátva maradt. Hogy kerül ide ez a virágszál, ez a rózsza, azzal a gyönyörű szemével, friss ruhájával, élő, eleven, meleget árasztó testével, hogy kerül ide?...

Az utcán nem igen jártak, vagy ha igen, odébb, amit nem lehetett látni, hiszen ezek a hegyi községek mind görbék voltak. Mondom, olyan szép volt ez az október reggeli találkozás ezzel a lánnyal, hogy felejteni nem tudom. Akkor se tudtam. A gyengélkedőknek két nappal többet engedélyeztem a kelletnél s az emberek nem tudták, mi van velem, aki egyébként szigorú ember voltam. Igaz, hogy az egyik bakának, aki lábfeltörésről panaszkodott, köhögés elleni port írtam fel, amint utólag megtudtam, de az nem baj. Azt hiszem, azt mondtam akkor is, sokkal jobb, hogy így tettem, mintha fordítva tettem volna,

okszzerűen következtethető, hogy céljuk az ügynevezett tanácsköztársaság visszaállítására, illetve az állam vagy társadalom törvényes rendjének és békéjének erőszakos felforgatására irányul.

Gazdasági életünkre károsnak tekintendők, akik a közellátás rendjét veszélyeztető árufelhalmozással, lánckereskedéssel, árdrágítással, tiltott valutaüzérkedéssel foglalkoznak (a valutaüzérkedést újabban a 157.710/935. VII/a. B. K. szabályozza), vagy általában a közellátásra és legális kereskedelemre vonatkozó hatósági rendeleteket és intézkedéseket kijátsszák, vagy kijátszani törekednek.

Rendőri felügyelet alá kell helyezni, illetőleg lakóhelyükről vagy tartózkodási helyükről ki kell tiltani s más községekben őrizetbe, illetőleg internálni kell azokat a *nem külföldieket* is, akik az előbb említett a. b. és c. pontok értelmében kifogás alá esnek.

A rendőrhatalom felügyelet alá helyezett egyén:

a) azt a területet, amelyet a rendőrhatalom megállapít, további intézkedésig rendőrhatalom engedély nélkül nem hagyhatja el;

b) köteles az elsőfokú rendőrhatalomnál és ha ez nincs helyben a községi elöljáróságnál a rendőrhatalom által megjelölt időben személyesen jelentkezni; a jelentkezés nem kívánható gyakrabban, mint naponként kétszer és nem történhetik ritkábban mint hetenként egy ízben;

c) köteles a tartózkodási hely belterületén szándékolt lakásváltoztatást legalább 24 órával előbb a rendőrhatalomnál, községekben az elöljáróságnál bejelenteni;

azaz: köhögő embernek marhafaggyúval kenegtettem volna a torkát...

Bevallom, hogy a gyengélkedő vizsgára később mentem, mint a zászlóaljparancsban előírva volt, aminek az az egyszerű magyarázata, hogy a kis lány után leselkedtem. Láttam, hogy üzletből jött ki, biztos voltam, hogy hazatart, ennél fogva a görbe utcán, illő távolságból, de követtem.

A házat, ahová bement, szüntelenül néztem, ne-hogy eltévesszem, amíg odaérek. A ház kapuja mellett barna bádoggal fehér betűkkel az volt kiírva: Frank Gerstner Gärtner. Ami azt jelenti, hogy kertész volt a leány apja. Ezt biztosra vettem, nem is gondoltam arra, hogy más is lakhat a házban és úgy gondoltam tizenkilenc évvel, hogy ilyen szép csak az lehet, aki mindig virágok között él, azoktól ellopja a finomságot, az illatot, a szépséget és azt a titokzatos valamit, ami a virágot mindig és mindenki előtt vonzóvá teszi. Este az „Utolsó garas“-hoz címzett vendéglőben meg is kérdeztem a serméről, hogy van-e a faluban kertész, mert szeretnék innen is virágot küldeni a menyasszonyomnak szép Magyarhonba... A serméről elmondásából örömmel igazolódott reggeli kémsétám feltevése...

De bizony minden öröme megvan a maga üröme. Nálam az volt, hogy a német szó sehogy se fért a gégémbe. Még nyelvemre vettem, de csak bugyborékoltam velük. Ez volt örömben a fekete felleg: hogy vallok én szerelmet ennek a rózsavirágnak és hogyan fogom kicsalni belőle azt a csókot, amelyért már is megbolondultam? Én sokáig nem várhatok, hiszen az ezred mindennap elindulhat a

d) személyes szabadságában bizonyos korlátozásoknak van alávetve, amelyeket a rendőrhatalóság esetenként állapít meg, így különösen megtilthatja a nap bizonyos szakában lakásáról eltávoztást, nyilvános helyek látogatását, stb. E korlátozásokat úgy kell megállapítani, hogy azok a felügyelet alatt álló egyént a szükségesen túl ne akadályozzák rendes foglalkozásában és keresetében.

e) táviratot nem adhat fel, távbeszélőt nem használhat, postai küldeményei rendőrhatalósági ellenőrzés alatt állanak;

f) eltiltható attól, hogy rendes környezetén kívül mással érintkezzék.

A rendes lakó vagy tartózkodási helyéről eltávolított és rendőrhatalósági felügyelet alá helyezett egyének azok a családtagjai, akikkel közös háztartásban élt, s akiknek eltartásáról gondoskodni képes, a kijelölt tartózkodási hely I. fokú rendőrhatalóságának engedélyével hozzáköltözhetnek. Ebben az esetben azonban a rendőrhatalósági felügyelet a családtagokra is kiterjed. Az említett rendőrhatalóság indokolt esetben az odaköltözött családtagokat eltávolíthatja.

A jelzett rendeletek a további eljárási szabályokon kívül felsoroljuk azokat az eseteket, amikor az internálási eljárás során rendőrhatalóságok őrizetbevételre kötelek, hogy alkalmazzanak.

Bár az ismerttetett rendeletek módot adtak arra, hogy a gazdasági életre káros egyéneket is rendőri felügyelet alá helyezzék, ezt a rendőrhatalóságok nem igen alkalmazták.

Az utóbbi időben nagy mérvben elharapózott a sacharin- és tüzkőcsempészés tetemes károsodást

okozván az államnak, a pénzügyminiszter kérésére a Belügyminiszter felújította az említett internálási rendeletek vonatkozó részét s elrendelte, hogy a gazdasági életre káros tevékenységet kifejtő egyéneket a pénzügyi hatóságok feljelentésére — beigazolt esetekben — rendőri felügyelet alá kell helyezni.

A gazdasági okokból hozott rendőri felügyeleti határozatok ellen nagyfokú fellebbezésnek van helye. A másodfokon eljárni jogosult hatóság jogerősen határoz. Ez ellen a határozat ellen csak felülvizsgálati kérelemmel lehet élni.

Az internálási vagy politikai okokból hozott határozatokat minden egyes esetben fel kell jóváhagyás végett a Belügyminiszterhez terjeszteni.

Az érvényben álló rendeletek alapján elrendelt rendőri felügyeleti és internálási ügyekben hozott véghatározatok revízióját, amelyeket gazdasági okokból hoztak, első ízben a rendőri felügyelet elrendelő határozat napjától számított 3 hónap elteltével, azután pedig folytatólag és ismétlődően 3 havonta kell foganatosítani.

Az internálási vagy politikai okokból hozott rendőri felügyeleti határozatokat pedig a belügyminiszteri jóváhagyás napjától számított 3 hónap elteltével, azután pedig folytatólag és ismétlődően 3 havonta kell revízió alá venni.

A rendőri felügyelet további fenntartása vagy megszüntetése tárgyában az a rendőrhatalóság határoz, amely a kérdéses ügyben az érdemi véghatározatot hozta. Internálási és politikai okokból hozott rendőri felügyeleti határozatok ügyében természetesen a Belügyminiszter.

tűzvonalba és én nem akarok egy elmaradt símogatóssal, egy meg nem ért csókkal elmenni innen!

Nem aludtam akkor éjjel, de mást se csináltam, mint összeszedtem az összes, eddig hallott német szót és gyúrtam magamba a mondatokat, amikről azt hittem, hogy nyelvtanilag és tartalmilag is a legjobbak, legszebbek és hogy azoknak nem állhat ellen az a leány...

Reggel az utcán voltam már jókor és lestem. Nem hiába, nagy örömeimre. Mikor a leányka elhaladt mellettem, tudtam határozottan, hogy elpirult fiatalembert lát, ilyenre néz, de hogyan néz! Akár egy plakátra! Mint egy plakátra, mondom, amelyikről elolvassa az ember, hogy... Vajjon rólam mit olvasott, hökkentem meg az első pillanatban, de utána bolondítóan kalapált a szívem, mert a leányka, ahogyan elhaladt volna mellettem, nyakig elpirult. Azt már tudtam tizenkilenc évvel is, hogy ezt mégse teszik a leányok egy plakát előtt. Boldog voltam szörnyen, de csuklani kezdtem, mert szép finoman akartam engedélyt kérni a bemutatkozásra, viszont elfeledtem minden, az éjszaka összeszedett német tudományomat. A fene egye meg, bosszankodtam és vágyón néztem a kék ruhája után...

Törtém a fejemet egész nap, igaz, hogy ez a nap csak délutánig tartott, mert váratlanul akkor állított be a zászlóalj-segélyhelyre egy kis gyerek és szörnyű német beszéddel kért, hogy menjek egy házba, ahol egy beteg van. Az orvosfőnököm, a főorvos nem volt otthon, az ezredparancsnoknál volt gázvédelmi előadásokon, hát mennem kellett. Mentem.

A leányka háza irányába mentünk, sőt hirtelen azok kapuján fordultunk be. A lázmérőt vittem magammal és ma is meg vagyok győződve, hogy a későbbiek során elmondott működésemmel azért nem működött, mert tölem olyan magasfokú kiterjedést kapott ott a kapu alatt a higany, hogy mint nyáron a duzzadt meggy, az is megrepedt...

Az emeletre tartottunk, legalább is úgy emlékszem. Akkor tértem magamhoz boldog örömmel, amikor az ajtót a szőke leány nyitotta ki. Még nagyobb volt a boldogságom, amikor láttam az arcán a kellemes meglepetést és a reggel már egyszer látott csudaszép pirulást. Arra persze nem is gondoltam, hogy mint orvos, mi a szösz fogok itt csinálni, csak az járt az eszemben, hogy törvényes körülmények között jutottam a házba, a szobába a leány elé és a szülők elé. A szülőket mindig nagyon tiszteltem ilyen csalafinta kirándulásaimon...

Azt kérdezte a leányka: vajjon én orvos vagyok-e? Ezt megérteni, akár mily keveset is tudtam a németből, nem volt művészet. Viszont ahhoz meg tudomány se kellett, hogy ráfeleljem: Ja. Vagyis, hogy: igen, én orvos vagyok.

A leány mosolygott rám és én az öreg nénit is örömeimben rózsának láttam. Az öreg kertésznek a szájában hideg pipa, amolyan fehér cseréppipa lógott, a szeme ugyanakkor folyton rajtam csüngött. Nem nézte ki belőlem megnyugvással a betegségek ellenségét. Ezt is jól megjegyeztem magamnak, amint gyorsan körülnéztem.

Jól láttam, hogy előttem, egy nyoszolyafélén beteg gyermek feküdt. Csupa tűz az arca. Nézttem egy

Lőfegyver, lőszer, lőpor, robbantóanyagok forgalmának szabályozása.

Belügyminiszteri engedéllyel rendelkező fegyverárusok, valamint fegyvervásárlási, tartási és viselési engedéllyel bíró személyek által külföldről megrendelt lőfegyverek, vagy lőfegyver-alkatrészek behozatalához, vagy az ország területéről való kiszállításához (kiviteléhez) szükséges engedélyt (kísérőigazolványt) a rendeltetési hely, illetve a lakóhely szerint illetékes elsőfokú rendőrhatóság (Budapesten a főkapitány) adja meg.

Sport üzésére (vadászat, galamb- és gömblövészet, lövészversenyek) vagy javítás céljából külföldre szállítandó fegyverek kiviteléhez és használat vagy javítás után való behozatalához egy engedély (kísérő igazolvány) elegendő. A visszahozatal engedélyezését azonban külön fel kell tüntetni. A lőfegyverek és lőfegyver alkatrészeknek az ország területén való átviteléhez szükséges kísérőigazolványt a m. kir. Belügyminiszter adja meg. (214.680/1935. B. M.)

Külképviselési hatóságaink fel vannak jogosítva arra, hogy kizárólag sportüzésre az ország területére átmenetileg érkező és államrendészeti és közbiztonsági szempontokból feltétlenül megbízható egyének részére fegyverek behozatalát engedélyezzék és erre vonatkozólag kísérő igazolványt állíthassanak ki és ezenkívül ilyenek kiállítását az útlevelemben is feljegyezhessek. Ez az engedély azonban csak 15 napra szólhat s amennyiben a külföldi ennél tovább akar az ország területén maradni, a fegyverkísérő igazolvány érvényének meghosszabbítását a belügyminisztertől kérelmezheti.

darabig, ahogyan főnökömtől láttam és a szívem vadulni kezdett. A felelősséget a komoly betegség látán érezni kezdtem. A lelkiismeret dohogott bennem. Joggal.

A gyermek pulzusához nyúltam. Eszeveszetten vert. Később kiderült, hogy a magamét éreztem, ugyanis a gyerekek az arca nem a betegség jele volt, hiszen a betegsége semmi más nem volt, mint — dadogás és nyavalyatörés. A legkomolyabban mondom. Epilepsziás volt a gyerek s akkor délben rájött a roham. Miután azonban valamit tennem kellett olyat, ami az orvosi ténykedésre utalhat, azt mondtam a pipás bácsinak: hozzon vizet s mutattam, hogy kezet akarok mosni. Az öreg kiment. Eggyel kevesebben voltunk a szobában. A leányka mellett állott és tiszta, nyílt, szép szemével nézett rám. Figyelt, vizsgálta az arcomat. Nem volt benne semmi kacérság vagy tetszenivágyás. Jól látta, hogy ő nekem nagyon tetszik. A keze fehér volt, mégis kissé izmos, az alakjából áradt a fiatalság és a meleg. Az jutott eszembe megint: ki tudja, mikor indulunk a tűzvonalba, óh, de kár volna, ha elmennék és úgy mennék el, hogy egy meleg szót se kapok ettől a leánytól...

Láttam a helyzetet: ha ügyesen viselkedem, reményem lehet... Fontoskodó arcot vágtam, ha nem a leányhoz fordultam, hanem ha tettem valamit. Az öregasszony nagy karosszékben ült mozdulatlanul, mintha Indiában ülne valami istenség trónusán. Ezt nehéz lesz innen elmozdítani. Az öreg kertész is visszajött a vízzel és nem ment ki, várt. Namost...

Csak a leányhoz szóltam néhányat. Csak hozzá,

A külképviselési hatóságok által kiállított kísérő igazolványok a fegyvertartási és viselési engedély kiállításához szükséges előzetes belügyminiszteri hozzájárulást pótolja. (214.767/1925. B. M.)

A lőporegyedáruság körébe tartozó anyagok, mint mindenfajta lőpor, mindennemű robbantóanyag, valamint bármilyen lőporral vagy robbantóanyaggal megtöltött töltények, gyutaecok, gyújtó- vagy robbantózsínórok behozatala, kivitele és átvitele a robbantóanyag és lőporegyedáruság igazgatására hivatott hatóság (m. kir. keresk. miniszter) külön engedélyéhez van kötve.

A behozatalhoz és kivitelhez ezenkívül az elsőfokú rendőrhatóság által kiállítandó, az átvitelhez pedig a m. kir. belügyminiszter által kiállítandó robbantóanyag (lőpor, lőszer) kísérő igazolvány szükséges. A behozatalhoz vagy kivitelhez a kísérőigazolvány csak abban az esetben adható ki, ha a kérelmező a m. kir. keresk. miniszter behozatali, illetőleg kiviteli engedélyét felmutatja.

Sportcélokra kiállított fegyverkísérő igazolvánnyal rendelkező egyén, amennyiben fegyvert is hoz vagy visz magával, összesen 200 drb. hozzávaló fegyvertöltényt, külön engedély nélkül, vihet magával.

A behozatal-kivitel és átvitel ellenőrzését s az ezzel járó adminisztrációs teendőket a határszéli vámhivatalok végzik. (214.680/1925. B. M.)

Folyamórség.

I.

A hajóforgalomban való útlevelelvizsgálat tekintetében az 1340/1924. M. E. számú kormányrendelet intézkedései az irányadók.

hogy halljam a hangját s hogy amíg beszél, nyugodtan nézhessek a szemébe, itt a szülők előtt is, remélve, hogy meglátja a tekintetemből, hogy egyáltalán nem is érdekel az, amit mond, mégha érteném, akkor se... A leány beszélt, én néztem és a tekintetemre mindjobban hasonlított az arca az apja virágaihoz, legszebb virágaihoz, a piros rózsákhoz.

A gyerekek megnéztem a torkát, lenyomtam a nyelvét jól a kanál nyelvél, persze, nem láttam semmit. Aztán felültem és végigkopogtattam a mellét meg a hátát, persze, egészen feleslegesen. Közben a leányka tartotta a gyereket, az öccsét s ennek köszönhetem, hogy egyszer összeért a kezünk. Én a kopogtatásba megállottam, megfogtam az ő kezét, ránéztem a lángoló arcra, de a szemeket nem tudtam magamra emeltetni, a leányka lehajtott arcát fogta az öccse testét és segíteni akart nekem. Segítet is, áldja meg az Isten, segített ahhoz, hogy hangtalan csodálatomnak kifejezést adhassak szülei árgus szemei dacára. Kifejezést adtam úgy, hogy lehajoltam, mintha fülemmel hallgatnám a gyerek lélegzését, de én lehajoltam a leányka fehér kezére, az ujjaim közé szorítottam azt, ő visszatartotta és nem vonta el, amikor megcsókoltam.

Azt mondtam a szülőknek, hogy a gyerek maradjon nyugodtan, holnap eljövök újból, erős csillapítót hozok, meg fogom gyógyítani őt. A szülők bölintottak, mint öreg akácok esténként szoktak, a leányka meg kezet nyújtott s azt mondta: Várni fognak.

Éjjel riadó volt és másnap reggel Verdunnél voltunk...

A szerint a külföldi viszonylatban közlekedő hajókon az útlelvizsgálaton kívül a hajószemélyzet az utasok és a rakomány rendészeti ellenőrzését a m. kir. folyamőrség látja el.

Folyamőrségi ki- és belépő állomások a következők:

Gönyü révkap., Dunaharaszti révkirend., Komárom révkap., Dunaalmás révkirend., Nyergesújfalú révkirend., Piszke révkirend., Esztergom révkap., Dunaacsuny révkirend., (csónakosok részére kiéptetés), Mohács révkap., Bares révkap. (csak tutajforgalom), Szeged révkap. (személyforgalom nincs), Budapest révfőkap., Szob révkap.

II.

A m. kir. folyamőrséget az 1922. XIV. t. c. -kel szervezték. A törvény 1. §. szerint a folyamőrség a folyamrendészet körében felmerülő közbiztonsági és egyes igazgatási rendészeti teendők ellátására rendelt állami intézmény, amelynek szervezését, továbbá tüzetes hatáskörét és tennivalóit a belügyminiszterium javaslatára a m. kir. miniszterium állapítja meg.

A m. kir. folyamőrség minden tekintetben és kizárólag a m. kir. belügyminiszternek van alárendelve.

A folyamrendészet magában foglalja a jövedékszolgálat kivételével mindazokat a teendőket, amelyek az ország hajózható vizein fennálló törvényes szabályok érvényesítését a rend fenntartását, valamint a közlekedés akadálytalan lebonyolítását biztosítják. A folyamrendészetre vonatkozó rendeleteket a belügyminiszter a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg bocsátja ki; ezen rendeletek végrehajtása, valamint a folyamrendészetre vonatkozó minden ügy legfelsőfokú (3. fokú) intézése a belügyminiszter hatáskörébe tartozik.

III.

Folyamrendészeti hatóságok: a m. kir. belügyminiszter, mint III. fokú hatóság, m. kir. révfőkapitányság, mint II. fokú hatóság, m. kir. révkapitányságok és a folyamőrtisztek vezetése alatt álló hatósági jogkörrel felruházott m. kir. révkirendeltségek, mint I. fokú hatóságok.

E hatóságoknak végrehajtó, illetve foganatosító szervei: a) a tiszthelyettesek vezetése alatt álló és hatósági jogkörrel fel nem ruházott révkirendeltségek, b) a parti révőrségek.

A folyamrendészeti hatóságok végrehajtó karhatalmi szerve a beosztott m. kir. folyamőrség.

A törvény további része a folyamrendészeti hatóságok hatáskörét, szervezetét, szolgálatát írja elő, ezek között a minket érdeklő közrendészeti és közbiztonsági szolgálat ellátására a hajózható vizen, a kikötőben és a hajóállomáson általában a révkapitányságok mellé kirendelt rendészeti közegek vannak hivatva, mint révkapitányság segédszemélyzete mindaddig, amíg az illetékes parti rendőrhatalom vagy közbiztonsági közeg a további intézkedést meg nem teheti.

A saját közegei által végzett rendőri természetű nyomozásokat a révkapitány irányítja.

Feladatuk továbbá: 1. utas- és útlevelellenőrzés a hajóforgalomban.

A hajóforgalom ellenőrzését az 1340/1935. M. E. rend. szabályozza.

A be-, illetőleg kiléptetési eljárás rendészeti szempontból a következő intézkedéseket foglalja magában: a) hajóokmányok és útlevelek vizsgálatát; b) a hajó, a személyzet, az utasok és a rakomány rendészeti ellenőrzését.

Csónakkikötő-állomások létesítése (143.594/1933.).

Sűrűn előfordult, hogy a magyar-csehszlovák közös Dunahatár-szakaszon áthaladó külföldi csónakosok ennek a szakasznak magyar partján, a határőrző szervek elkerülésével, minden ellenőrzés nélkül kikötöttek.

Ezért a B. M. hajóállomásokon kívül csónakkikötőállomásokat is jelölt ki s elrendelte, hogy a kényszerítő szükség kivételével más helyen, mint amik ki vannak jelölve kikötni nem szabad. Négy ilyen csónakkikötő állomás lett kijelölve (Gutor sziget, Dunaremete mellett, a Matlák csárdánál és Kisbodoknál). Ezekben a kikötőhelyeken a csónakok pihenés, éjjeljezés, élelmiszer vagy vízfelvétel végett szabadon kiköthetnek.

Csónakkal közlekedés határvizeken.

A szomszéd államokkal közös határt képező folyó- és állóvizeken belföldiek közlekedése általában szabad. Több esetben előfordult, hogy a nagyobb forgalmú ily határvizeken vízi járművekkel közlekedő személyek a határvonalat átlépve idegen területen kötöttek ki s e révén vagy más módon összeköttetést és érintkezést teremtve, az ellenőrzés hiányát különböző, az állam közbiztonságát veszélyeztető vagy a kincstár megkárosítását eredményező cselekményekre használták fel.

Ennek megakadályozása végett az említett határszakaszon csónakkal vagy ezzel egy tekintet alá eső vízi járművel történő közlekedés tekintetében a következőket rendelte el a 139.647—1935. VII. a. B. M. sz. rendelet.

A magyar-csehszlovák közös Dunaszakaszon, továbbá a Mohács alatti Dunaszakaszon, a Tiszának Szeged alatti közös szakaszán, a Tiszának Vásárosnamény és Záhony közötti magyar-csehszlovák közös szakaszán, a Drávának magyar-jugoszláv közös szakaszán, az Ipolyon, végül a Fertő-tavon, mint határvizeken csónakkal csupán oly személyek közlekedhetnek, akik a 203.000—1926. B. M. sz. rendelettel rendszeresített „igazolójegyvel” rendelkeznek s amely igazoló jegyre vezetett záradékban a vízi közlekedésre engedélyt kaptak.

E célra az igazoló jegyeket az elsőfokú rendőrhatalom állítja ki.

Ezek az igazolványok azonban határátlépésre nem jogosítanak.

Ilyen engedélyt 48 órás időtartamra is ki lehet adni.

Aki a 139.647—1935. VII. a. B. M. sz. rendeletben felsorolt folyószakaszon és tavon a rendelet szerint záradékolt igazolójegy nélkül csónakkal vagy ezzel egy tekintet alá eső vízi járművel közlekedik, vagy ha ilyen igazolvány birtokában, de megfelelő határszéli útiokmányok nélkül idegen állam területét képező parton kiköt, ott személyt vagy tárgyat partra rak, vagy csónakjába felvesz, kihágást követ el s e rendelet alapján 200 P-ig

A Hadimúzeum május 29-i ünnepélyes megnyitására érkező Kormányzó Úr Ö Főméltóságát vitéz Aggházy Kamil ezredes fogadta.

terjedhető pénzbüntetéssel büntethető. E kihágások miatt az eljárás a közigazgatási hatóságoknak, mint rendőri büntető bíróságoknak, a m. kir. rendőrség területén pedig ennek hatáskörébe tartozik.

Országhatárt alkotó vizeken való éjjeli halászat a 22.641—1925. F. M. rendelet értelmében a révkapitányságnak és a határőrparancsnokságnak előre bejelentendők. A rendelet szabályainak megszegése 200 P-ig terjedhető pénzbírsággal büntetendő.

Az eljárás az elkövetés helye szerint illetékes révhatóság hatáskörébe tartozik.

A dunai hajókon felszerelt szórakoztató rádióvevőberendezések üzemben tartása.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter a dunai hajókon felszerelt szórakoztató rádióvevőberendezések üzemben tartása tárgyában a csehszlovák, a jugoszláv, a német és az osztrák postaigazgatással megállapodást létesített.

Ennek következtében adta ki a B. M. a 121.312—1932. B. M. sz. rendeletét, amely szerint a Dunán közlekedő hajók személyzete, ha a saját országában megállapított előírásoknak megfelelően szórakoztató rádióvevő berendezésére és üzemben tartására engedélyt kap, ennek az engedélynek alapján a vevőberendezést a megállapodáshoz csatlakozott országokban közlekedő hajókon is üzemben tarthatja. Az ily rádióvevő berendezés üzemben tartására az az ország ad engedélyt, amelyik országnak lobogója alatt a hajó közlekedik. Az engedélykiratnak mindig a hajón kell lennie s azt kívánatra bármikor fel kell mutatni. A rádióvevő berendezés használata-

tánál mindig annak az országnak rendeletéhez kell alkalmazkodni, melynek területén a hajó tartózkodik, illetőleg a vevőberendezés üzemben van.

M. kir. határőrség.

A m. kir. vámőrség (most már határőrség) létesítéséről az 1921. évi 6.200—M. E. számú rendelet intézkedik.

E rendelet szerint a vámőrség (határőrség) a vámhatár őrzésére, valamint a vámhatárt érintő hajózható vizeken átmenő személy- és áruforgalom felett vámjövédéki szempontból való felügyeletre, a vámjövédéki kihágások megakadályozására és felfedezésére és a vámhivatali segédszolgálat ellátására állíttatik fel a pénzügyi tárca keretében.

A vámőrség (határőrség) további feladata a határőrizet, valamint a határon átmenő személy- és áruforgalom feletti felügyelet, *más kormányzati ágazatok ügykörébe tartozó ellenőrzés szempontjából átruházott hatáskörben.*

Vámügyekben a kormányzat joga a pénzügyminisztert illetvén meg, a vámőrség (határőrség) feletti legfőbb felügyeletet és ellenőrzést a pénzügyminiszter gyakorolja.

A vámszolgálat érdekében a vámőrség (határőrség) a határkerületben — kivéve a lakást és hozzártartozó zárt helyiséget — minden helyiséget, telket, közúti járművet, folyami hajót és a bennük talált tárgyakat átkutathat, tartályokat felnyitathat, árut a vámkezelés céljaira a forgalomból visszatartathat. Lakást is átkutathat, ha a közönségnek nyitva áll, ha megszökött fogoly kézrekerítése

végelt szükséges, ha a házzal vagy helyiséggel rendelkező kívánja, vagy ha az utóbbi rendőri felügyelet alatt áll, vagy pedig a hatóság előtt mint szokásos bunteltes vagy csempész ismeretes, vagy elővezetése vagy letartóztatása el van rendelve.

A határőrség a határőrizetet és a határon átmenő személyi és áruforgalom ellenőrzését járőrszolgálat, utasellenőrző szolgálat, nyomozó szolgálat útján látja el.

A személyi forgalomnak a határőrség által való ellenőrzése ugyanazon rendelkezések szerint történik, mint a rendőrségek által történt ellenőrzés.

A határőrség azonban hatósági jogokat nem gyakorolhat, így a személy- vagy áruforgalommal kapcsolatos kihágások, valamint egyéb olyan hatósági feladatok gyakorlása, ami a határszéli rendőrkirendeltségek és kapitányságok, továbbá a járási főszolgabírák hatáskörébe tartozik, a határőrség által nem gyakorolható. Ilyen esetekben a területileg illetékes elsőfokú rendőrhatalóságok jogosultak eljárni és ezekben az esetekben a határőrséghez felhívásokat intézhetnek.

Ha a határőrség feladatainak végrehajtása céljából a határkerületen kívül (belső vámvonalon belül) fekvő területen felderítés, nyomozás vagy bárminő más szolgálati tevékenység kifejtése válik szükségessé, úgy arra az illetékes hatóságot vagy szervet kell felkérni.

Ahol valamely határátkelési ponton a határőrség mellett a m. kir. rendőrség határszéli kirendeltsége (folyamőrség szerve), illetőleg vámhivatal (vámbevalló őrs) is teljesít szolgálatot, ott a saját miniszteri tárcájuk és megállapított hatáskörüik szempontjából ezek a szervek, míg a többi miniszteri tárcák, illetve megállapított hatásköre szempontjából a határőrség eszközli az ellenőrzést.

Oly vasúti átkelő állomásokon, ahol a rendőrkirendeltség és vámhivatal teljesít szolgálatot, a személy- és áruforgalom ellenőrzését az összes miniszteri tárcák szempontjából ezek a szervek látják el.

(Vida Sándor eső. — Felsőgalla — felv.)

Légoltalom.

Irta: ZÁMBORY ÁRPÁD százados.

Ma már általános az a meggyőződés, hogy a jövő háborúja el sem képzelhető a hátszágok ellen intézett légitámadások nélkül, mert nem valószínű, hogy a hadviselő felek egyike is lemondjon erről a hatásaiban egyelőre csak elképzelt, de kétségtelenül felmérhetetlen fegyverről, ha ettől a háború gyors és sikeres befejezését remélheti.

A légitámadások céljai nemcsak a hadrakélt sereg utánpótlását közvetlenül szolgáló berendezések és intézmények lesznek, hanem az ország ipartelepei, gazdasági, közlekedési és termelő eszközei, valamint a városok, sőt esetleg a falvak és tanyák békés lakossága is, nemre és korra való tekintet nélkül. Ebből következik, hogy a légitámadások hatása is kétféle természetű lesz: anyagi és erkölesi.

A nagyobb veszedelem az erkölesi természetű hatásokban rejlik, mert ezzel, — ha egy országot készületlenül talál, — tömegrémület idézhető elő, amely a nemzet háborús akaraterejének és ellenállóképességének felőrlésére vezethet.

Magyarország, mai megcsönkített helyzetében. légiveszély szempontjából is igen hátrányos helyzetbe került. Fővárosunk az északi szomszédállam területéről már 8—10 perc alatt elérhető, de a többi nagyobb városaink is az országhatár közelében fekszenek és úgyszólván teljesen ki vannak szolgáltatva az ellenséges légitámadások veszélyének, ha a védekezésről idejében nem gondoskodunk.

Az ország légvédelmének megszervezésére és vezetésére az 1935. évi XII. t.-c., a Légvédelmi Törvény alapján felállított Országos Légvédelmi Parancsnokság hivatott. Ez a szerv intézkedik országosan, hogy a lakosság védelméről céltudatosan és szakszerű gondoskodás történjék, ami által a lelkekben a szervezethez és védettség érzetét keltve, az anyagi hatás mellett a még veszedelmesebb erkölesi hatás végzetes következményei is megelőzhetőek lesznek.

Nekünk esendőröknek azért is kell ezzel a kérdéssel behatóan foglalkoznunk, mert mi gyakorlatból már ismerjük a vakrémületben rejlő veszedelmet, melyeknek megállítására s ha kell, kíméletlen letörése — a városokat kivéve az ország egész területén — adott esetben éppen a mi legfőbb feladatunk lehet.

A légitámadás eszközei és fegyverei.

A légitámadások eszközei a repülőgépek, fegyverei pedig a különböző fajtájú bombák.

A vadászrepülőgépek feladata a légi harc, ennek megfelelően könnyűek, mozgékonyak és különlegesen gyorsak. Fegyverzetük a könnyű és nehéz géppuskák.

A bombázó-repülőgépeknek két fajtáját különböztetjük meg, és pedig a könnyebb, ú. n. „nappali” és a nehezebb, ú. n. „éjjeli” bombázókat. Feladatuk a földi célok bombázása, vagy működőképességüknek más módon való megbénítása. Hasznos bombaterhelésük 300—1500 kg-ig, nagyságuk az előbb említett osztályozásuknak megfelelően változik.

A felderítő repülőgépek közvetlen a hadrakélt sereg különleges eszközei. Teljesítőképességüket

tekintve kb. a vadász- és bombázó repülőgépek közé helyezhetők.

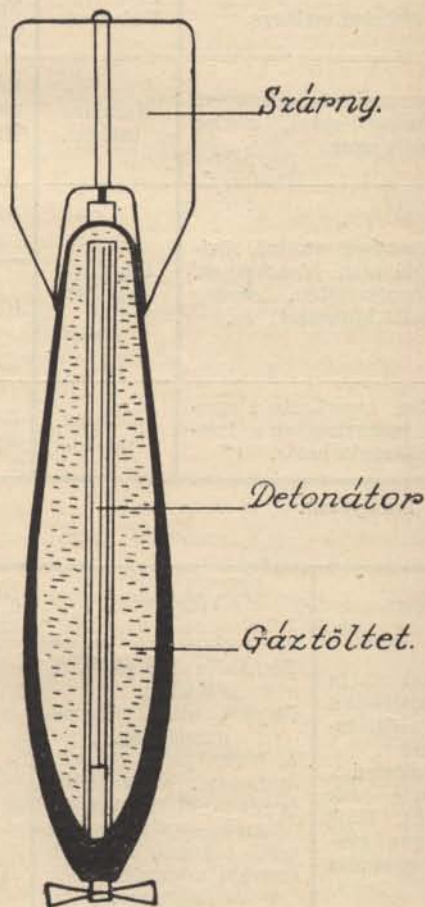
A repülőgépek legáltalánosabb fegyverei a bombák. Ezek aszerint, hogy hogyan fejtik ki pusztító hatásukat, — háromfélék és pedig: a) romboló-, b) gyújtó- és c) gáz-bombák. A gáznak a földre való juttatását illetően egy más módszert is alkalmaznak, ez a gázpermetezés.

a)-hoz: A rombolóbomba, a tüzérségi gránáthoz hasonlóan egy szilárd acélköpenyben elhelyezett robbanótöltet s egy, a gyújtás késleltetésére szolgáló szerkezet. Rendszerint szivar- vagy körtealakúak s egyensúlyozásuk végett a bombatest végére szárnyak vannak szerelve. A romboló-bombákat súlyuk szerint négy csoportba osztják:

1. Könnyű bombák 50 kg-ig
2. Közepes bombák 50—150 „
3. Nehéz bombák 150—500 „
4. Legnehezebb bombák 500 kg-tól.

Leggazdaságosabb és aránylag legnagyobb hatása van a közepes súlyú romboló-bombáknak, mert ebből aránylag sokat vihet magával a repülőgép, mely körülmény a találati valószínűség növelésének kedvez.

A rombolóbomba hatásának érzékeltesére fel- említem, hogy pl. egy 100 kg-os, késleltetett gyújtású rombolóbomba telitalálata egy több emeletes ház főfalát 20—30 méteres körzetben bedönti.

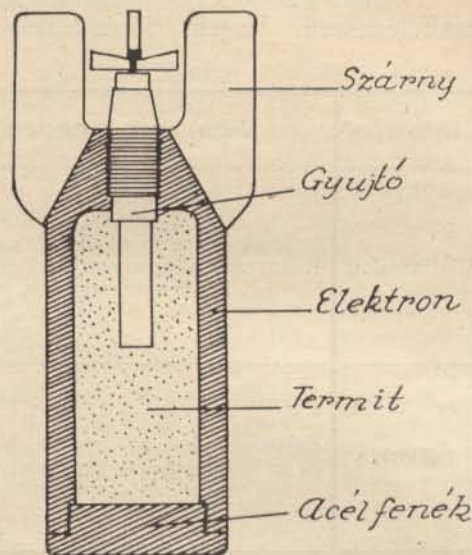

1. sz. ábra. A rombolóbomba keresztmetszete.

b)-hez: A gyújtóbombának két, leggyakrabban alkalmazásra kerülhető fajtáját ismertetem és pedig a foszfor- és termit-töltetű gyújtóbombát.

A foszfor-töltetű gyújtóbombát könnyen gyul-

ladó anyagok, — mint pl. a száraztakarmány — felgyújtására alkalmazzák. Kevésbé gyulékony anyagokkal szemben — amilyen pl. a símára gyalult keményfa — majdnem hatástalan. Égési termékei azonban mérgezők és az égés alatt szertefröcseső izzó szikrák rosszindulatú égési sebeket okoznak.

2. sz. ábra. A termit-elektron gyújtóbomba keresztmetszete.

A foszfor-gyújtóbombák oltása vízzel nem lehetséges, mert bár ettől pillanatnyilag elszálik, de amint levegővel érintkezik, a foszfor újból lángkap. Homokkal való oltása lehetséges, de a szikrák és a mérges füst miatt csak tűzálló (asbest) ruhában és felöltött gázálarccal lehet megközelíteni. Ilyen felszerelés hiányában a bombát oltani nem szabad, hanem csak az általa meggyújtott anyagot oltjuk vízzel.

A termit-gyújtóbomba töltete vasoxid és alumínium-reszelék, mely meggyújtva kb. 2000 C° hőt kifejtve ég el. (A termitet a vasiparban sinek, csövek hegesztésére használják. A betörők is ezzel olvasztják meg a pénz társzekerények acélfalát.) Miután a termit túl gyorsan elég, azt rendszerint elektron (magas magnéziumtartalmú alumínium-ötvözet) köpenybe ágyazzák be, mely fém már 800 C°-ra felhevítve megolvad és kb. 2500—3000 C°-on lassan ég el. A termit-elektron bombák a „legmegbízhatóbbak“ tűzvések előidézésére.

Oltásuk: Vízzel oltani tilos, mert a víz oxigéntartalma felszabadulva, csak jobban szítja a tüzet. Vízzel itt is csak azt szabad és kell oltani, ami a bombától meggyulladt. A termit-tartalmú gyújtóbombák megközelítése a nagy hő miatt nem lehetséges.

A gyújtóbombák különösen a padlástereket veszélyeztetik. Legegyszerűbb védekezési mód a padlásokról minden gyulékony anyagot — lim-lomot — eltávolítani és a honi légoltalmi készülség elrendelésekor a padlásteret homokkal 2—3 cm vastagon beszórni s végül a padlástér és tetőszerkezet faanyagát lángállóbbá tenni. Ezt úgy érjük el, ha a faanyagokat e célra készült impregnáló vegyi- anyaggal — vagy ha ez be nem szerezhető, legalább is mésszel — vastagon bekenjük.

A gyújtóbombák rendszerint csekély — 3—5 kg — súlyúak, ezekből tehát a repülőgép sokat vihet magával.

A gyújtóbombát a támadó repülőgép csoportosan szórja, míg a romboló- vagy gázbombákat rendszerint egyenként, vagy kis sorozatokban dobja.

c)-hez: A gázbombák az élő szervezetre káros vegyianyagokkal, ú. n. hargázokkal, vannak töltve.

A „hargáz“ gyűjtőfogalom, mely alatt nemcsak légnemű, hanem jórészt szilárd vagy csepp-

folyós vegyianyagokat kell érteni. A hargázokat az általuk kifejtett élettani hatást illetően három csoportba osztják, úgymint: 1. Ingerlő, 2. fojtó és 3. hólyaghúzó hargázok.

A legnagyobb valószínűség szerint alkalmazásra kerülhető hargázok közül az 1. táblázat az ingerlő-, a 2. a fojtó- és a 3. a hólyaghúzó-hargázokat ismerteti.

Elnevezése	Jelenlétének felismerése	Hatása a védtelen emberre	Védekezés	Nagyobb mennyiségben a terepen mennyi ideig hat
Brómaceton.	Sajátságos ingerlő, csipő érzés a szemem. Könnyezést, tüsszentést, köhögést, esetleg hányingert okoz.	A szem kötőhártyáját, az orr, torok, garat és felső légutak nyálkahártyáit támadja meg. Az okozott hatás <i>azonnal</i> jelentkezik, de a mérgezett terület elhagyása után rövid idő alatt elmúlik. Orvosi beavatkozásra nincs szükség.	Gázálarc betéttel.	Közepes hőmérséklet mellett kb. 1 óráig, nagy hidegben 2—3 óráig.
Klark.	Sajátságos kaparó érzés a torokban és orrban, majd erős hányinger lép fel.	Mint a brómacetonnál, de káros hatása csak bizonyos lappangási idő elmúltával érezhető. Tiszta levegőre jutva, ingerhatása sűrű tüsszentések között, lassan megszűnik. Hosszantartó fertőzés orvosi kezelést igényel.	Gázálarc betéttel.	Közepes hőmérséklet mellett kb. 30 percig.

1. táblázat. Ingerlő hargázok.

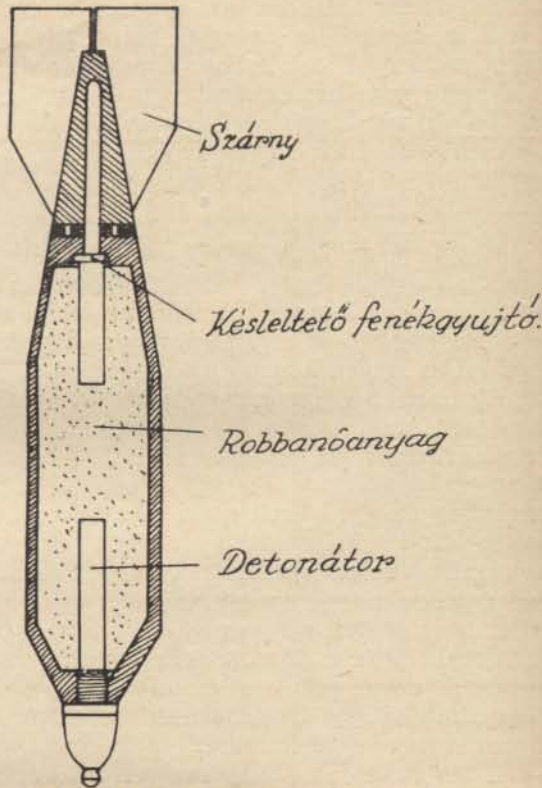
Elnevezése	Jelenlétének felismerése	Hatása a védtelen emberre	Védekezés	Nagyobb mennyiségben a terepen mennyi ideig hat
Klór.	Szaga a klórmészhez hasonló. Nagyobb mennyiségben a légzőszerveket ingerli és fulladás érzetét kelti, köhögést.	Fojtó hatása azonnal elviselhetetlen, súlyosabb megbetegedéseket, esetleg halált okoz.	Gázálarc betéttel.	Közepes hőmérséklet mellett, szabad terepen 5—10 percig, hidegben 30 percig.
Foszgén.	Romló gyümölcs rothadó falevél-szagú. Nagy töménységben fulladás érzetét kelti, köhögést.	A tünetek a töménység szerint rövidebb, hosszabb idő után jelentkeznek. Tüdővizenyő következtében, esetleg fulladásos halál következik be.	Gázálarc betéttel.	A terepen hosszabb ideig marad, mint a klór. Közepes hőmérséklet mellett óráig.
Peranyag v. Perklór-hangyasavmetilészter.				
Klór-pikrin.	Könnyezés, nagy töménység mellett fulladás érzetét kelti, köhögést, hánytat.	Kis mennyiségben ingerhatás a szervekre, nagyobb mennyiségben a fosz-génhez hasonló hatás.	Gázálarc betéttel.	Közepes hőmérsékleten, a nyílt terepen 5—6 óráig.

2. táblázat. Fojtó hargázok.

Elnevezése	Jelenlétének felismerése	Hatása a védtelen emberre	Védekezés	Nagyobb mennyiségben a terepen mennyi ideig hat
Mustárgáz (németül: Losd, franciául: Yperit) vagy Diklórdietil-sulfid.	Mustárra, tormára emlékeztető szag. Ingerlő hatása nincsen.	<i>Gőzfelhőjének hatása</i> 1—2 óra múlva a szem és légutak megbetegedésében nyilvánul meg. Hosszantartó megbetegedés, halállal is végződhet. <i>Folyadékalkalamban</i> a bőrt megtámadja, kezdetben ez nem vehető észre, órák múlva jelentkezik vörösödés, majd hólyag alakjában. Igen lassan gyógyul. Ruhán, cipőn, — azok elroncsolása nélkül, — áthatol.	Gőzfelhője ellen gázálarc, betéttel. Cseppek ellen gázvédő gumiöltöny. A bőrre jutva felitatni (itatóspapír vagy vatta) és utána klórmészpéppel (klórmész + víz) 5 percen belül bekenni. Ezeket a szereket a gázsebcsomag tartalmazza.	Csepp formájában a terepen napokig veszélyeztet.
Luisit.	Erős muskátliszag. Ingerhatás a szemre azonnal és a bőrön viszkető érzés.	Hasonló, mint a mustárgáznál, a bőrön azonban gyorsabban szívódik fel.	Mint a mustárgáznál. A bőrre gyorsabban a felszívódás, ezért azonnali beavatkozás szükséges.	Mint a mustárgáznál, de a terepen rövidebb ideig marad.

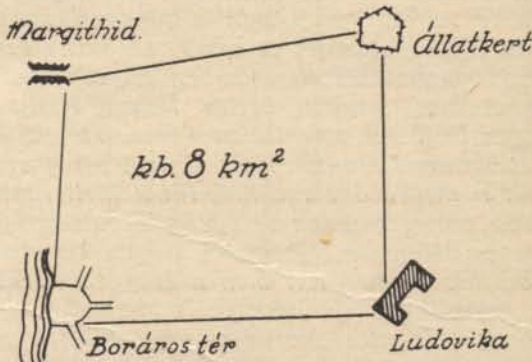
3. táblázat. Hólyaghúzó hargázok.

A gázpermetezés a gázbombadobásnál jóval hatásosabb, de hátránya, hogy a permetező repülőgépnek közel kell leereszkedni a célhoz és így könnyebben leküzdhető.

3. sz. ábra. A gázbomba keresztmetszete.

Egy városrész hatásos elgázosítására az alábbi példát említem fel. Budapest szívének, tehát a Margit-híd, a Boráros-tér, a Ludovika és az Állatkert által bezárt területeknek

elgázosítására, — hogy t. i. minden m^2 -re hatásos töménységben jusson hargáz, — a hólyaghúzó gázok csoportjából 496 tonna mustárgázra és 500, egyenként 6 tonnás repülőgépre, a fojtógázokból pedig 240 tonna foszfénre és 266 hasonló teherbírású repülőgépre volna szükség, — feltéve, ha valamennyi melléktényező — tehát teljes szélesend, a levegő páratartalma és a háborítatlan repülés is kedvezne a vállalkozásnak.

Mint e példa is mutatja, a gáztámadás sikeres kimeneteléhez igen sok ideálisan kedvező körülménynek is közre kell játszania, szakszerűen megszervezett védekezés esetén pedig hatásai a minimumra csökkenthetők. Aki megijed, az elveszett, aki

azonban védekezik, megmenekül. Ez már olyan törvény, hogy a kocsmai verekedéstől kezdve a repülő-támadásig mindenre áll mindaddig, amíg emberrel szemben nem az Isten, hanem csak a másik ember a támadó. Ezt jó lesz megjegyeznünk!

Légvédelem, légoltalom.

Az ellenséges légitámadásokat kivédeni, illetve gátolni a légvédelem hivatott, mely mint aktív tevékenység, kizárólag katonai feladat. Míg a légitámadások ellen oltalmat nyújtani, azok hatásának csökkentése céljából a polgári lakosságot megszervezni, berendezéseket létesíteni és óvrendszabályokat alkalmazni a légoltalom feladatát képezi, mely kizárólag passzív tevékenység.

A légvédelem feladata — ezt itt csak érintem — mindazokat a fegyvereket működtetni, amelyek a támadó légi erők elpusztítására alkalmasak. A fegyveres elhárítás eszközei szintén óriásit fejlődtek a világháború óta. Légvédelmi tüzesszörök a nagy tűzgyorsasággal és hatótávolsággal rendelkező légvédelmi ágyúk, valamint a gépágyúk és a géppuskák. Az utóbbiakat a gépágyúk holttereinek kitöltésére, illetve az alacsonyan repülő gépek leküzdésére alkalmazzák. A földi elhárítás segédeszközei a fényszörök és a fülelő-készülékek.

A vadász-, illetve a bombázó-repülőgépeket szintén az elhárító eszközök közé kell sorolnunk. Így a vadászgépek légi harcban küzdik le a támadó légi erőt, a bombázók pedig az ellenség repülőtereit támadják meg, vagy megtorló légitámadásokat hajtanak végre.

A légoltalom megszervezése katonai szakértők vezetése és irányítása mellett, polgári feladat. A lakott helyeket és ipartelepeket veszélyeztettség szempontjából különböző csoportokba sorolják, aszerint, hogy azok eredményes légi bombázása katonai, gazdasági vagy politikai téren az államvezetés szempontjából milyen fokú veszélyt rejtenek magukban.

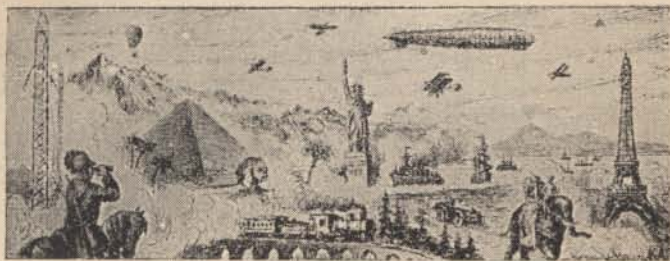
Így pl. az első csoportba sorolandók a nagyobb városok és a fontosabb ipartelepek, amelyeknek légoltalma korszerű megoldást követel. Második csoportba azok a lakott helyek tartoznak, melyek különösen veszélyeztetett telepek vagy építmények közelében fekszenek és esetleges eredményes bombázásuk nagy anyagi és erkölcsi károkat okozna. Ezeket biztonságuknak és a célnak megfelelő berendezésekkel kell a légitámadások ellen oltalmazni. Végül harmadik csoportba sorolhatnánk a 10.000 lakosnál népesebb városok és községek, amelyeknél a légoltalom szükségszerű megoldására kell törekedni.

Bennünket, csendőröket legközelebről ez utóbbiak érdekelnek, mert a működési területünkön 54 olyan nagyközség fekszik, melyeknek lélekszáma 10 és 30.000 között van.

(Folytatjuk.)

Ki tudja?

Milyen nehéz egy 100 cm hosszú, az egyik végén 26 cm, a másikon pedig 20 cm széles és 4 cm vastag fényőfa deszka?

Portyázás.

A derék tűzoltókat valaki valamikor kicélozhatta a katona-fogalom ellentétéjének — a másik pólusnak — s azóta ez rajtukragadt. Ha azt akarjuk valakiről kézzelfoghatóan érzékeltetni, hogy nem igazi katona, azt mondjuk: olyan, mint a tűzoltó. Az ilyen katona nem tud tisztelegni, nem tud egy katonás mozdulatot hibátlanul végrehajtani, az ilyen katonában egyáltalán nincs is benne a katona, hanem belebujt helyette a — tűzoltó. Pedig hát...

Atig hallunk nagyobb tüzről, hogy ugyanakkor egy vagy több tűzoltó súlyos sebesüléséről, haláláról is ne hallanánk. Belerontani a lángba, a fekete füstbe, felkészüni toronymagas létrán a repedező, forró falakra, menteni a menthető életet és vagyont a susterző, recsegő padlásgerendázat alatt fehéren izzó vaslemezek őrijtó hőségében: mindez talán mégis több egy ligeti majálisnál. Csak nemrégiben is olvashattunk egy fiatal tűzoltóról, aki gázálarccal rohant be néhányadmagával egy égő nyomda füst- és lángtengerébe s holtan hozták ki onnan. A béke élet- és vagyonmentő szolgálói ezek az emberek, hivatásuk igenis: hősiesség. Életet, egészséget adnak lépten-nyomon mások életéért. Aki végignézett igazi nagy tüzet közelről, felejthetetlenül emlékszik a tomboló elem pokoli színjátékára. Ebbe belerohanni: nem akárkinek való feladat! Férfi kell oda, akinek helyén az esze és szíve s aki tudja, mi az önfeláldozás. Minden tiszteletünk ezeké a nagyszerű embereké. Bajtársaink ők a szó legkomolyabb és legnemesebb értelmében. Hivatásuk egy a mienkkel, csak más területen, más eszközökkel.

Egyetlen tűz akkora nemzetgazdasági károkat okozhat, mint egy-egy jégverés. Nagy nemzeti értékeket és életet mentenek meg a tűzoltók, elsősorban nem is a fecskendőjükkel, hanem a testükkel, életükkel, bátorságukkal és nagyszerű képzettségükkel, fegyelmességükkel. Nézzük csak meg őket: tiszták, rendesek, számszámjaik ragyognak, laktanyájuk méltó a mienkhez: kifogástalan. Tradícióik vannak, belső ősi szokásaik, melyekhez éppen úgy ragaszkodnak, mint minden más nagymúltú testület. Szerények, csendesek, nem hivalkodók. Reklámot nem keresnek. Megbujnak a laktanyáikban s csak akkor jelentkeznek szédítő rohanással, ha baj van valahol. Ha felcsap a láng s a többi ember rémülten menekül és tétozódik a vész körül... Ugyan hol is látjuk ugyanazeket a vonásokat? Ugyebár: mi magunknál, a csendőrségnél. Hát így a tűzoltó nem is esik olyan ég-föld messzeségre a csendőrtől, a — katonától. Persze, a városi és falusi tűzoltók csakugyan ég és föld... Pedig falun is de kellene a jól kiépített tűzhadsereg! Ehhez mi pénzt nem adhatunk nekik, sem felszerelést, de egyvalamit adhatunk, nagy támogatást: megbecsülést. Azt, hogy a legegyszerűbb, leg-

kezdetlegesebb falusi tűzoltót is nem lebecsüljük, hanem megbecsülésünkkel segítünk neki felemelkedni, tekintélyesedni.

Igen, minden tiszteletünk a tűzoltóké. Férfias, nehéz, nemes hivatás az övéké. És akármennyire távol is essenek a katonai szervezettől, a katona lényege bennük is megvan: hősi bátorság, önfeláldozás, szép fegyelem és tisztaság. Meleg bajtársi érzésekkel és megbecsüléssel köszöntjük őket most, egy fiatal tűzoltó friss sirhantja fölött!

Egyik közhivatalunknál rovancsoltak és a kaszárnyában negyven pengő hiányt fogtak. Elfutottak a rendőrségre s a gyanú homályos útjai úgy kanyarodtak, hogy a hivatalszolga került pácba. Ez beismerte a lopást, a negyven pengőt megfizette, ment minden, mint a karikacsapás, a főtárgyaláson azonban váratlanul bejelentették az érdekeltek, hogy nem lopás történt, hanem könyvelési hiba. Megvan a negyven pengő, mindig meg is volt. Mondanunk sem kell, hogy a bíró ezek után csodálkozva kérdezte a vádlottól, miért vállalta a lopást, ha nem lopott. A jámbor ember izgalomtól remegve mondotta, hogy a háborúból nagyon megtépett idegekkel került haza, nem bírta volna a nyomozás hosszas izgalmait, hát inkább vállalta a bünt, megtakarított pénzeszkéből befizette a pengőket s aztán bizni kezdett abban, hogy talán így irgalmasabb ítéletben, talán még bocsánatban is lehet része.

Nem mondjuk, hogy emberek tömegesen vállalnak bünt ártatlanul, de mint látjuk, ez sem tartozik a lehetlenségek közé. A nyomozásban nincs lehetlenség, nincs valószínűtlenség, de mint látjuk, a bizonyosságok sem mindig olyan biztosak és egyszerűek, amilyennek látszanak. Gondoljuk bele magunkat ennek az egyetlen ártatlanul meghurcolt, elesett embernek a sorsába s látjuk, milyen hatalmas, sokszor rettentő ereje van a törvény szavának. Micsoda súlyos hatalom ez a mi kezünkben s mert ilyen elesett, magatehetetlen ember éppen nem ritkaság mostanában, nagyon biztos kézzel, tiszta elmével, világos tudással, lélekletárással, emberséggel kell ezzel a hatalommal élnünk. Korunk tele van furcsa, ferde, sokszor megrázó sorsokkal, tünetekkel, rendkívüliségekkel, amilyen ennek a szegény hivatalszolgának az esete is. Milyen mélységesen mélyre kellett annak az embernek elesnie, aki még a szegény elleni védekezés jogáról és lehetőségéről is lemond, csak a megmentett idegzete maradjon háborítatlanul. Egyik oldalon a fenevadig aljasodott emberi gonoszsgot, másik oldalon ilyen elesettséget látunk. Hát vigyázzunk, hogy a törvény szava csak a gonoszakat sujtsa, a jámbor elesetteket azonban védje és emelje. Mi ebben sokat tehetünk. Ne az iktatókönyvnek és a tevékenységi naplónak nyomozzunk, hanem az életnek, amely minden kicsi elnézésünket és hibánkat mások hátán csattanó ostorral torolja meg. Ezért mondjuk, hogy a nyomozás főkelléke — szerintünk — minden mást megelőzően: a lelkiismeret.

Megbombáztak a spanyol vörösök egy német hadihajót, a németek pedig megtorlásul megbombáztak egy vörös kikötőt. A világháborút egyetlen

Kézdiszentléleki Voloncs István ezredes temetése.

pisztolylövés kis csattanása robbantotta ki, most pedig bombák és ágyúk dörögtek, mégsem lett belőle háború. Nem vagyunk mi németimádók, megcsodáltuk volna az öntudatnak, önértetnek és erőnek ezt a gyors megnyilvánulását akkor is, ha a hottentoták csinálták volna. Biztos, hogy ha németek a spanyol bombákat a nemzetközi diplomácia zöld asztala mellett illedelmesen megköszönték volna, még inkább elkerültük volna a háború kockázatát, de az is biztos, hogy az egész világ a németek gyámoltalanságán és gyávaságán undorodnék ma is. Igazolása ez a váratlanul jött, napokig hidegleglősen tárgyalt esemény annak, amit mi is mindig hirdetünk: nem igaz, hogy az önértet, a magabizás hangoztatása háborúra vezet. Nem igaz, hogy a háborút csak meghunyászkodással lehet elkerülni. Ellenben az az igazság, hogy aki a nemzetek tusájában meghunyászkodik, azt előbb kinevetik, aztán valami szépen hangzó ürüggyel megfojtják. Nálunk is mennyi hang suttogja, ajánlgatja és kiabálja, hogy egyezkedjünk, alkudjunk, mondjunk le erről és arról, ne csörtessük a kardot, puska helyett a nemzetközi egyetértés fegyvereivel fegyverkezzünk és jaj, hangos szót ne ejtsünk a megalázott önértetünk jegyében, mert akkor a szomszédok megharagszanak ránk és egyszerűen bekapnak bennünket, mint béka a legyet. Sajnáljuk a távoli vizen és földön kiontott német és megtorlásul kiömlött spanyol vért, de ha már kiömlött, tanuljunk belőle. Tanuljuk meg, hogy a visszaadott pofon még nem jelent háborút. Csak annyit, hogy a becsület mérlege helyrebillent. Ami pedig mindennél fontosabb.

A világtörténelem legnagyobb kártyacsatáját vívják most Budapesten, olvassuk valahol. A kártyáról soha sem volt valami különösebb véleményünk, de most aztán kicsit fel is horkanunk. A világtörténelemnek ugyanis volt mindenféle csatája elég, de kártyacsata tudtunkkal még soha. A kártyát most emelték erre a magas rangra itt Budapesten: világtörténelmi esemény lett belőle. Tudjuk mi jól, hogy mi az elírás — mindenki vel megesik —, ez az elírás azonban jellemző. Mert csakugyan nagyhatalom lett napjainkban a kártya s őszintén csodálkozunk, hogy a népszövetség tanácsában még nem kapott képviseletet. Régebben öregek pepecselése, időbábrálása volt a kártya célja, ma azonban narkotikum lett belőle. A színes lapok mögé bújnak az emberek a rossz idegeikkel. Elbújnak a problémák, a gondok, a feladatok súlya elől. A kártyás ember elfelejti maga körül az életet, el az egész világot minden eseményével, el a tegnapot, a máit és holnapot s bizony a ma emberének felejténivalója van bőségesen. Ezért lett a kártyából nagyhatalom, ezért emelkedett világtörténelmi polcra egy kártyacsata.

Megértjük, de nem helyeseljük. Van más okosabb, hasznosabb és szebb időtöltés, ami pihenteti a gondolatokat, de termékenyíti is. A kártya túlrágados barát, nem engedi, akit egyszer megfogott. Most hagyjuk a hazardokat, beszéljünk csak az igazán, tisztán szórakoztató kártyáról. Ez nem viszi el a pénzt, nem hurcolja bele az emberek becsületét romlásba, de elnyeli az időt. Tengeridőt. Minden időt, ami a legmuszájabb munkán kívül marad. Olyan nyűg a rászokott ember nyakán, hogy nincs tőle me-

nekülés. Nem lehet egy napilapot átfutni, nincs idő valami érdekesebb kérdést megbeszélni, a vacsorát félszettel kell bekapni, lázas rohanás ez a színes lapok után s ha sokáig tart, a kártyásemler végül remekül megtanul kártyázni, de sok mást elfelejt és elmulaszt. Munkaértékében fejlődés nincs, hanem csökkenés, romlás. Tudása kopik és sorba eléje kerülnek a többiek, akik az idővel másként gazdálkodtak. Sokan mondják ugyan, hogy vannak értelemfejlesztő kártyajátékok is. Lehet, de csak kártyaértelembe véve. Az igazi értelemnek ezer más jobb csiszolója és termékenyítője van. Legyen hát csak Budapest egyik rétegének ez a kártyacsata világtörténelmi esemény, az örslaktanyákban azonban ne vegyünk róla tudomást és ne csatázzuk el a drága időt ilyen paklikkal. Győzzenek Budapesten akár a kirgizok, nem csinálunk belőle nemzeti gyászt.

Egyszer volt Budán kutyavásár, most csinálják a másodikat Pesten. Azon vitáznak, hogy mehetnek-e a kutyuskák kávéházba, vagy sem. Uzsonnázhatnak-e a vendégek csészéjéből, vagy sem. Oda kell-e őket kötni az asztalláshoz, vagy sem. Igazán, már el sem hisszük a szemünknek, mi mindenféle haszontalanságon és bosszantó ostobaságon van idejük, idegük és pénzük egyes embereknek a fejtre. Mintha világháború, felfordulás, országdarabolás, tömegnyomor, társadalmi vajadás, mintha mindez egyáltalában nem lett volna és nem lenne, ezek az emberek úgy élik az életüket. Pestnek ez a rétege valami rideg, idegen, elszigetelt, emberi hangot át nem eresztő bástyák közé vette be magát és nem bírja onnan kimozdítani égszakadás-földindulás. Látóköre és társadalmi érzésközössége nem hajlandó kibujni a kávéházból s mert únja magát, mert érzi, hogy valakivel, valamivel neki is csak törődnie kell, hát a kutyuskát ajánrozza. Habos kakaóval uzsonnáztatja és evikipuszt ad neki az esti langyos fürdő után. Nem is folytatjuk, mert előnt bennünket a méreg s még mondanánk valamit. Különben ebben a kutyusháborusdiban melegen ajánljuk döntőbírónak a mi falusi kuvaszainkat. De kiki kérdezze meg személyesen odakint és somfabotot ne fedjen vinni magával, mert másként rövid úton gyógyul ki a kutyaproblémájából.

Ki tudta?

Nagy Frigyes porosz király (1740—1786). Frigyes atyja, Vilmos király, nyers modorú, barátságatlan ember volt, aki fiával gyermekora óta igen szigorúan bánt. Misem érthetőbb, mint hogy a kis Frigyes annál inkább ragaszkodott francia nevelőjéhez Duhan de Jandun-höz, ki atyjának ellentéte, finom lelkületű ember volt. Duhan nevelte Frigyesbe a francia nyelv iránti szeretetet, amit még agkorában sem tagadott meg. A német nyelvet nehézkesnek és darabosnak tartotta s ha csak tehette, franciául beszélt és írt. Frigyes nagy zenekedvelő volt, maga is igen jól tudott fuvolázni. Híresek voltak hangversenyei, amelyeket meghitt barátaival a „Tabakkolégium“-ban rendezett. Menzel Adolf német festő „Flötenkoncert“ nevű képén meg is örökítette Nagy Frigyeset, amint kedélyes baráti körben fuvolázik.

Kenyérszegés.

Írta: PETERD ISTVÁN testőr szakaszvezető.

Pöttömnyi legényke voltam. A levegő, a virágok, a napfény, minden más volt. Régi szép békevilág.

Egész nap nagy vágyakozásban telt el. Kenyérsütés volt. Anyám már hajnalban, a dagasztóteknő mellett — biztos kézzel — tépte, szakította a hófehér tésztát. — Én hunyt pillák alól figyeltem az ágyban. Néha-néha mélyebb lélegzetet véve, álmosan megfordultam a puha párnák között.

Anyámat figyeltem, amint halk léptekkel sürgött-forgott a teknő körül, hogy engem fel ne ébresszen. Nem mertem mutatni, hogy ébren vagyok, mert szegény anyámat egész nap lelkiismeretfurdalások gyötörték volna, hogy nem elég hangtalanul járt a szobában. Láttam: hol vizet, hol finomra tört főtt krumplit, majd kovászt tett a tészta és lisztömeg közé.

Apámat vártuk haza — minden második szombatban — a halásztanyáról. Eppen ezért anyám minden második hét végén sütötte az ő híres kenyereit. Úgy senki sem tudott kenyeret sütni a vidéken, mint ő. Ünnepek, lakodalmak alkalmával még a felvegről is hoztak lisztet, kovászt. Szinte könyörögtek anyámnak: — Mariska néni legyen szíves... — És az én mosolygós arcú anyám sütötte a kenyereket. Úgy, mint a művész, aki a természettel szövetségre lép... Alkotni tudott. Pirosra sült, ropogós, foszlós fehér kenyeret. Apám kettőt vitt magával, nekünk egy maradt.

Tésztás kezével néha megállt ágyam előtt s nézett rám, mosolygott. A szája egész kicsit kinyílt. Piros kendővel, menyecskeken átkötött homloka alatt a két szeme mintha homályosabb lett volna. Tompa csillogás ült a szemében, mikor az ágyam fölé akasztott képre esett tekintete. Apámat ábrázolta. Büszke, pionir cugszfűreri, feszülő egyenruhában. Ferenc József díszes zászlókkal ékesített diadalkapu tetejéről nézett apámra, aki ebben az előkelő környezetben kisodort, pörge bajusszal, kifeszített mellén ezüstözött, „sicebojttal“ úgy állt a diadalkapu közepén, mint egy szikla.

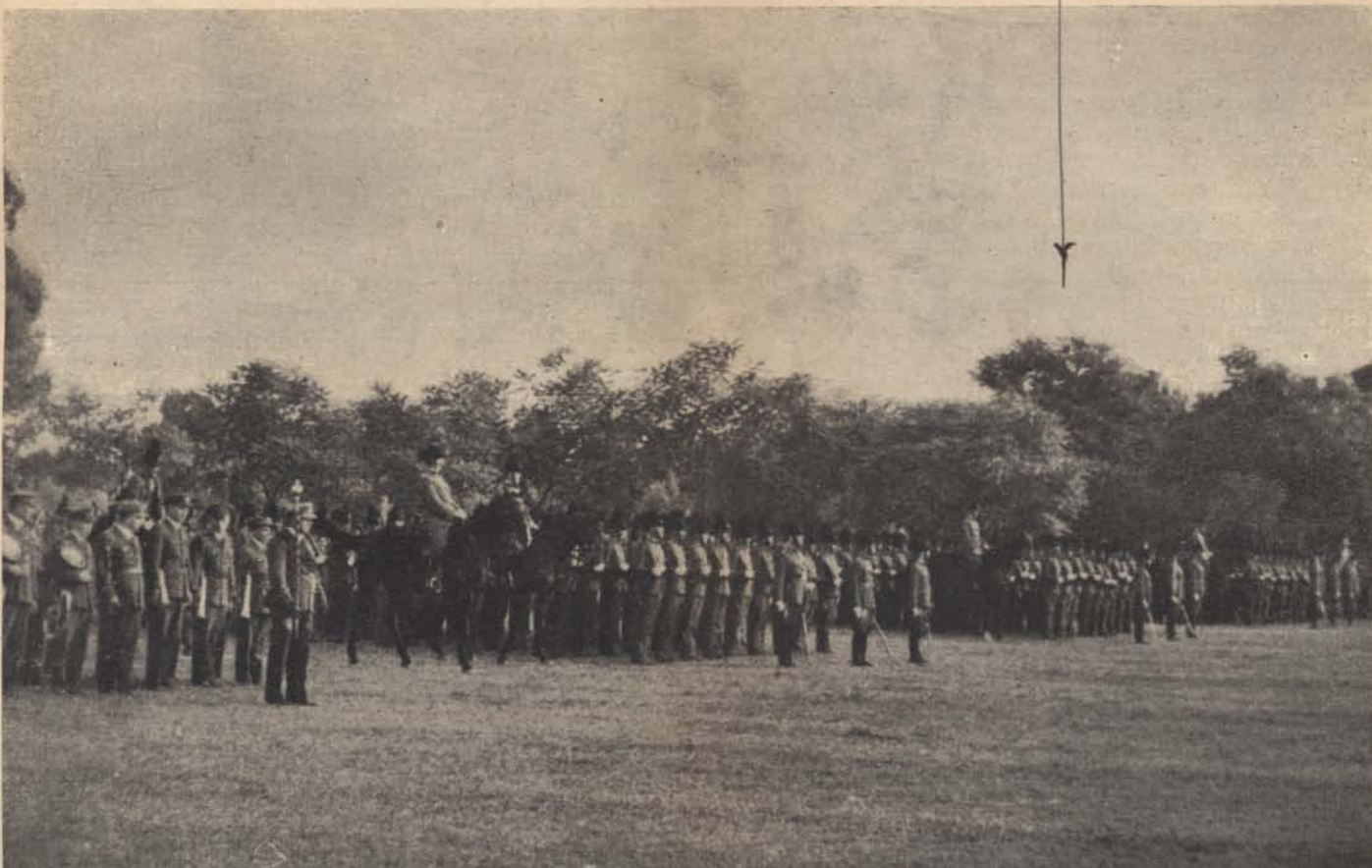
Anyám elfordult tőlem, majd derűs arccal neki esett a tésztahalomnak és dagasztotta. Néha szakított rajta, majd meg hozzáragasztott egy-egy darabot. Gondolataiban és munkájában annyira elmerült, hogy észre sem vette, amint én felültem az ágyamban. Figyeltem az én anyámat csöndesen. Ráfeküdt a lelkemre a boldogságérzet, amilyent ősztendő legényke korom óta nem éreztem. — Anyám odapillantott hozzám. — Szemrehányás volt a hangjában önmaga iránt, mikor mondta:

— Ugye, nagyon zörögtem, hogy felébredtél?!

Én váltig erősítettem, hogy nem... De nem hitte el. Kért, hogy aludjak tovább, mert apám estére hazajön és ha nem alszom ki magam, álmos leszek. Csak akkor nyugodott meg, mikor megígértem, hogy nem alszom el estére addig, míg ők le nem fektetnek, ami bizony elég könnyelmű ígéret volt.

Csöndesen ültem, ami nagy ritkaság volt nálam akkortájt. Néztam anyám munkáját. Sok kedves szót mondott, nem bírta a nagy csöndességemet. Betegséget sejtett mögöttem. Odajött hozzám, de tésztás kezeivel nem akart megölelni, hanem csak az arcát nyújtotta csókra. Átfogtam a nyakát, meg-

14 EN IS A TÁJAI ISKOLÁBÓL RÉSZT VETŐNK

A Kézdisztentleleki Voloncs István ezredes temetéséhez kivonult zászlóalj.

csókoltam jobbról-balról. Majd azt mondotta: — A keresztnek négy vége van! — erre a homlokát és az állát is megcsókoltam. — Jézusnak a szívét is keresztüldőfték — erre a száját csókoltam meg.

Régi szép békevilág. De azután Bácskaországba rációk jöttek. Sötét macedón arcok. Fosztogatás. Puska lövések... Azután az élet rohanása... Ködbe vész minden előttem... Néha úgy rémlik, mint egy másvilági mese... olyan megmérhetetlen távolságból.

Anyám visszament a teknőhöz, de az egyik szemé mindig rajtam volt. Máig is érthetetlen előttem, hogy az anyák hogyan tudják megosztani a tekintetüket.

Becsaptam anyámat. Hünyt szemmel, rendes, mély lélegzetbe fogtam, mintha aludnék. Pilláim alól néztem, mint rakta szakajtóba a habfehér tészát. A kenyérruhák úgy álltak ki a szakajtókból, mint a tisztaság templomában az oltárterítők. Nőtt a tészta. Dagadt a szakajtóban. Láthatatlan erő feszítette. Majd fogta anyám, gyors egymásutánba vitte a konyhába, hol a búboskemencébe vetette.

Eloltotta a lámpát. Csend lett. Én elaludtam...

Csak késő délelőtt ébredtem fel. Akkor már künn állt a kemence előtt a három magas cipő. Pirosan, illatosan... Kutattam a lángos után. Azt is megtaláltam a konyhaszekrényben. Teteje fényes volt a zsírtól...

A belső szobába vittük a három kenyeret. Anyám kettőt is vitt. Én az apró kezeimmel nem nagyon tudtam átfogni azt a piros-barnára sült életet. Letettük az asztalra.

És vártuk apámat... Lassan, nehezen telt az idő délutánig. Sokszor kiszaladtunk a Sugovicapartra,

végignéztünk a Tejes kanálison, hogy látjuk-e már apám halászladikját. A nap sütött. Égi útját a távolból felkelő Mecsek felé vette. Házunk ott volt a vízparttól nem messze, a város legszélső utcájában. Azon túl már a bácskai fekete föld határai veszték az égbolt aljába.

Másnap vasárnap. A környék szegényei mind eljöttek szombat este a város szélén kikötő halászházok elé. Az Isten ajándékát, a jó dunai halat hol szatyorba, hol kendőkbe csavarva, vagy fűzfaágra fűzve vitték. Ajándéka volt ez a bajai halászházoknak. Mosolyogtak az emberek a nagy békességben. Akik adhattak — azért, akik kaptak — azért. Derű, mosoly. A szegénység is aranyozott volt. A bokros fák cirógatta a lány békebeli szél. Vártunk!... A tisztára söpört utcára anyám sokszor kiszaladt, látja-e már a halászladikot. — Mindannyiszor talált valami igazítanivalót a ház előtt...

De mindig akkor jön, akire várunk, mikor nem is sejtjük. Akkor is úgy volt. Először csak halkán, majd mind erősebben hozta felénk a szél az evezőcsapások hangját. Ez mindig ünnep volt... Akármilyen fáradt volt két hét munkájától a halászház, de itt kitett magáért... A halászladik hálóslegénye adta az ütemet. Nagy úr volt... Az ő ütemére merült a három halászladik kilenc evezője. Durrogott, recsegett... Ez a vízharsogás volt az ő indulójuk. Feszült kezükben az evező. Fejüket büszkén, legényesen tartva vonultak be diadalútjukon. Fodros gyűrődés jelezte a vizen a bajai halászház útját... A ladik mellett volt a bárka. Benne hozták a heti halat, főzni. Nem vitte el egyik sem a részét anélkül, hogy meg ne osztotta volna a várakozó sze-

gény emberekkel. Nagy öröm volt ez. Elégedett hangok... — Isten fizessen érte!... — És fogyott a bárka tartalma.

Aprócska mivoltom egészen eltűnt a nagy forgatagban. Pedig nagyon fúrtam magam apám közelebe. Mikor láttam, hogy így talán soha sem érek oda, elkiáltottam magam:

— Édesapám!

Apám meghallotta a hangomat. Kilépett a lakdiktól, hozzámjött. Magához szorított. Mai napig sem tudom, hogy az én hatalmas erejű apám hogyan tudott olyan puhán megfogni, hisz híres volt erejéről az egész környéken. A szakálla szúrós volt, nem nagyon mertem arcom az övéhez hozzányomni máskor, de akkor még erről is megfeledkeztem. Anyám nem jött velem. A vacsorát nem hagyhatta ott. Csak néha-néha futott a kerítésig, figyelte, hogy jövünk-e már apámmal? Én vittem — rendszerint — apám tarisznyáját. Diadalmenet volt ez nekem s nekünk...

Mikor vége volt az osztogatásnak, indultunk hazafelé. Megszokott sorrend: elől apám — a gazda — utána a laptáros, majd a hálóslegény vezérlete alatt a többiek, halászinások. A bajai halászcél színejava.

Apám vállán volt a kormányvezető és az örfa. Már elkészítette — mindig — a csizmahúzóját az én részemre. Jobboldalt állt ki a csizmaszárból, abba kapaszkodtam. Így vonultunk be a házunkba. Pajtás kutyánk esaholt.

Anyám a kerítésen át nézte a hazatartó kis csapatot. Apám, vállán a súlyos teherrel, megállt, mint egy oszlop. Anyám odament hozzá. Látszott, hogy valami nagyon szépet akar mondani, de csak annyit mondott:

— Megjöttél, Sándor...?!

— Megjöttünk!

Először a félkarjával ölelte át anyámat, de úgy érezte, hogy ez nem elég. Elengedte vállán az örfát és átölelte anyámat. Az örfa mozdulatlanul pihent meg a vállán, pedig volt vagy tíz méter hosszú. Talán a pillanat varázsa megbénította? A nap utolsó sugarait pihentette meg a tájon. Talán ő is látni akarta egy kis család nagy-nagy boldogságát...

Apám aztán körüljárta a birodalmát velem. A varsákat föltergette, a pöndőlhalót rádobta egy örökzöld bokorra. Anyám a kertben vacsorához terített. Csördült a tányér, villa, kanál. Anyám mosolygott. Leültünk. Apám csöndben intett nekem, ez jel volt: hozzam a kenyeret. Mindig én választottam ki vacsorához a kenyeret. Sokat töprengtem az asztal előtt, melyik a legszebb, de a vége mindig az volt, hogy behúnytam a szemem és úgy választottam ki az egyiket. Odavittem a vacsoraasztalhoz.

Apám elvette tőlem. Halászbicskáját kinyitotta olyan mozdulattal, mintha királyi jogar lenne a kezében. Tiszta volt annak az éle, de azért mégegyszer végighúzta bársonynadrágján. Majd keresztet vont a kenyér alján. Csend volt akkor, csak egy szúnyog repült át az asztal felett. Apám belemélyesztette a pengét a piros kenyérhéjba. Széles mozdulattal megfordította a kenyeret s amint fordította, a kést vezette utána. Levált a szegés. Foszlós, fehér darabok, morzsák hulltak a tányérba. Apám utánuk nyúlt, hogy ennyi se vesszen kárba s elosztotta a szegést azért, hogy találkozzunk majd a másvilágon. Anyám pedig kis darabot mindig félretett, hogy kéregető-

nek adja, akinek nagy titokban lelkére kötötte, hogy imádkozzék értünk...

Megtette-e, nem-e!? Nem tudom!

Ma apám béna, anyám őszhajú anyóka s én itt ülök a múlt emlékeinél, múltba tévedt szemekkel. Szemem kicsit homályosabb, mint rendszeren, de belül csend van. Nincs háborgás. Ezekből az emlékekből akarok derűt hozni a jövőre. Kicsit kesernyés a mosolyom, mikor erre a derűre gondolok, de ki tudja?!.. Talán a sok kéregető közül az egyik elmondta az imát s azt meghallották ott, ahol az emberek sorsát intézik...

Vencel bácsi, a nyomozó.

Irta: DINGA JÁNOS tiszthelyettes (Kajár).

Nyár volt, amikor új örsömre bevonultam. Első szolgálatomnak az volt a célja, hogy a terepet és lehetőleg minél több embert megismerjek. Így jutottam el az uradalom egyik nagy tengeri táblájához, amelynek a sarkán meggörbült, tisztos ember köszönt ránk. Mielőtt a járőrtársam felvilágosított, hogy ki az, megszólítottam. Megmondta, hogy ő Lakies Vencel, az uradalom csősze. Én erre azt feleltem: Én meg az új örsparancsnok vagyok.

Csodálatosat változott erre az öreg. Kiegyenesedett, a szemem közé nézett, kalapját, amely mellett fityegett egy szarkatoll, megigazította, puskáját lábhoz tette és azt felelte:

— Örsparancsnok úrnak alázatosan jelentem, felügyeleti körletemben semmi esemény.

Sejtettem, hogy valami jó katona lehetett, aki a csendőrökkel jó ismeretségben van és ezért is, de meg, mert az arcán is láttam, hogy kérdést vár tőlem, szoltam hozzá:

— Kicsoda látott ilyen idős emberben ilyen jó katonát?

— Haj, örsparancsnok úr, biza, csendőr voltam én. Rózsahegyen is szolgáltam. Fialtal voltam nagyon, a Trnka lánya meg nagyon szép, az örsparancsnok úr meg hiába mondta, hogy ne járkáljak annyit ki a városba, nem fogadtam tanácsát. A vége az lett, hogy én is megkergültem, Mari is megbolondult. Megtörtént a baj. Leszereltem. Ettük a mézet Marival, igaz, nemsokára a krumpliból is kevés maradt, hát az após eltett a vasuthoz. Onnan meg a csehek kergettek el. Ha nem tanultam volna tisztességet az örsön, ma nem volnék ember. Így, tetszik látni, csőszködöm, puskám is van, mert tudom, hogy mi a törvény. Alkalmazott az uradalom.

Hallgattunk. Nekem eszembe jutott sok bajtárs hasonló sorsa, neki meg más dolgok. Az egész élete. Meg is mondta:

— Szeretem, ha örsparancsnok úr érte erre járnak, de azért egy kicsit mindig rosszul esik. Biza, mi tagadás, eszembe jut, hogy én is voltam ilyen. Én voltam, aki Riba Gyúrót, tán hallotta hírét, elfogtam. Híres betörővezér volt. Hét napig vertük a lábanyomát, amikor a kezünkbe került. A sok bűnjel után ide-oda utaztunk vele s egyszer nagyon megesúfolt. A vonatra szállottunk fel, ő ment elől, de le is lépett a túlsó oldalon. Mink meg úgy megijedtünk, hogy még a vészfék se jutott eszünkbe. Csak a következő vasut-

állomáson szállottunk le, amelyiknek a neve: nem tudom, mi volt. De ahol felszállottunk, arra még emlékszem: Reszege. Lélekszakadtan szaladtam vissza oda, persze senki se tudott arról, merre ment.

Sehová se mertünk jelentést tenni, elmondhatatlanul szégyeltük a dolgot. Töprengtünk, míg eszembe jutott, hogy Ribának szeretője van Menyhe községben, oda kéne menni. Mai napig se győzöm áldani az egek urát, hogy ez eszembe jutott, mert, amint ott a szeretője lakása után érdeklődtünk, egy tiszt polgár azt kérdezte, hogy tán Riba halála miatt keressük? Szörnyen izgatott lettem. A polgár azt mondta: na igen, ma kapott a szeretője egy táviratot, hogy meghalt a betyár.

Csupa izgalom voltam. Csellem megszereztem a táviratot. Ez állott benne: Édes Zsofkám, részegen leléptem a vonatról, ma itt halok meg, holnap Menyhe leszek. Gyurkó.

Egyáltalában nem értettem, hiába betűzgettem a táviratot. Elmentem hát a postamesterhez, akitől azt kértem, hogy a táviró szalagon még egyszer nézze meg a szöveget, nincs-e benne valami hiba. Megnézte s akkor így jött ki a távirat: Édes Zsofkám. Reszegen leléptem a vonatról, ma itt hálok meg, holnap Menyhen leszek. Gyuró.

A postamester nagyot nézett, én még nagyobbat, de örömmel. Intézkedtem, hogy a vasuti állomáson megfelelő fogadtatásban legyen része Gyurónak. Meg is történt, ahogy számítottam. A vonatról leszálló betörő elé én álltam először. Gyuró vissza akart ugrani a vonatra, de én gáncsot vettem a lába elé. Felbukott. Aztán megbilincseltek, hátra a kezét. Elinvultunk vele a bűnjeleket összeszedni. Azután, mint ha mi se történt volna, átadtuk tényvázslattal.

Gyuró megbosszulta magát. Miután több örs nyomozott vele, egyik helyen elbeszélte a szökése történetét. Így a turpisság kisült. Én is elmehettem két heti száraz fürdőre a szárnyparancsnoksághoz. De szívesen volnék most is inkább úgy...

Kezet adtam Vencel bácsinak, nekiindultunk a hátralevő kilométereknek. Alig indultunk, a járőr-társam megszólalt:

— Én már tízszer hallottam az öregtől.

— Nem baj, hallgassa még többször is. Ebből él az öreg bajtárs. Elég baj lehet az neki, hogy most már csak néz bennünket.

Két hét se telt el, egyszer Vencel bácsi lélekszakadva ér be a laktanyába. Én a nő lakás ablakánál álltam, láttam, hogy az öreg az ajtófeliratokat olvasgatja szaporán s nem áll meg az irodám ajtajáig. Utána besiettem én is. Jelenti, hogy az egyik felügyeleti táblából a töretlen tengerit meglópták. Nyomozott benne már tegnap, de sehogyse tudja megérteni, hogy csak balláb nyoma van a lágy földben s a jobb láb helyén meg lyukak csak. Annyi lyuk, karó vágta, olyan öblös, annyi, ahány balláb. Nem érti...

Ha ilyen nyomokból az öreg nem tud kiigazodni, gondoltam, akkor nagyon megöregedett már. Ilyen nyomokat csak jobb lábára rokkant ember után kapni. Ki van ilyen a körletemben? Nem sok, csak egy. Hála Isten, ezt az egyet meg már ismerem. Hát menjünk.

A helyszínt jól mondta Vencel bácsi. Láb nyoma, bot nyoma. Láb nyomta be a göröngyöket, botvég szúrta utána. Így, egymás után. Csak rokkant ember járt itt. Azt mondtam neki:

(Palotás Pál I. cső. — Szentendre — felv.)

A tettes Poros Gábor a szomszéd faluból.

Az öreg megtántorodott. A szája elnyílt, felette kicsit reszketett a köcszínű bajusz, úgy tetszett, csodát lát bennem. Aztán alájaacsapott a szarkatollas kalapjának, a homlokára és motyogott, motyogott egyre, együtt a feje csóválásával. Aztán felvidult. Arra kért, hogy Porostól ne kérdezzek mást, csak annyit: Mit ad elő védelmére?

— Várjon, — mondom, — előbb még valamit csinálunk.

Elővettem a fényképezőgépet, elővettem a centimétert, papírt, ceruzát... az öreg Vencel csak bámult. És sóhajtozott.

— Most már tagadhat is Poros, — mondtam Vencel bácsinak, — annak már nem lesz semmi haszna.

Elvittem magammal azután Poroshoz, ahol előbb is a mankója végét mértem körül, aztán a bal láb cipőjét és... minek mondjam tovább?

Vencel bácsi azóta már húsz lépésről vigyázzban vár, ha arra megyünk.

Csendőrök magaslati üdülése.

Az április 1-i számunkban közölt „Nyári pihenő” cikkünkben írtunk arról, milyen fontos, hogy szabadságunk heteit okosan, testi-lelki erőnk hasznára töltsük el. Felhívtuk olvasóink figyelmét gyógyházaikra. A tündérszép Balaton partján, a szénsavas forrásáról messzeföldön ismert Balatonfüreden és a világhírű hévízi tó partján épült elsőrendű, kényelmes és olesó otthonainkra. Sok-sok bajtársunk és csendőresalád talált ott már gyógyulást szív-, vese- és anyagesere, illetve a csúzos és reumás bántalmakra. Sokaknak hiányzott azonban égetően és fájdalmasan a magaslati gyógyulás-üdülés lehetősége. Hazánk magaslati üdülőkultúrában még igen szegény, kezdetleges. Ami lehetőség van, azt méregdrágán fizetik meg azok a kevesek, akik bírják, pedig hány és hány bajtársunk s azoknak hány és hány családtagja, gyermeke van, akiknek egyedül a hegyek erdei levegője adhatja gyógyulást.

Érezte és felismerte ezt vezetőségünk is. A Balatonfüredi és hévízi gyógyházak felépítésével nem tekintette befejezettnek jóléti irányú munkáját és megtalálta annak újabb lehetőségét, hogy e téren ismét előbbre jussunk. Kereste és meg is találta annak megoldását, hogy azok is megfelelő helyen

jussanak gyógylehetőséghez, gyógyházaink rendkívül olcsó térítési díjai ellenében, akik tüdő- és légzőszervi, valamint bazedovkór-betegségben szenvednek. Ma már a tényleges állományú tisztek és családtagjaik részére a Mátrában, a Galya-tető csúcsán épült, jól bevezetett Turista-szállóban, nyáron június 2-től augusztus 31-ig és télen december 2-től március 2-ig, havonta 6—6 hely áll rendelkezésre. A tényleges állományú altisztjeink és közvetlen családtagjaik részére pedig a Parádfürdőtől alig 4 km távolságra fekvő, erdővel — fenyővel is — övezett Csevice-forrásnál lévő Osztafin-pensióban biztosított a vezetőség ugyanazokra a hónapokra, mint a tiszteknek, ugyancsak 6—6 férőhelyet. Most már tehát a csendőrségnek is van magaslati gyógyhelye. Igaz, hogy egyelőre csak polgári környezetben, de mégis nagyjelentőségű intézkedés ez. Természetesen a magaslati gyógyhelyekre való beutalás nem mozoghat olyan tág keretekben, mint a balatonfüredi és a hévízi gyógyházunkba s ebből következik, hogy a beutalási kérelmeket meg kell indokolni. Bizonyosra vesszük azonban, hogy mihelyt anyagi lehetőség kínálkozik, vezetőségünk emelni fogja a magaslati gyógyhelyekre beutaltak számát és az sem lehetetlen, hogy talán belátható időn belül felépíti hegyszegény hazánk egyik legalkalmasabb pontján a csendőrség magaslati gyógyházát.

A csendőrségi gyógyházakra vonatkozó *Altalános Határozványok* rendelkezései — az alábbi eltérésekkel — értelemszerűen az említett magaslati gyógyhelyre történő beutalásokra is vonatkoznak.

Egyelőre csak a tényleges csendőr tisztek, altisztek és ezek közvetlen családtagjai utalhatók be. Családtagnak csak a feleség és a gyermek számít. Mindkét magaslati gyógyhelyre évente 6 gyógyidőszakra van beutalás. Rendkívül méltánylást érdemlő esettől eltekintve, elvben senki sem utalható be ugyanabban az évben kétszer.

Gyógyidőszakok: I. június 2-től 30-ig, II. július 2-től 31-ig, III. augusztus 2-től 31-ig, IV. december 2-től 31-ig, V. január 2-től 31-ig és a VI. február 2-től március 2-ig. Kivételesen, igen indokolt esetben a gyógyidőszak 2 héttel meghosszabbítható.

Galyatetőre való beutalást csak magaslati gyógyhelyen való üdülésre szoruló tényleges állományú tisztek és családtagjaik kérhetnek. Azok nevezetesen, akik kisebbfokú tüdőelváltozással vagy anélkül járó hőemelkedéssel betegek, vérszegénységben, paizsmirigy-túltengésben, vagy bazedovkórban szenvednek. Altisztjeinknél és családtagjaiknál a Csevice-forráshoz való beutalás kérésének a feltétele azonos az előbb mondottakkal, azzal az eltéréssel, hogy a Parád-gyógyfürdő közelségére való tekintettel a gyomorbetegeknek is ajánlható és ezenkívül a női bajokban szenvedő családtagoknak is kiválóan alkalmas.

A beutalás feltételét képező betegség fennállását, a körelőzményt és kórállapotot részleteiben is tartalmazó honvédorvosi, lehetőleg honvédkórházi bizonyítvánnyal kell igazolni. A beutaltak ugyanazt a térítési és kiszolgálási díjat fizetik a csendőrségi nyugdíjjarulékalapnak, mintha csendőrségi gyógyházba utaltattak volna be. A beutaltak az ellátásért és a kiszolgálásért a gyógyhelyek tulajdonosainak közvetlenül semmit sem fizetnek. Az elszámolást a nyugdíjjarulékalap közvetlenül bonyolítja le velük.

A napi ellátáson felüli szolgáltatásokat természetesen külön kell a beutaltaknak megtéríteni. A kérvényeknek a kért gyógyidőszakot megelőző hónap 15-éig kell a belügyminisztérium VI—c. (személyügyi) osztályához beérkezniük.

A csendőrségi nyugdíjjarulékalap igen tekintélyes összeggel egészíti ki a beutaltak által befizetett térítési díjat. Éppen ezért csakis az számíthat kérelme teljesítésére, aki egészségi állapota miatt valóban magaslati gyógyhelyen való tartózkodásra szorul. Ezek közül elsőbbség illeti a beteg családfőt, egyebekben pedig azt, akinek az egészségi állapota súlyosabb, illetve ha az orvosi bizonyítvány szerint a magaslati gyógyhelyre való utazása a gyógyeredmény érdekében halasztást nem tűr. *Fertőző betegek nem utalhatók be.* A nyári gyógyidőszakok alatt az iskolaköteles beteg gyermekek megelőzik a felnőtt családtagokat. A beutalás nincs életkorhoz kötve, tehát szükség esetén egészen kis gyermek is beutalható. Gondozást és felügyeletet igénylő beteg gyermek mellé — kedvezményes térítési díj ellenében — kísérőként a szülőek egyike is beutalható.

Tájékozással azt is megemlítjük, hogy Galyatetőre beutaltaknak Budapestről autobusszal vagy Gyöngyösig vonattal és onnan menetrendszerű autobusszal kell utazniok; míg a Csevice-forráshoz Parádig vonattal és onnan autobusszal kell tovább menni. Bizonyosak vagyunk benne, hogy vezetőségünknek ezért az újabb gondoskodásáért sok meggyógyult bajtársunk, sok csendőrfeleség és csendőrgyermek mond majd hálás köszönetet.

CSENDŐR LEKSZIKON.

53. Kérdés. Mit kell érteni fennálló törvényeink szerint magyar fegyveres erőn?

Válasz. A bűnvádi perrendtartásról szóló 1896 : XXXIII. t.-c. (Bp.) 13. §-ának utolsó bekezdése az 1889:VI. t.-c. 2. §-ára hivatkozással kimondja, hogy fegyveres erőn a hadsereg, a haditengerészet, a honvédség és a népfelkelés értendő. Ugyanily rendelkezést tartalmaz a polgári perrendtartásról szóló 1911:I. t.-c. (Bp.) 790. §-ának 2. bekezdése is, szintén az 1889:VI. t.-c. 2. §-ára hivatkozással. Az 1921:XLIX. t.-c. hatályon kívül helyezve az 1889:VI. t.-c. 1. §-ában kimondja, hogy a magyar állam fegyveres ereje a m. kir. honvédség, amelynek feladata a belső rendnek és biztonságnak fenntartása és az ország határainak megvédése. A m. kir. honvédség vezérlete, vezénylete és belsejervezete tekintetében a rendelkezés az államfőt illeti meg; ügyeinek intézése a honvédelmi miniszter hatáskörébe tartozik a törvény 4. §-a szerint. E törvényes rendelkezések alapján tehát „magyar fegyveres erő” jogi műkifejezés, amelynek más tartalmat adni, mint aminőt az 1921:XLIX. t.-c. 1. §-a kimond, nem lehet és nem is szabad. Az 1921:III. t.-c. 6. §-a büntetéssel sújtja a magyar fegyveres erő ellen gyűlöletre vagy ennek szolgálatai fegyvelme elleni izgatást. E törvényes rendelkezés szerint magyar fegyveres erőn mást, mint a m. kir. honvédséget érteni nem lehet, még pedig annál kevésbé, mert ugyanez a törvény, ugyanabban a §-ban a m. kir. csendőrséget és a m. kir. államrendőrséget is ugyanebben a büntetőjogi védelemben részesíti, semmi két-

seget nem hagyván fel abban az irányban, hogy ezt a két utóbbi, egyébként szintén fegyveres testületet a magyar fegyveres erő fogalma alá nem vonja. Még kevésbé lehet a magyar fegyveres erő fogalma alá vonni a m. kir. pénzügyőrséget, a m. kir. vámőrséget és a m. kir. folyamőrséget, amelyek szintén fegyveres testületek, de a magyar fegyveres erőről adott fentebb idézett törvényes meghatározást nem fedik, még pedig első sorban nem is elnevezésükben megjelölt különleges rendeltetésük miatt, amely miatt a m. kir. pénzügyőrség és a m. kir. vámőrség a m. kir. pénzügyminiszternek van alárendelve, hanem azért, mert a törvény szerint a pénzügyőrség is, a vámőrség is legénységéből, altisztekből és tisztviselőkből, tehát nem katonákból áll. A m. kir. folyamőrség a folyamrendészet körében felmerülő közbiztonsági és egyes igazgatási teendők ellátására rendelt állami intézmény, amely a m. kir. belügyminiszter rendelkezése alatt áll; a folyamőrség személyzete a szoros értelemben vett folyamőrségi személyzetből és segédszemélyzetből áll. A szoros értelemben vett folyamőrségi személyzethez tartoznak mindazok, akik egyenruhát és fegyvert viselnek, továbbá az egyenruházott, de fegyvert nem viselő műszaki és hajósszemélyzet (mérnökök, üzemevezetők, gépészek, rádió-távírárszók, fűtők, stb.), amely a folyamőrség felfegyverzett úszóegységein teljesít szolgálatot. A segédszemélyzet sem egyenruhát, sem fegyvert nem viselhet; körébe tartoznak a fel nem fegyverezett úszóegységek műszaki és hajósszemélyzete, továbbá a kizárólag irodai, számviteli, gazdaságkezelési és szolgai teendőket ellátó alkalmazottak, stb. Így a folyamőrség szervezete és célja szerint szintén nem vonható a magyar fegyveres erő fogalma alá.

A Btk. XLI. fejezete alá vont bűncselekmények szempontjából a törvénynek „a fegyveres erő ellen elkövetett bűntettek és vétségek” szavaiban szintén a magyar fegyveres erőket kell érteni, abban az értelemben, amelyet ennek a kifejezésnek a fent kifejtettek szerint adunk. Világos ugyanis a törvény szavaiból, hogy fegyveres erőn a megszervezett hadsereget, az ú. n. véderőt érti, nem pedig az összes fegyveres testületeket, még akkor sem, ha azok katonailag vannak megszervezve.

A fegyveres erőnek a Btk. szempontjából kivételesen van tágabb értelme is. A Btk. 472. §-a szerint ugyanis hivatali visszaélés büntetést követi el és öt évig terjedhető fegyházzal büntetendő az a közhivatalnok, aki a fegyveres erőt jogos indok nélkül alkalmazza, vagy beavatkozásra felhívja. Itt a törvényhozó nem érthette fegyveres erőn kizárólag a hadsereget, mert ha azt értette volna, értelmetlenség lenne az a kijelentése, hogy a fegyveres erő alkalmazóját sújtja büntetéssel; a fegyveres erőt az alkalmazza, aki előlött rendelkezni hivatva van, vagyis annak parancsnoka; ez pedig nem lehet más, mint a hadsereg tisztje, fölötte pedig csak a katonai bíróság bíraskodhatik s így reá a Btk. rendelkezései nem vonatkoztathatók. Nyilvánvaló, hogy a törvény itt fegyveres erőn nemcsak a katonaságot, hanem azokat a fegyveres testületeket is érti, amelyek parancsnokai a Btk. szerint vonhatóak felelősségre. A törvény szempontjából itt tehát fegyveres erőn a fegyveres erő alkalmazása szempontjából nem a hadsereget kell ugyan érteni, más szempontból (pl. beavatkozásra felhívás szempontjából) azonban a hadsereget is ide kell érteni, főleg azonban ide kell sorolni az összes fegyveres testületeket, amelyek törvényszerű hatáskörükben fegyverhasználatot gyakorolhatnak, ilyenre törvényes keretek között kirendelhetők; ide tartoznak tehát a katonaságon kívül elsősorban a csendőrség, rendőrség és természetesen a vámőrség, pénzügyőrség és folyamőrség is.

54. Kérdés. *Hatályban van-e még a mezőgazdaságra hasznos állatok oltalmazása érdekében kibocsátott 1901. évi 24655. számú földművelésügyi miniszteri körrendelet?*

Válasz. Ezt a rendeletet a m. kir. földművelésügyi miniszter a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894:XII. t.-e. 57. §-ára hivatkozással adta ki. Az erdőkről és a természetvédelemről alkotott 1935:IV. t.-e. 313. §-a azonban ezt a törvényszakaszt hatályon kívül helyezvén, ez a rendelet is hatályát veszítette. Jelenleg tehát az 1935:IV. t.-e. 214. §-ában foglalt jogszabály érvényes abban a kérdésben, amelyet az idézett földművelésügyi miniszteri rendelet szabályozott. Ez a jogszabály így szól: A természet védett tárgyait elpusztítani, megrongálni, vagy azoknak eredeti állapotát megváltoztatni, védett fajhoz tartozó állatot vagy növényt elpusztítani, vagy tenyésztésében megzavarni, ily állatot bántalmazni, elfogni vagy fogságban tartani, ily növényt a földtől elválasztani tilos.

Ily általános tartalmú jogszabályt a törvény végrehajtó rendelete szokott megmagyarázni s bővebb tartalommal el-

lálni. A m. kir. földművelésügyi miniszter azonban eddig ezt a rendeletet nem adta ki. Ez a rendelet annyival is inkább várható, mert az 1935:IV. t.-e. új intézmény felállítását rendelte el, az Országos Természetvédelmi Tanácsot, amely a természetvédelem irányításában és főfelügyeletében szakértő közreműködést fog kifejteni. Ennek a tanácsnak felállítását a földművelésügyi miniszternek kell elrendelnie és szervezését megalkotnia. Mindaddig, amíg ez a rendelet meg nem jelenik, nézetünk szerint irányadónak kell venni a fentemlített régi rendelet alapelveit s különösen azt a felsorolást, amely a törvényvédte hasznos állatokra vonatkozik.

55. Kérdés. *Iparügyi kihágás-e, ha egyesek otthonukban szövőszékeken, anélkül, hogy erre iparendélyük lenne, szőnyegyet szőnek s ezt eladják?*

Válasz. Ezt a tevékenységet nem lehet jogosulatlan iparüzésnek tekinteni, mert a háziipar kereteit nem haladja meg. Ha azonban az ilyen szőnyegszövő nem maga végezze a munkát, hanem fizetett alkalmazottal, ez már nem lenne háziipar, hanem olyan ipari tevékenység, amely iparigazolvány váltására kötelez. A háziipar az ipartörvény rendelkezései alá nem tartozik.

56. Kérdés. *Egy gyengeelméjű egyén kocsmába tér be s ott egy borozó társasággal beszélgetésbe kezd. Mikor azt mondja, hogy megúnta az életét s egyszer ügyis öngyilkos lesz, a társaság egyik tagja biztatja, hogy szúrja agyon magát. Ismételt biztatásra a gyengeelméjű előveszi a zsebében hordott kést s mellébe szúrva, magán halálos sebet ejt. Fog-e fenn bűncselekmény gyanúja?*

Válasz. A Btk. 283. §-a három évig terjedhető fegyházzal bünteti azt, aki valakit öngyilkosságra rábír. A kérdés szerint részletezett esetben ennek a rábírásnak gyanúja fennforog, mert egy gyengeelméjű egyénnel szemben az öngyilkosságra biztató szavak sikere könnyen feltételezhető. Mindenestre büntetőjogi beszámítás alá eső gondatlanság ilyen játékot úzni egy szerencsétlen emberrel, akinek akarathatározó képessége és belátása korlátolt lévén, mások befolyásolásának sokkal kisebb mértékben tud ellenállni, mint az ép eszű ember. Ezért a Btk. 290. §-ába ütköző emberölés vétségének gyanújáról is szó lehet.

57. Kérdés. *A közlekedésügyi szabályzat 100. §-ának a) pontja elrendeli, hogy a közúti forgalomban résztvevő kerékpár szürkülettől napkelteig elől szintelen üvegű lámpával, hátul jól látható helyen piros prizmával (üveghasábbal) legyen felszerelve. Ha több kerékpár halad egymás után, eleget-e, ha csak az első kerékpárnak van ilyen felszerelése?*

Válasz. Nem elegendő, mert a szabályzat szerint minden egyes kerékpárra kötelező a fent megjelölt felszerelés, még akkor is, ha az utat együtt, társaságban, ugyanazzal az úti-céllal teszik is meg.

Akinek kerékpárja ezt a felszerelést nélkülözi, a szabályzat 119. §-ába ütköző kihágást követi el.

58. Kérdés. *A közlekedésügyi szabályzat 82. §-a szerint a gépkocsit, az oldalkocsis motorkerékpárt és az ezzel azonos elbírálás alá eső egyéb járműveket elől két fehérfényű, hátul pedig legalább egy lámpával kell megvilágítani. Eleget-e, ha elől csak egy lámpa ég?*

Válasz. Nem elegendő, mert a szabályzat rendelkezése világos és betűszerint értelmezendő. Nyilván azért követeli meg a két lámpát a szabályzat, mert egyrészt a biztonság szempontjából a megvilágítás erősebb mértékét tartja szem előtt, másrészt a véletlen szerepének jelentőségét kívánja csökkenteni az egyik lámpa kiválásának eseteire.

Aki csak az egyik lámpát gyújtja meg, a szabályzat 119. §-ába ütköző kihágást követi el.

59. Kérdés. *Ha valakit újságcikkben meghurcolnak s ezzel erkölcsi kárt szenved, tarthat-e igényt pénzbeli kártalanításra?*

Válasz. A sajtótörvény 39. §-a szerint, ha valakinek sajtóbeli közleménnyel nem vagyoni kárt okoznak, hanem erkölcsi méltóságán ütnek csorbát, e nem vagyoni kárért pénzbeli elégtételt követelhet, de csak azzal a feltétellel, ha ez a pénzbeli elégtétel a méltányossággal összeegyeztethető. A becsület védelméről szóló 1914:XII. t.-e. 28. §-a a nem sajtó útján elkövetett rágalmozás, becsületsértés és hitelrontás eseteire is kiterjesztette. Ilyen pénzbeli elégtételt akkor szoktak megítélni a bíróságok, ha a sértett felek bizalmán alapuló foglalkozást ú. s bebizonyítható, hogy az ellenében terjesztett rágalmozás vagy becsületsértés miatt ez a bizalom csökken-

vén, foglalkozásában és személyiségi jogaiban sérelmet szenvedett. Ilyen foglalkozás az ügyvédnek, orvosnak, gyógyszerésznek, kereskedőnek, stb. foglalkozása. A közhivatalnok állás nem a felek bizalmától függ, hanem attól, hogy az illető közhivatalnok kötelességeit kifogástalanul végezvén, törvényszerű joga van állása betöltésére. Ezért közhivatalnokknak a sérelmükre elkövetett rágalmozások és becsületsértések esetén rendszerint nem ítélnék meg kártérítést, bár kétségtelen, hogy súlyos erkölcsi kárt szenvedhet ily esetben a közhivatalnok is, ha állása felettes hatóságának bizalma folytán nem is rendül meg.

69. Kérdés. Rangelsőbbség illeti-e meg az év első felében véglegesített csendőrrrel szemben azt, akit az év második felében véglegesítettek, de a honvédségnél magasabb rendfokozatot viselt, a megelőző katonai szolgálati ideje is hosszabb és az életkora is magasabb?

Válasz. Az 1935. évi 5. számú Csendőrségi Közlöny mellékleteként kiadott 18.250/eln. VI-c. 1935. számú B. M. körrendelet I. fejezet 9. pont 2. bekezdése rendelkezése szerint a rangmeghatározás az erre előírt adatoknak a felállított sorrendben való meghatározása útján történik. Ugyanezen pont „Csendőröknél” című bekezdése az alábbi adatok mérlegelését írja elő:

1. a véglegesítés éve,
2. a próbacsendőri tanfolyam összeredményének fokozata,
3. a honvédségnél viselt rendfokozat,
4. a honvédségi szolgálati idő,
5. az életkor.

A hivatkozott körrendelet szerint az előbb felsorolt adatokat „a felállított sorrendben” kell mérlegelni. Ez azt jelenti, hogy az adatok meghatározott sorrendje egyben kizárási sorrend is. Azaz: a csendőrök rangelsőbbsége meghatározásánál csak az esetben kell az adatokat tovább mérlegelni, ha a már felvett pontra vonatkozó adatok az érdekelteknél egyeznek.

Pl.: Egy balatonmenti fürdőorsra a nyári fürdővadra — többek között — 3 csendőrt is vezényelnek. Ezek közül egyet 1934. évben, kettőt pedig 1935-ben véglegesítettek. Ez utóbbi kettő közül a próbacsendőri tanfolyamot az egyik „igen jó”, a másik „jó” összeredménnyel végezte. Az őrs állományába két 1936. évben véglegesített csendőr tartozik, akik a próbacsendőri tanfolyamot „igen jó” összeredménnyel végezték s a honvédségnél mindketten tizedesek voltak, de az egyik 2, a másik 2½ évet szolgált megelőzőleg. Határozuk meg közöttük a rangelsőbbség sorrendjét.

Az öt csendőr közül — a véglegesítési év alapján — a rangelsőbbség az 1934-ben véglegesítettet illeti meg. A 2-ik és 3-ik helyre az 1935-ben véglegesítettet kerülnek, a 3-ik helyre az, aki a próbacsendőri tanfolyamot „igen jó” összeredménnyel végezte. A 4-ik és 5-ik helyet az 1936-ban véglegesített foglalják el. Ezek között, a véglegesítési év, a próbacsendőri tanfolyam összeredménye és a honvédségnél viselt rendfokozat mérlegelése után — mivel ezek egyeznek — még a honvédségi szolgálati idejük tartamát is meg kell vizsgálni. Ennek alapján a 4-ik helyre az kerül, aki 2½, az 5-ik helyre pedig az, aki 2 megelőző katonai szolgálati évvel rendelkezik.

Tehát a csendőrök közötti rangelsőbbség meghatározásához előírt adatokat — az alaprendeletben sorrendben — a kizárási rendszer szerint kell mérlegelni. A végkielégítési éven belül a véglegesítés hónapját és napját nem kell figyelembe venni.

61. Kérdés. Helytálló-e még az 1936. évi Csendőrségi Zsebkönyvben megjelent „Próbacsendőrtől az alhadnagyig” című közlemény VI. fejezet 2. bekezdésében (333. oldal) az őrmesteri előléptetési feltételeinek ismertetésére vonatkozó leírás? Követelmény-e ma a betöltött 7, illetve 8 csendőrségi szolgálati év az őrmesteri előléptetéshez?

Válasz. A csendőrlégénység előléptetésére vonatkozó 18.250/eln. VI-c. 1935. számú B. M. körrendelet I. fejez. 3. pont „Őrmesterré” című bekezdésében és az „A.” melléklete megjegyzés rovatának **) alatti jegyzetében foglaltak szerint, az 1935. évi előléptetési rendszer teljes mértékű érvénybelépése után — a várakozási idő szempontjából — az őrmesteri előléptetési feltétele 7 betöltött csendőrszolgálati év. Azoknál, akik előzőleg a honvédségnél egyáltalában nem teljesítettek katonai szolgálatot — a helyesbítetlen eredeti rendelkezés szerint — 8 betöltött csendőrségi szolgálati év volt a követelmény. Az átmeneti idő alatt pedig a „D.” melléklet a) tábl-

lázata eredeti szövege értelmében — tekintet nélkül arra, hogy az őrmesteri előléptetésre soron levő teljesített-e előzőleg katonai szolgálatot — csendőrségi toborzási évfolyamonként, a 7-ik csendőrségi szolgálati évüket szolgálók lettek volna előléptethetők őrmesterré.

Az eddig mondottak azt jelentették volna, hogy a megelőző katonai szolgálati idő csak az átmeneti idő után, 1943 május 1-től kezdődően vétetett volna figyelembe és pedig úgy, hogy elvileg még az 1 napi megelőző katonai szolgálattal rendelkezők is 1 teljes évi rangelönyt nyertek volna az előzetes katonai szolgálattal nem rendelkezőkkel szemben.

Az 1936. évi 8. számú Cs. K.-ben megjelent 50.503/eln. VI-c. 1936. számú B. M. körrendelet úgy az átmeneti időszakra, mint az azt követő időre, a rangelönyzésre figyelembe jöhető megelőző katonai szolgálati idő alsó határát egy teljes évben határozta meg, azaz kimondotta, hogy: akik a csendőrséghez való belépésük előtt nem teljesítettek legalább egy teljes évi katonai szolgálatot, azok úgy az átmeneti idő alatt, mint később is, 7 helyett 8 betöltött csendőrségi szolgálati év után léptethetők elő őrmesterré. Ez a gyakorlatban azt jelentette volna, hogy — lényegében — az őrmesteri előléptetésnél már nincs különbség az átmeneti idő alatti és az 1935. évi előléptetési rendszer teljes mértékű érvénybelépése utáni követelmény között. Az 1936. évi Csendőrségi Zsebkönyvben megjelent „Próbacsendőrtől az alhadnagyig” című közlemény már ennek az előbb leírt kiegészítésnek az ismeretével tárgyalja a kérdést.

Az 1935. évi előléptetési rendelkezések gyakorlati alkalmazása közben nyert tapasztalatok azonban — méltányossági szempontok mérlegelése után — szükségessé tették az előbb említett 50.503/eln. VI-c. 1936. számú B. M. körrendelet helyesbítését. Ugyanis, ha az átmeneti idő alatt is a „betöltött” szolgálati éveket követelnék meg, akkor — a D) melléklet c) táblázatában foglaltak alkalmazásával — sok esetben a szándékolt fél, illetve egy évi előléptetésbeni mellőzések, a csendőrséghez történő belépési napok sokfélesége miatt, az előléptetési feltételek minden külön hiánya nélkül is, gyakran megnövekednének, sőt meg is kétszereződhetnének. Ezért az 1937. évi 9. számú Cs. K.-ben közzétett 50.710/eln. VI-c. 1937. számú B. M. körrendelet ezt a kérdést az alábbiak szerint rendezte: Az átmeneti idő alatt azok, akik nem rendelkeznek legalább egy évi megelőző katonai szolgálattal, nem 8 betöltött csendőrségi szolgálati év után, hanem 1 évvel később lépnek elő őrmesterré, mint azok a csendőrségi toborzási évfolyamtársaik, akik legalább 1 évig voltak katonák. Természetesen ez csak arra az esetre vonatkozik, ha az érdekeltek az előléptetés egyéb követelményeinek is megfelelnek.

A gyakorlati élet a „betöltött év” alkalmazása közben még egy másik körülményre is felhívta a vezetés figyelmét, ami szintén a méltányosság elve alapján nyert elintézt. Ugyanis a honvédségnél — különböző okok miatt — többször előfordult, hogy a tulajdonképpeni kiképzési év leteltével, 1—2 héttel az első szolgálati év letelte előtt szerelték le a honvédeket. Ilyen esetekben a megelőző „legalább 1 évi” katonai szolgálati időnek szó szerinti értelmezése méltánytalanul sújtaná 1 évi rangvesztéssel ezeket a volt katonákat. Ennek az előléptetési feltételnek helyes értelmezését szabályozza az 50.896/eln. VI-c. 1937. számú B. M. rendelet, amely szerint a megelőző, legalább 1 évi katonai szolgálattal 1—2 hetet figyelmen kívül lehet hagyni.

Összegezve a mai helyzetet:

a) az 1942. XI. november 1-éig tartó átmeneti idő alatt, várakozási idő szempontjából, csendőrségi toborzási évfolyamonként, a 7-ik csendőrségi szolgálati év alatt — ha az egyéb előléptetési feltételek is fennforognak — őrmesterré léptethető elő az, aki legalább — megközelítően — 1 évi megelőző katonai szolgálati idővel rendelkezik. Aki nem rendelkezik — megközelítően — 1 évi megelőző katonai szolgálati idővel, 1 évvel később —, tehát a 8-ik csendőrségi szolgálati éve alatt léptethető elő őrmesterré. Megjegyzendő, hogy az átmeneti idő alatt a törzsőrmesteri előléptetésekor továbbra is mérlegelés tárgyát képezi a megelőző katonai szolgálati idő.

b) az 1935. évi előléptetési rendelkezések teljes mértékű érvénybelépése után — várakozási idő szempontjából — 7 évi betöltött csendőrségi szolgálati év után léptethető elő őrmesterré az, aki legalább — megközelítően — 1 évi megelőző katonai szolgálattal rendelkezik, ellenkező esetben 8 betöltött csendőrségi szolgálati év a követelmény.

Az 1936. évi Csendőrségi Zsebkönyvvel rendelkező olvasóinkat kérjük, hogy ezt a lexikonválaszunkat a Zsebkönyvük 333. oldalán jegyezzék elő.

Hogyan él az örskörlet?

(Pályázat.)

A bűnözés a gazdasági viszonyokkal szoros kapcsolatban van, mint ezt tudjuk. Ha tehát a csendőr örskörlete gazdasági viszonyait ismeri, világosabb szemmel jár a megelőzés, nyomozás, általában a közbiztonsági szolgálat útjain.

Azt kell most leírniok a pályázóknak: hogyan él az örskörlet? Nem elég az örskörlet néhány adatát lemásolni, hanem be kell számolni részletesen a lakosság rétegződéséről, kereseti viszonyairól, érdekeiről és hibáiról, igényeiről, egyszóval mindenről, ami tiszta képet mutat a feltett kérdés felől.

A pályázatok terjedelme négy gépirásos oldalnál — egész oldalnál — több nem lehet. Csak a csendőrlegénység köréből fogadunk el pályázatokat. A legértékesebb beszámolót fényképezőgéppel jutalmazuk. Határidő július 15. Az eredményt az augusztus 15-i számunkban fogjuk kihirdetni.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Egy rejtélyes öngyilkosság kiderítése.

(Nyomozta: a mezőberényi örs a szegedi nyomozó alosztály támogatásával.)

Írta: NÉVERY SÁNDOR alhadnagy (Szeged).

Amerikában, a lehetőségek, illetve lehetetlenségek hazájában fordulnak elő olyan esetek, amelyekhez hasonló történt ez év május havában Mezőberény községben. A nem mindennapi, sőt páratlanul álló eset rendkívüli érdekességénél fogva szükségessé teszi, hogy azzal részletesen foglalkozzunk, abból tapasztalatokat szerezzünk, hogy alkalomadtán hasznosíthatjuk és ne álljunk tájékozatlanul egy hasonló eset előfordulása alkalmával.

1937 május 6-án 6 órakor reggel Mezőberény községben a község piacterének végében álló mázsaház mellett találták Szikora Pál községi rendőrt, aki hanyatt fekvő állapotban, köpenybe öltözve, oldalán derékszíjjal és kardhüvellyel, teljesen vérbeborított arecal holtan feküdt.

A boncoló bizottság megállapította, hogy Szikora Pált egy, pontosan a homlok közepére irányított s erősen rászorított pisztolylövés sértette meg halálosan oly módon, hogy homlokbőre a behatolt gázok és levegő hatása következtében csillagszerűen felrepedt, a lövedék a fejbe hatolt, az agyat átúrta és felülről lefelé haladó irányban a tarkó kö-

zépén távozott. A löcsatorna teljesen kormos, füstös. Ezen sérülésen kívül homlokának hajzattal borított előrészén volt egy vonalszerű véraláfutásos sérülés, amelyből a hajszálak hiányoztak. Szájának felsőrészén, a jobboldalon bajusza alatt két fillérnyi terjedelmű horzsolás, bajusszalak hiányával. Arcának baloldalán egybefolyó horzsolási nyom, míg jobboldalán három különálló hajszálvékonyan kezdődő s mindinkább szélesedő, vértelen felhámhorzsolás látható. Nevezetesen más sérülés nem volt, kivéve a megfelelő helyeken jelentkező hullafoltokat.

A helyszínelés eredménye: Mezőberény községnek majdnem mértani közepén terül el az élelmszer- és baromfiipiac, amely északi és déli oldalán magas kökerítéssel, keleti oldalán pedig egy magas téglapürettel van határolva, míg nyugati oldala teljesen szabad, mellette betonjárda és meglehetősen széles utca húzódik. A piactér északnyugati sarkában fekszik a községi mázsaház, amely bejáratával a piactér déli falának sarkával szembenéz. A mázsaház a piactér északi kőfalától 4 m-nyi terjedelemben előre nyúlva fekszik, mellette látható egy három ajtóval ellátott árnyékszék, amelynek keleti oldalától egy vassodronybol készült kerítés halad a kőfalig, miáltal ott a mázsaház fala az árnyékszék hátsó fala, a sodronykerítés és kőfal által határolva egy 380x261 cm zárt terület keletkezik. A községi mázsaház épületéhez folytatódólagosan, a mázsaháznak megfelelő, de mégis valamivel alacsonyabb és kétszer olyan hosszú épület csatlakozik, amelynek két utcárányító ajtaja van és egy tollkereskedő használatában áll.

A piactér délnyugati sarkának falkerítése mellett a saroktól 39 cm távolságra egy tengeriszurkáló vas, attól 337 cm távolságra egy katonai nyakszegély fekszik. E nyakszegélytől kb. 2 méternyi távolságra balra egy fürdőjegy, majd attól fölfelé kigyóvonalszerűségben 89, 147, 186, 50, 200, 206 és 380 cm távolságokra magán- és hivatalos feljegyzéseket tartalmazó papírok, rendőr kard, sapka és végül köpenygomok fekszenek. E helyen dulakodás nyomai nem láthatók, dacára, hogy előző napon a piactér fel volt söpörve, de mégis erősen porozott maradt. A felsorolt tárgyakon véreződési nyomok nincsenek. E helyen vércseppek és vérnyomok egyáltalán nem találhatók. A piactér déli falkerítése mellett, amely összeomlófélben levő téglából áll s helyenként a téglák elporlása következtében lyukacsos, néhány elmosódott lábnyom látható. E helyeken a falkerítésen két lyukban lábbelítől származó horzsolási nyomok láthatók. A piactéren friss vércseppek és véreződések egyáltalán nincsenek.

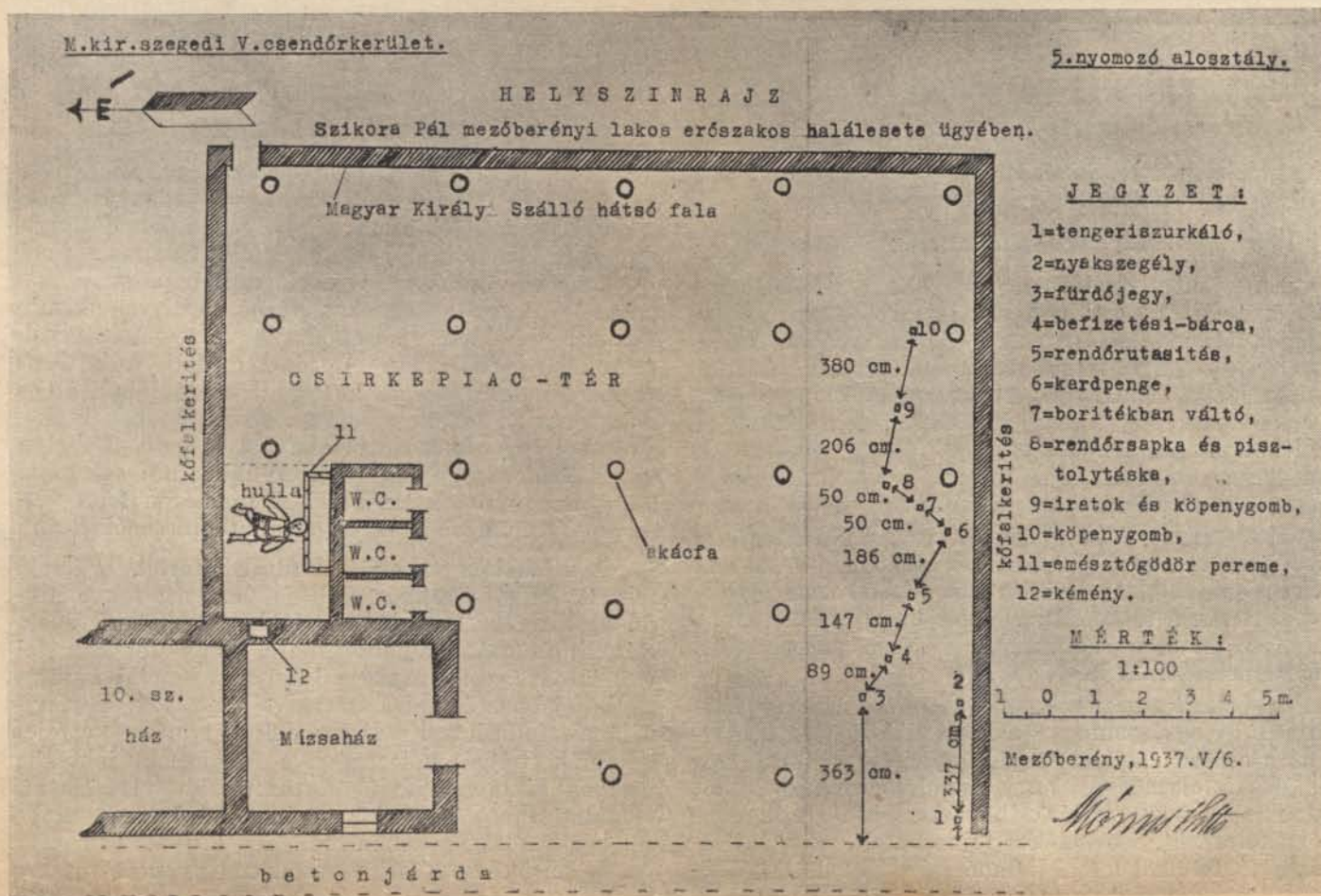
A mázsaház és kerítések által határolt területen fekszik Szikora rendőr hullája, hanyatt fekvé, fejével az árnyékszék falának, lábbal a kökerítésnek. Rátekintés után megállapítható, hogy teljesen fel van öltözve, csak sapkája hiányzik. Karjai a törzs mellett jobbra és balra szétvetve fekszenek. Köpenyujjának felhajtásai teljesen lefordítva, a kézfejet takarják. Lábai szétterpesztve fekszenek, jobb lába térdben kissé felhúzva. A tüzetesebb vizsgálatnál megállapítható, hogy köpenyének felső része, melyről bár a felsőgomb nem hiányzik, a nyaknál nyitva van és belső része erősen véreződött. Ugyancsak nyitva

van zubbonyának gallérja is, de csak oly módon, hogy a páros kapesok fel vannak szakítva, egyébként a zubbony összes gombjai begombolt állapotban vannak. A köpeny előrészének közepe nem véres, azon sem véryomok, sem vércseppek nem láthatók, ellenben a köpenynek a kétsoros gomboktól jobbra-balra terjedő előrészén, a gombokon kívül felülről lefelé eső vércseppek, „csurgás“ láthatók. A köpeny baloldali alsó széle teljesen fel van hajolva a törzs irányába s az a balkar alatt fekszik. A balkaron fekszik a felfelé fordított üres kardhüvely. A nadrágon véreződés nyomai nem láthatók, ellenben mindkét esizmaszáron felülről lefelé haladó vércsurgási nyomok vannak. A hulla lába irányában levő falkerítés felülről lefelé haladó vércsurgási nyomokkal van tele, míg a kerítés felső vízszintes pereme kisebb-nagyobb terjedelmű véresmókkal és fröccsenésekkel telített s a perem belső, illetve a hulla irányában fekvő sarkának éles részén tenyérnyi terjedelmű hajszál-beszövődési hely látható. A falkerítés tetejéről széttekintve megállapítható, hogy a kerítéshez csatlakozó mázsaház és magánépület tetején a kerítésről felvezető irányban számos cserép van összetörve. Ugyanaz látható végig a magánház gerincén egészen az utolsó kéményig, ahol a törések a kémény mögött kb. 45 cm távolságra szűnnek meg. E kémény pereméről egy téglá hiányzik s az a látszat, hogy frissen lett onnan erőszakkal ledobva és több cserépet összetörve gurult le a tetőről a melléképület ellenkező oldalára.

Visszatérve a mázsaház kéményéhez, látható, hogy annak peremén a téglák meg vannak lazulva,

két téglá hiányzik. Egyik ilyen meglazult téglának sarka véres és abba bajúszszálak vannak beszövődve. Ugyancsak vércsurgási nyomok láthatók a kémény mellett a cserépen és a tűzfal laza szegő-tégláin. E kémény egyik tégláján, annak közepe táján, az élen egy zsinog bevágási nyoma látható, amelyből finom kenderszálok állnak ki. E kéménynek az oldalfalában levő tisztító ajtaját felnyitva, egy kék-fehér csíkos úgynevezett tűzoltóruhaszerű rongydarab látható, amelynek megfogása és kézbevétele után megállapítható, hogy abba egy kétökölnyi nagyságú bazaltkődarab van becsavarva s előbb vékony házifonállal van összekötve, majd pedig egy vastag, úgynevezett cukorzsineggel van átkötve. A kézbevett rongybaburkolt kődarab kihúzza, a cukorzsinegnek egy 160 cm-nyi hosszú folytatása után egy, a sátorvasán átkötött 7.65-ös Browning-pisztoly tűnik fel, amelyről nyomban megállapítható, hogy az Szikora Pál rendőr szolgálati pisztolya volt. A pisztoly csőre van töltve s tölténytárában még 3 darab éles töltény van. A mázsaház folytatásában levő épület utcai fala mellett a földön találtatott 1 kilótt 7.65-ös pisztoly-töltényhüvely. A helyszínelés más érdemleges és tekintetbevehető adatot nem eredményezett.

Szikora Pál községi rendőr elhalálozása ügyében a szakaszparancsnok irányítása mellett már 6 napon át folyt az eredménytelen nyomozás, ami főként annak volt tulajdonítható, hogy a közhangulat a legfantasztikusabb gyilkosság mellett foglalt állást. A gyilkosságot a következőkkel magyarázták: Szikora Pál rendőrt 3 egyén szolgálati helyéről a villanylámpa oltásával és gyújtásával elcsalta

a helyszínére. Ott a rendőrt körülkapták, lefegyverezték, majd két tettes a falkerítésen át elmenekült, a harmadik tettes pedig, amelyik Szikora rendőr pisztolyát vette el, a mázsaház tetejére mászott. Szikora rendőr pisztolyát vissza akarván szerezni, a tettes után futva, szintén felmászott a mázsaház tetejére s ott a tettestől pisztolyát követelte, de az annak visszaadását megtagadta s Szikora rendőrt agyonlőtte. Hozzáfüzték még, hogy a cselekmény elkövetésével kémekek gyanúsíthatók, mert Szikora rendőr, bár erélyes emberként volt ismeretes, de közszeretetlen állott s így haragosai nem voltak. A nyomozó járőrök e fantasztikus beállítások hatása alatt állottak s nem tudtak szabadulni ama egyetlen feltevéstől, hogy Szikora rendőr tényleg gyilkosságnak esett áldozatul.

Szikora Pál rendőr elhalálozási ügye az eredménytelen nyomozás folytán most már túlnőtt a helyi jelentőségen, amennyiben azzal a sajtó is foglalkozott állandóan, a vizsgálóbíró a nyomozás állásáról naponta jelentést kért és várta a feltétlen eredményt. A közigazgatási hatóság is erélyes közbelépésre szánta el magát.

Midőn hírért vettem e nagy megmozdulásnak, nyomban hozzáálltam a helyzet tanulmányozásához. Az alosztály helyszínelője által időközben elkészített helyszínrajzok, vázlatok és fényképek alapos áttekintése után feltűnt nekem:

1. hogy a rendőr nyakszegélye a falkerítés mellett fekszik s attól kb. 12 méternyi távolságra fekszenek a köpenygombok,

2. hogy a rendőr használati tárgyai kisebb-

nagyobb távolságra kigyószzerű vonalban, de mégis rendszerben fekszenek,

3. a tárgyak nem vérezettek,

4. a helyszínen vércsepp, véreződés nincs és dulakodás nyomai nem látszanak,

5. a végrehajtás helyszínére vezető úton vércseppnyomok, illetve vércseppnyomok nincsenek,

6. a rendőr pisztolya kőnehezékhez kötve, a képményben találtatott, s végül

7. hogy a hulla fejében talált löcsatorna belül füstös, kormos. Ezen jelenségek készítették a gondolkodásra, amelyek során megpróbáltam azokra magyarázatot keresni. A jelenségek részletes boncolgatása után kétségtelen meggyőződésemmé vált, hogy Szikora rendőr ravaszul kiesztelt öngyilkosságot követett el.

Ezekután kirendeltetvén a helyszínére, átvetem a nyomozás irányítását. Legelső feladatomban volt most már keresni, kutatni azt az okot, amely Szikora rendőrt öngyilkosságra készítette. Szikora rendőr alkalmaztatási helyén, a községi rendőrök környezetében kezdtem meg Szikorának a cselekmény elkövetése előtti magatartására vonatkozó megállapításaimat. Itt már használható adatokat szereztem. Fölkerestem ezek után Szikora rendőrt a békéscsabai kórházban betegen fekvő feleségét, aki elmondotta, hogy bár a legkétségbeejtőbb szegénységben élnek 7 élő gyermekükkel, férjének havi 53 pengő fizetéséből és 2 és fél holdnyi örökölt sivar földjük jövedelméből, de férje 17 éves házasságuk alatt mindig a legkedvesebb, kitartó és becéző szeretettel viseltetett irányában, őt soha meg-

nem sértette és vele erélyesen vagy durván nem beszélt. Folyó év május havában azonban feltűnő változás következett be közöttük. Neki mindenkor a hónap első napjaiban szokott menstruációja jelentkezni, jelenleg azonban elmaradt. Ő nem szólt erről nyomban férjének, csak 3 nap múlva, midőn egy nehéz ajtót megemelt s az emeléstől nagyon rosszul lett, említette, hogy valószínűleg teherben van. Férje nagy meglepetéssel vette ezt tudomásul, amikor azt válaszolta, hogy tekintettel a rosszullétére, azonnal orvoshoz kellene menni, de mert egy fillér pénzük sincsen, amennyiben az elsején kapott fizetést már elköltötték, orvoshoz nem fordulhatnak. Megegyeztek ekkor kölcsönösen abban, hogy néhány napot fekszik s talán annyira jobban lesz vagy magzatja elmegy, hogy nem is kell orvost hivatni. Ennek dacára napok múlva sem lett jobban, sőt mindig aggasztóbb volt a helyzete, ezért május 5-én kérte férjét, hogy most már feltétlen orvost vegyen igénybe, mert ő halálát érzi, ha rajta azonnal nem segítenek. Férje ekkor azt válaszolta neki, hogy a következő napon, vagyis május 6-án reggel letelik a szolgálata s akkor 7 órakor orvoshoz fognak menni. E beszélgetés a községháza előtt, ahol férje szolgálatban állott, folyt le közöttük. Feltűnt itt neki, hogy férje most nem volt olyan kedves vele szemben, mint azelőtt, hanem feltűnően viselkedett, úgyszólván gorombán beszélt vele s emiatt ő elkecserevedve, majdnem sírva távozott a helyszínéről. Ezt megelőzőleg, 5-én is feltűnő volt férje viselkedése, amennyiben egy kilátásba helyezett új férfinak az azonnali előadását vagy elkészítését követelte tőle még pedig olyan hangon, ahogy máskor vele szemben nem beszélt. Elmondotta még, hogy ugyancsak 5-én este 5 óra tájban férje megjelent lakásukon talán azért, hogy vacsorázzon, de mivel ő vacsorát nem készített, egy darab kenyeret és egy kis darab szalonnát adott át férjének azzal, hogy azt majd a községházánál elfogyasztja. Ugyanez alkalommal férje a lakásuk padlásán is megfordult, illetve tartózkodott bizonyos ideig, de hogy mi célból, azt nem tudja. Végül elmondotta, hogy férjének felsorolt viselkedése őt elkésérlítette, annak dacára azonban férje előtt még a látszatot is kerülte, hogy az rajta bánatát észrevegye. Elmondotta még, hogy férjének életbiztosítása is volt, amely szerint rendes elhalálózása esetén a járulékot megkapja s ha baleset folytán hal el, kettős összeget kap és tovább fizetniök nem kell, de a család valamennyi tagja 16 éves koráig biztosítva marad.

A Szikoránétól nyert adatok alapján most már kétségtelenné vált előttem, hogy Szikora lelkiállapota a cselekmény elkövetése előtt megrendült.

Összegezve ezt a rendőrtársai környezetében szerzett ama tapasztalatokkal, hogy Szikora élénk vérmérsékletű, élénk fantáziájú és hosszabb gondolkodás nélkül cselekvő ember volt, teljesen világos lett előttem, hogy Szikora ama kellemetlen hír hallatára, hogy neje a 7 élő gyermek mellett újból teherben van, elvesztette önuralmát s anyagi helyzetét ismerve, elhatározásra jutott, az öngyilkosságot választotta. Azon feltevés mellett tehát, hogy Szikora öngyilkos lett, az indító ok kétségtelenül jelentkezett.

Megvizsgáltam ezekután Szikora rendőr hátra-

maradt ruházatát, amelyet az eset alkalmával viselt és azon használati tárgyakat, amelyek nála voltak. Kiforgattam összes zsebeit és fehér papírba gyűjtöttem a zsebmoszatokat. Már a zsebmoszatokban szabadszemmel is észlelni lehetett olyan kékes-színű apró fonaldarabkákat, mint amilyen rongyba volt göngyölve a kéménybe eresztett rendőr pisztoly, de voltak a zsebmoszatokban sötétsárga színű apró fonalszálcskák is. A ruhadarabok és használati tárgyak egyenkénti és részletes átvizsgálásának megtörténte után ama rongydarab átvizsgálására került a sor, amelybe a pisztoly kéménybe süllyesztésére használt kődarab volt göngyölve. Ez meglepő eredményre vezetett. A rongydarab kb. öt tenyérnyi terjedelmű, amelyről a rápillantás után meg lehet állapítani, hogy az valamilyen kabátban mellbélés lehetett, mert egy darabon vattázott és vékony szürke vászonnal van borítva. E rongydarabnak ama részén, amely a kabátnak a gombok felvarrására használt részével egybeesik, egyik gomb helyén világos sárga cérnaszál által megrögzítve, két kis darab, kb. 4—5 cm hosszú, sötétsárga színű gyapjú fonaldarab volt. A rendőrköpeny zsebéből a boncolás alkalmával egy, két tenyérnyi terjedelmű, sötétsárga színű pokrócdarab is előkerült. E pokrócdarabból négy szál fonalkát kihúzva, odahelyeztem a rongydarabon talált s cérnával rögzített két fonalszál mellé, jobbra és balra. Már rátekintés után is kétségtelenné vált, hogy a fonalszálak árnyalati eltérés nélkül testvérek. Így eljutottam az egyik legfontosabb megállapításhoz, amely szerint, ha a fonalszálak édes testvére két tenyérnyi pokrócdarab formájában a rendőr zsebében volt, akkor a pisztoly becsavarására használt mellbélés-darabtól elválaszthatatlan, azzal szorososan összefügg s annak is a rendőr birtokában kellett lennie. Megvolt tehát a másik kétségtelen bizonyíték arra vonatkozólag, hogy a pisztoly becsavarására használt rongydarabot a rendőr zsebében hordta.

Most már járört rendeltem ki Szikora lakásán tartandó házkutatás céljából, meghagyva, hogy Szikora lakásán, bár kiméletelességgel, de a legapróbb részletekre is kiterjedő házkutatást tartson. Kereszen vékony házifonású kenderfonalat, vastag, úgynevezett cukorzsineget, kukoricaszurkálót és ami a legfontosabb, olyan ruhadarabot (kabátot), amelyből a kő becsavarására használt mellbélés származik. Ez is megtörtént. A kutatás megdönthetetlen bizonyítékot szolgáltatott. Előkerült Szikora padlásán a kabát, amelyben látható volt a kődarab becsavarására használt s abból kivágott részlet pontos körvonala és a rongydarab teljes tartozéka, valamint annak a kabát másik mellrészén alkalmazott s elvitathatatlanul azonos darabja. Előkerült a vékony házi fonású kenderfonal darabja és tanúvallomás alapján megállapítást nyert, hogy a helyszínen talált kukoricaszurkáló — amely különleges volt — Szikora tulajdona.

A csendőr-levelezőlapok szépek, művésziek. Magunkat becsüljük meg, a magunk népszerűségét és tekintélyét emeljük, ha izléstelen cifraságok helyett a magunk levelezőlapjain üdvözöljük rokonainkat és ismerőseinket.

Bár most már a Szikora öngyilkossága mellett szóló döntő bizonyíték megvolt, mégis szükségesnek tartottam, hogy az ügyteljes részletességgel tovább foglalkozzunk. Részben azért, hogy a nyomozásban résztvevők tanuljanak s tapasztalatokat gyűjtsenek, részben pedig azért, hogy az adatokat egyenként és részletesen megvizsgálva, megnyugtassam a hatóságokat és az izgalomban levő lakosokat, hogy a színlelt gyilkosság nem más, mint egy lelkiileg megrendült és bizonyos időben pillanatnyi elmezavarba esett ember raffináltan kieszelt öngyilkossága.

Lássuk most már a további eljárást. Az esetet elméletben az összes körülmények figyelembe vételével az alábbiak szerint rekonstruáltam:

Szikora Pál rendőr, — mint neje előtte feltárta teherben létét, — ismerte a legborzasztóbb családi körülményeit, kétségbeesett. E perctől kezdve különböző gondolatai támadtak. Midőn látta, hogy neje helyzete nem javul és most már az orvoshoz való fordulás elkerülhetetlen, hogy a kínos helyzetből szabaduljon, az öngyilkosság mellett foglalt állást. Így azután két tényezőre volt figyelemmel, nevezetesen elsősorban arra, hogy ha egyszerű körülmények között öngyilkossá lesz, családja nem kapja meg a biztosítási összeget, hanem esetleg csak annak bizonyos hányadát. Másodszor arra, hogy köztudomás szerint a községnek legrégebben szolgáló és legbuzgóbb rendőre volt, így az egyszerű öngyilkosságával gyávaságáról tett volna tanúságot, amely hátramaradottjainak is örök szegényt hozott volna. Úgy döntött tehát, hogy az öngyilkosság végrehajtásánál olyan körülményeket állít be, mintha megátalantatás alkalmával gyilkosságnak esett volna áldozatul.

Ilyen körülmények beállításához szükséges ismeretei rendőri szolgálatából folyólag megvoltak. Azt részben jótudású rendőrbiztosától, részben pedig detektívregények olvasásából szerezte. Így felkészülve látott tehát a cselekmény végrehajtásához.

Előző nap délután, midőn lakásán a padláson megfordult, magához vette a tengeri szurkáló vasat, valamint a kék fehér-csíkos kabátbélés darabot és egy darab 40 cm.-nyi hosszú házi fonalat. Ezek birtokában érkezett a község házához, ahol 18 órától 21 óráig, majd pedig 24 órától 3 óráig a kapu alatt és előtt teljesített őrszolgálatot. Az éjjel utáni egyedüllet nyújtott neki alkalmat a gondokba merülésre s ekkor jutott döntő elhatározásra, amikor már felismerhetővé vált rajta az elborultság. Ugyanis ez alkalommal éjjel egynegyed 3 óra tájban érkezett a község házához egyik községi előfogatos, aki a szomszéd községből a községi tisztviselőket lakásukra szállítva, üres kocsival a községi istállóhoz akart hajtani, miközben az utcán a község háza előtt megállva Szikora rendőrrel beszélgetésbe elegedett. Szikora ez alkalommal az előfogatosban gyanút keltő módon viselkedett. Ugyanis öklét a le-

vegőbe emelve fenyegetődött, hogy majd mindjárt ad ő azoknak, akik az artézikut mellett levő villanylámpát oltogatják és gyújtogatják. Az előfogatos erre a Szikora által mutatott irányba fordulva, azt mondta Szikorának, hogy „hiszen azt a lámpát és annak fényét nem lehet e helyről meglátni, mert azt a templom teljesen eltakarja, hogy láthatod te azt, meg különben én onnan jövök, de egy lelket sem láttam a lámpa közelében, de még az utcán sem.“

Midőn az előfogatos eltávozott, Szikora rendőr a zsebeibe készített tárgyakkal, amelyekhez a község háza udvaráról egy, csak ott található bazalt kődarabot is tett, elindult végzetes útjára. Az artézi kút előtt levő villanylámpát, amint az kétségtelenül megállapítható volt, eloltotta és sietve ment a piacra, vagyis az esemény helyszínére. Ott a piac kerítésének délnyugati sarkán megállva, a tengeriszurkáló vassal köpenyének baloldali ujjrészére két, míg jobboldali ujjrészére egy szúrást intézett, amely szúrárok a köpenyen kisebb szakadást idézett elő. Ezután a tengeriszurkáló vasat a kerítéssel párhuzamosan a földre helyezte, majd zubbonya nyakán a kapesokot felszakítva, a nyakravalót vette ki és helyezte ugyanezen a falkerítés tövébe. Innen tovább menve, köpenye ujjrészének felhajtásából különböző papirokat helyezett a földre, még pedig nem össze-visszaságban, hanem egymás után vonalalakszerűen kisebb-nagyobb távolságra, megtoldva e vonalat kardkésével, pisztolytáskájával, sapkájával és végül a köpenyéről leszakított két gombbal. Midőn ezzel elkészült, a közelben volt falkerítéshez ment, ott két különböző helyen mászást színlelve a falkerítésen levő lyukakba lépett és a kerítés tetejéről két-három lazán álló tégladarabot lerántott. A helyszíni állapot után ítélve, innen sietve, talán szaladva ment az eredmény bekövetkezésének helyszínére, a zsebében elkészített kődarabbal és az ahhoz használt ronggyal és zsinegekkel. A sodronykerítésen és falkerítésen át felmászott a mázsaház, illetve az a mellé épült másik ház tetejére. Menete irányába a cserepeket a nyugtalan, izgatott lépések következtében összeförve állt meg az épület végén levő kémény mellett. Itt akarta tulajdonképpen az öngyilkosságot végrehajtani, de mert e kémény pontosan a ház gerincrészén fekszik és túlságosan alacsony, nem találta alkalmasnak, ezért a tető gerincén visszafordulva, megállás nélkül, figyelembe sem véve a közbeeső fedett s bádagesőben végződő magas kéményt, ment vissza a mázsaházon levő igen alkalmas és jól fekvő kéményhez. Itt hajtotta azután végre a cselekmény végső mozzanatait, nem feledkezve meg még ekkor sem egy félrevezetésre alkalmas részleteselekvérsről (köpenye ujj-hajtókájának lehúzása) ezzel szolgáltatva bizonyítékot maga ellen, mert hosszú, kezét fedő, lelógó köppenujj-hajtókával nem tudott volna a háztetőre mászni. A kéményhez ér-

Fényképezéshez

KODAK FILM

mindig a legjobb
és legmegbízhatóbb!

kezve, a két épület összeépített tűzfalának lépcsőszerű peremén állt meg, illetve helyezkedett el oly módon, hogy a kémény pereme kb. a mell középvezetékének magasságába esett. E helyzetben a pisztolyt és a kődarabot zsebéből kivette, a kéményt balkezelével szorosán átkarolva, a kődarabot a kémény peremének egyik téglája mellett a zsinag segítségével a kéménybe süllyesztette, a jobbkezelével megmarkolt pisztoly csövét homlokának közepéhez szoritotta és elsütötte. A lövés halálos volt ugyan, de a halál nem következett be azonnal, csak az eszméletlenség lépett fel pillanatok alatt, amelynek hatása lehetővé tette, hogy a kődarab az elernyedt kézből a pisztolyt magával rántsa a kéménybe. Szikora, mert a kéményt átölelve tartotta, itt még bizonyos ideig, talán 15—20 másodpercig állva maradt s csak azután ernyedt el jobban, amikor a feje a kémény peremére esett s felső ajakának jobb oldali bajuszos része a téglá sarkához ütődött, minek következtében néhány szál bajusza vérrel egyetemben az érdes téglába szövődött. Ugyanekkor sértette meg arcának jobb oldalát is a téglá érdes szélében. Szikora teste most már erőtlennül és tehetetlenül a tetőre rogyott, onnan a falkerítés peremére esűszott s homlokának hajás részét a kerítés peremébe ütve, a földre zuhant, ahol még reflex mozgások következtében kezével és lábával néhány mozdulatot téve, holtan maradt.

Itt megjegyzem, hogy a lövés, éppen azon oknál fogva, mert a pisztoly erősen a homlokhoz volt szorítva, hangos durranást nem okozott.

Meg kell jegyezni azt is, hogy az egész esemény lefolyásának nem voltak hallható részletei, mert a toronyőr, aki közvetlen a helyszínen lévő toronyban tartózkodott és minden negyedórát kürttel jelzett, semmit sem hallott.

Nem hallott semmi zajt és lövési hangot sem egy a helyszínről 30 méternyi távolságra nyitott ablak mellett ébren volt orvos sem.

A helyszín mellett lévő textilgyár éjjeli őre fél 3 óra tájban a nagy csendben egy ütődésszerű tompa hangot hallott, de annak eredetét nem tudta kimagyarázni.

Lássuk most már az elképzelt rekonstrukció s azzal egyetemben az esettel kapcsolatban felállított feltevések és következtetések bizonyítását.

Már kisebbmértvű lélektani ismeretek alapján is határozottan láthatjuk, hogy Szikoránál az öngyilkosság indító oka a lelkiállapotát megrendítő körülmények folytán fennforgott.

A cselekmény hamis, félrevezető beállításának és mesterkéltségi helyszín megrendezésének ismereteivel rendelkezett.

A cselekmény elkövetésénél használt eszközöknek és tárgyaknak legnagyobb részben birtokában volt, a hiányzókat megszerzésére pedig éppen neki kínálkozott legjobban az alkalom. Ugyancsak neki kedvezett az időpont és a helyszín is.

Hogy a végrehajtás közvetlen megelőzése előtt idegesség, rémlátás és ezekkel kapcsolatban kisebb fokú agy-elborulás léphetett fel nála, azt tanúvallomások igazolják.

Ilyen állapotban érkezve a megkezdés helyszínére, éppen ezen oknál fogva korlátozódott figyelmessége a használati tárgyainak a földre rakása alkalmával is, így már nem tudott arra gondolni, hogy melyik tárgyat milyen össze-visszaságban és milyen távolságra helyezze el, hogy azok a megtámadtatás, illetve a dulakodás képét mutassák, hanem az első tárgy földre helyezése után úgyszólván egyenes vonalban haladt tovább és helyezte földre az egyes darabokat, míg a vonal legvégére egymástól nagy távolságra a köpenyombok kerültek, így legelőször elhelyezett nyakravaló a gomboktól kb. 12 m.-nyi távolságra feküdt.

E tárgyak egyike sem volt véres. Ezek helyszínén sem volt véreződés, csorgás, csepegés vagy csapódás. Sőt, ami legfontosabb, dulakodási, vagy birkózási nyomok sem, amelyeknek pedig az előző napon felsepért, de mégis vastag porral borított téglákon feltétlenül látszani kellett volna. A rendőrsapka a leghatározottabban meg lehetett állapítani, hogy abba, illetve annak belsejébe két ízben a csizmatalp előrésszel szándékosan és kiszámítottan beleléptek és hogy a két belelépés következtében azoknak megfelelően tört, illetve horpadt össze a sapka előrése. E sapkát üregével a földre fekvő helyzetben találták a helyszínen. Szikora rendőrsapka csizmájának talprészén látható volt a sötétvörös színű téglalap, mely a falkerítésen lévő lyukakba való belépéstől származik. Ilyen sötétvörös téglák az egész helyszínen, más helyeken, de még a távolabbi helyszínen sem találhatók. Egyébként e falkerítésnek a helyszíni viszonyokhoz arányított megvizsgálása alkalmával kétségtelen megállapítást nyert, hogy egy menekülni szándékozó egyén semmiesetre sem választaná a magas és ro-

Fogainkat

csak elsőrendű fogásznál
csináltassuk meg

műfog, fogtömés P 3.—
Platinaszínű Kedvező
vagy arany színű P 6.—
22 karátos arany P 18.—
fizetési
feltételek

RÓNA L. ALL. VIZSG. FOGÁSZ
Budapest, Baross-u. 98. l. e m 2

ÍRÓGÉP

új és újjáépitett hordozható és nagy irodai írógépek

**HUNGÁRIA és
RHEINMETALL**

hordozható írógépek tökéletes kivitelben, messzemenő jóállással

FORBÁTH és RÉVÉSZ
Budapest, V., Bálvány-u. 26. — Tel.: 1-102-19

A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény és kedvező fizetési feltételek

MERCEDES ÍRÓGÉP

megbízhatósága vitán felül áll. A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel.

Vezérképviselőt:

Bemutató terem:
V., Nádor-utca 15.

ÍRÓGÉP BEHOZATALI RT.
Budapest, V., Nádor-u. 24.

zoga falon való átmászást, amikor a menekülésre szabad, tág tér áll rendelkezésre. A tárgyak fekvésének helyétől az eredmény bekövetkezési helyéhez vezető kb. 40 méternyi útvonalon sem volt egyetlen véryom sem található. E körülmény igazolja azt, hogy Szikora azon a helyen még nem volt megsérülve és nem vérzett, mert ellenkező esetben feltétlen kellett volna vércseppeket találni a hosszú útvonalon.

Szikora rendőrnek a cselekmény végrehajtásának a helyszínére: a mázsház tetejére való könnyű feljutási, illetve felmászási lehetőségét az alkalmas sodrony és kőkerítés helyzete és állapota igazolja. A háztetőkön való mozgása a cserepek megfelelő részeken való meg-, illetve eltörésével szintén igazolva van. Hogy a kéményt a cselekmény végrehajtása alkalmával átkarolta, azt köpenyének balkarján a gyűrődéseken kívül talált malterozódás igazolja. A kémény peremének egyik tégláján találták ama finom kis bevágást, amelyet a pisztoly besülyesztése alkalmával a zsinog idézett elő s abban apró kenderszálak láthatók. Hogy Szikora a pisztolyt saját kezével szorította a homloka közepéhez és sajátkezűleg húzta el annak billentyűjét, azt a boncolás eredménye igazolja. Ugyanis a boncolás kimutatta, hogy a homlok bőre a gázok behatása következtében csillagszerűen felrepedt, a felrepedt bőrreszeken lövési tényezők: pörkölődés, füst és lőporszemcsék nincsenek, ellenben a lőcsatorna korrozott és abban lőporszemcsék is találhatóak. Ez fényes bizonyíték amellet, hogy ilyen lövést idegen kéz élő emberre le nem adhat, csak az esetben, ha az élő embernek mozgási lehetősége nincs. Hogy Szikora a halálos lövés után 15–20 másodpercig még állva maradhatott, azt a homlokáról a köpeny felső nyitott részébe való erős vércsurgás igazolja. E körülmény igazolja továbbá azt, hogy Szikora csak bizonyos idő múlva, elerőtlenedve ejtette fejét a kémény peremére, amikor felsőajkának bajúszos részét a téglá sarkába ütve, bajúszszálai az érdes téglába beszövedtek. Szikorának a cselekmény végrehajtási helyéről való lecsúszása, illetve lezuhanása a helyszíni állapotokkal és viszonyokkal igazolva van s azt igazolják a fejének megfelelő helyein talált sérülések is. Az már nem szorul bizonyításra, hogy a pisztolyt csak Szikora sülyesztette a kéménybe és nem más, mert nem lehetne egy olyan tettetést találni, aki valakit annak saját pisztolyával agyonlő és a pisztolynak körülményes elrejtéséhez szükséges anyagokat, eszközöket megszerezze, azoknak összeállítására a menekülés sürgős idejét fecsérelje, ha még olyan megátalkodott gonosztevő is. Azután meg idegen tettesnek semilyen érdek nem parancsolja, hogy egy más személy agyonlövésére használt s annak tulajdonát képező pisztolyt ilyen körülményes módon eltüntesse.

E felsorolt bizonyítási tételek közül, ahol csak lehetséges volt, mindenütt kísérleteket végeztem, gyakorlatilag megfelelő helyzet beállításával.

Igy megfelelő időpontban és megfelelő körülmények között a rendőr álláspontjáról megpróbáltam a villanylámpa oltást és gyújtást. Megkíséréltem a tengeriszurkáló vassal való ruhaönszakítást. A téglakerítésen való felmászás lehetőségeit. A dulakodási nyomok létrehozását. Meghosszabbított irányvonal beállításával a lövedék becsapódási helyének megállapítását, azzal kapcsolatban a rendőrnek a végrehajtás idejében való álláspontjának meghatározását. E helyről megkíséréltem próbálások leadásával a töltényhüvely kirepülési helyének meghatározását. Végül pedig a pisztolynak a kéménybesülyesztését. A kísérletek hajszálpon-tossággal igazolták a feltevések helyességét.

Most már, ha rekonstrukció bizonyítását magába foglaló leírás mellé felsorakoztatjuk azokat a tényeket, hogy a cselekmény végrehajtásánál használt összes tárgyi bizonyítékok részben Szikora Pál rendőr közvetlen környezetéből, mint annak saját tulajdonai, részben más környezetbe tartozó, de igazoltan Szikora által birtokba vett döntő tárgyi bizonyítékok kerültek elő, nem lehet kétség aziránt, hogy Szikora Pál rendőr ravaszul kiesztelt öngyilkosságot követett el.

Ilyen aprólékos és minden részletre kiterjedő munkával sikerült felderíteni eme igazán rejtélyes esetet. E munka eredménye lett, hogy az izgatott közhangulat, valamint az ügy iránt nagy érdeklődést tanúsító hatóságok megnyugodtak.

Tanulság: legyünk munkánkban következetesek, türelmesek és meggondoltak. Ragaszkodjunk a helyszínhez és a helyszíni adatokhoz. Olvasgassunk, boncolgassuk és minden ismeretünk felhasználásával fejtegetjük azokat, akkor megoldódik a rejtély, amely megnyugvást hoz, önbizalmunkat fokozza, megerősíti és nem enged kétségbeesni akkor, ha egy újabb rejtéllyel kerülünk szembe.

Amit Névény alhadnagy végzett, túlzás nélkül fogadhatjuk el az igazi nyomozás iskolapéldájaként. Nem az benne a főérték, hogy az öngyilkosságot kiderítette, hanem *ahogyan* ezt a munkát elvégezte és *ahogyan* munkája eredményét bizonyítani tudta. Ez olyan körütekintő, fegyelmezett és világos agymunka volt, hogy gratulálnunk kell hozzá. Ehhez számítva még a biztos tudást és szívósságot is, ez az eredmény a legszebb és legértékesebb nyomozó erények igen szép dicsérete. Tökéletes munkának tekinthetjük, amely éppen idejében jött, hogy egy felbolygatott egész megye nyugalma s a hatóságok bizalmát helyreállítsa. Jó munka volt!

CONTINENTAL-PORTABLE 34-37

**WANDERER gyártja,
csak jó lehet!**

**CSENDŐRSÉGI ÍRÓGÉPMODELLJEINK
BEÉRKEZTEK! SZENZÁCIÓSAK!!!
Kérjen díjtalan PRÓBAHASZNÁLATRA még ma gépet
GOY ÉS KOVALSZKY BUDAPEST
magyarországi vezérképvisellettől V., Nádor-u. 11.**

Kézdiszentléleki Voloncs István ezredes.

A kalász az idei nyárelő korai hevében idő előtt érik s várja a kaszát, hogy széles rendet vágjon benne. S amint Péter-Pál előtt aratunk a mezőkön,

a nagy Kaszás is idő előtt végzi bő aratását testületünkben. Alig két hét leforgása alatt három olyan értéket — három ezredet — vitt magával, akikért igaz könnyünk hull. Legutóbb a tényleges szolgálatból Kézdiszentléleki Voloncs István ezredet ragadta el a halál, a belügyminiszterium VI—c. (csendőrségi személyügyi) osztályának a vezetőjét, aki 1937 június 3-án fél 6 órakor, 56 éves korában Budapesten, hosszas és súlyos betegség után költözött el az élők sorából.

Akit most mélységesen meggyászolunk, a csend-

őrség egyik tetterős vezetője volt. Olyan férfi, aki szolgálati érdemeivel, egyéni tulajdonságaival, egész életével és munkásságával mintaképe volt kortársainak és eszményképe marad a késői utódoknak is.

Gazdag egyéniségének legjellemzőbb vonásai voltak: a kivételes úri gondolkodás, izzó hazaszeretet és a szűkebb hazája — Székelyország — utáni olthatatlan, sóvárgó honvágy, erkölcsi felfogásának előkelő nemessége, emberismeret, kiváló emlékezőtehetség és ennek révén a befolyásolhatatlan, biztos ítélőképesség. Az az egyéniség volt, akihez a testület minden rétegéből egyforma bizalommal és reménységgel fordultak azok, akik feltétlenül tárgyilagos, de melegszívű támogatót kerestek. Mindenki ügyét magáévá tette és szerteágazó, a legelökelőbb körökre is kiterjedő kapcsolatai révén mindenki részére megtalálta a segítséget. Mindig és mindenkinek csak jót akart és jót tett. Jóságát sokszor igyekezett zárkózott modorral leplezni. Családján kívül csak a szolgálat érdekelte. Szívét megosztotta otthona és a testület között. Minden csepp vérével, minden gondolatával és érzésével, utolsó leheletéig csendőr volt. Azért élt, hogy a testület szolgálatára legyen.

Régen tudta, hogy nagy beteg, súlyos, az orvosi tudomány mai fegyvereivel leküzdhetetlen kór rombolja, napról-napra gyengíti hatalmas szervezetét. Orvosai nyugalmat tanácsoltak. És ő mégis maradt. Nem hagyta el őrhelyét. Katona volt. Nem tudott, de nem is akart munka nélkül élni. Emberfeletti lelkierővel gyűrte le fájdalmait. Tudatában időnkint fel-feltörő sorsa — megsejtését magába zárta. Ezzel a súlyos teherrel végezte tovább azt a nehéz szellemi munkát, amely sokszor próbára teszi az egészséges embert is. Az alkotás, a munka, a tevékenység lázában sorvadtt el utolsó életereje is. Volt lelkierője ahhoz, hogy halálos ágyán is foglalkozzék a testület kérdéseivel. Intézkedett és rendelkezett.

Az önfeláldozó kötelességteljesítés hőse és áldozata volt. Megilleti és megkülönbözteti őt a két jelző, mert végzetes betegsége szolgálatteljesítés közben érte el. A dicső elődök tetteivel megszentelt jelmondatunkat soha el nem feledő csendőr volt. Lázás betegségével „Híven, becsülettel és vitézül“ küzdve látta el a reá háruló feladatokat, míg ágyának dőlt. Ha később látszólag fel-felépült is, már magában hordozta végzetét. Hordozta, viselte, de mások előtt fel nem fedte; olyan bátorsággal és erővel vitte sorsát, amit a legmélyebb emberi részvét és tisztelet illet meg.

A király-napok csendőrségi-katonai vonatkozású megszervezése volt utolsó kiemelkedőbb ténykedése. Ez a munka emésztette fel utolsó energiáját. A megtört családdal együtt hullatja könnyét a csendőrség minden tagja; a család pedig együtt gyászol a testülettel.

Legprimább minőségű német gyártmányú varrógépek

(hímző minimális használattal)

A m. kir. csendőrség részére amíg a készlet tart, egy évi részletfizetésre.

Felsőszekrényes	P. 280.—
Súlyesztős 2 fiókos	„ 320.—
Súlyesztős 2 fiókos csapó asztallal	„ 340.—
Súlyesztős, 2 fiókos faállvánnyal	„ 360.—

5 éves garanciával.

HORVÁTH VILMOS mechanikai vállalat BAJA.

A koporsójába hintett maroknyi erdélyi föld elhozta távoli szülőföldje utolsó üdvözlését. Meséljen hát neki a hazai rög magyar jövőről, magyar feltámadásról. Arról, hogy leng még a kakastoll Erdély bérci fölött...

Kézdíszentléleki Voloncs István ezredes 1880-ban született Sepsiszentgyörgyön. Önkéntesi évét a volt brassói 2. cs. és kir. gy. ezrednél 1901/2. években szolgálta. A csendőrséghez 1904 november 6-án lépett be, ahol 1906 május 1-én hadnagygyá, 1911 május 1-én főhadnaggyá, 1915 november 1-én századossá, 1921 szeptember 1-én őrnaggyá, 1927 november 1-én alezredessé, 1935 május 1-én ezredessé nevezték ki.

A csendőrségi szolgálatban 33 évet töltött. Nagyon hosszú út! Különösen, ha viszontagságos csendőrségi szolgálatban kell végigjárni. A csendőrségnél alig létezik olyan szolgálati beosztás, amelyet hosszabb-rövidebb ideig ő is be nem töltött volna. Sokszor került kimagasló képességei révén olyan beosztásba, amit kivételes tehetsége és vezetésre való rátermettsége révén nyert el.

Szakasz (szárny) parancsnok Székesfehérvárott, Szombathelyen, Zalaegerszegen, Kaposváron, Gyergyószentmiklóson, Nagykárolyban, Kalocsán és Szolnokon; szárny- (osztály-) parancsnok Szolnokon, Sepsiszentgyörgyön és Budapesten; másodsegédtsízt a budapesti kerületnél és a csendőrség felügyelője mellett, tanár a csendőrtiszti tanfolyamoknál; kerületi parancsnok Budapesten; beosztott, később osztályvezető-helyettes és végül osztályvezető volt a belügyminisztérium VI—c. (személyügyi) osztályában. A világháború alatt az orosz haretéren huzamosabb ideig a 2. hadseregnél tábori csendőri szolgálatot teljesített és az oláh hadüzenet után útkezet-záróvonal parancsnok volt az erdélyi hadszíntéren. Ez utóbbi szolgálatával kapcsolatos tevékenysége következményének tudható be, hogy az oláhok 1919 május 3-tól 1919 november 15-ig Brassóba és Bukarestbe hurcolták hadifogságba.

Szakadatlan munkában töltött életében sokszor érte dícsérő elismerés és kitüntetés. A világháború alatt az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálatait a hadidíszítménnyel ellátott 3. osztályú katonai érdemkereszttel, a bronz katonai érdeméremmel a katonai érdemkereszt szalagján és a Vöröskereszt II. osztályú díszjével jutalmazták. A békeévekben pedig kiválóan eredményes és hasznos szolgálatai a Magyar Erdemrend lovagkeresztjével és négy csendőrfelügyelői dícsérő okirattal ismertettek el. Munkájának utolsó értékelésül az Olasz Koronarend lovagkeresztjét már betegágyában, halála előtt két héttel vette át.

Nagy és mély részvétellel temették el június 5-én 17 órakor a budapesti kerepesi úti temetőben. Megható méretekben nyilvánították a testület tényleges és nyugállományú tagjai tisztelt és altisztelt egyaránt az elhunyt iránt érzett tiszteletüket és kegyeletüket. Százak voltak a ravatalánál.

Folkusfalvi Folkusházy Lajos altábornagy, a m. kir. csendőrség felügyelője kíséretében ott voltak **Kézdívásárhelyi Nagy Gyula** tábornok, a m. kir. csendőrség felügyelőjének helyettese, **vitéz Doóry László** tábornok, a m. kir. csendőrség felügyelője mellé beosztott tábornok és **Szűtsy Imre** ezredes, a belügyminisztérium VI—b. (szolgálati) osztályának vezetője, akiket a Budapesten állomásozó összes csendőrtisztek és kerületi parancsnokok vezetésével megjelent valamennyi kerületi tisztí küldöttsége követett. A vidéken állomásozó csendőrtisztek közül is sokan esatlakoztak önként az előbb felsoroltak csoportjához.

A honvédelmi miniszter úr **Öngyméltóságát vitéz Barabás Emil** tábornok, a honvédelmi minisztérium katonai közgazgatási csoportjának főnöke képviselte, aki mellett állottak a honvédelmi minisztérium katonai közgazgatási csoportjához tartozó összes osztályok vezetői és a honvédelmi minisztérium valamennyi osztályának tisztí küldöttségei. Megjelent **vitéz Ordódy Sándor** vezérfőtörzsorvos, a m. kir. honvéd orvosikar személyi főnöke is.

A belügyminisztériumot **vitéz Siménfalvy Sándor** min. osztálytanácsos, **Szent-Királyi Andor** min. osztálytanácsos, **Szilágyi Béla** min. titkár és **Szondy Lajos** rendőrkapitány, a budapesti rendőrfőkapitányságot pedig **dr. Szacsray Andor** r. főtanácsos, **dr. Barabás Béla** r. kapitány, **dr. Haraszthy Vince** r. fogalmazó, **Bartha Jenő** r. főfelügyelő és **dr. Komáromy Géza** r. felügyelő képviselte.

A nyugállományú csendőrtisztek is nagy számban jelentek meg: **vitéz Szinai Szinay Béla** ny. altábornagy, **Bariss Arpád**, **lovag Rományai Czöglér Gusztáv**, **Fischer József**, **Goreczky Vilmos**, **Zágorhidai, zelci és lorántházi Loránth Dénes** és **Vrablik Mátyás** ny. tábornokok. A csendőrségnél szolgálatot teljesítettek közül **vitéz Dobó István** ny. altábornagy, **Monostori Erreth Aladár** ny. tábornok, **dr. Simonyi Arpád** ny. orvos-tábornok és **dr. Schmitz Rudolf** ny. hadbíró-tábornok is eljött a végtisztesség megadásához. A polgári társadalom számos kiemelkedő tagja is ott volt, akiket részben rokoni, részben baráti kötelék fűzött az elhunythoz.

A ravatalt az elhunyt hozzátartozói, rokonai, bajtársai és tisztelői által küldött koszorúk tömege borította, amelyek közül kiemelkedtek a m. kir. csendőrség felügyelőjének, a honvédelmi minisztériumnak, a belügyminisztérium VI—b. osztályának, a csendőr kerületek tisztikarának és az osztályvezetőjét gyászoló belügyminisztérium VI—c. (személyügyi) osztálya tisztjeinek és legénységének babérral és tölgyfalevéllel díszített nemzeti színű selyemszalagos hatalmas koszorúi.

A katonai gyászüksérettől kirendelt budapesti-, pestszent-erzsébeti- és tatai gyalogtanalosztályokból alakult csendőrzászlóalj fölött **vitéz Sáray Ferenc** ezredes, a budapesti csendőrkörület parancsnoka vezényelt.

Vitéz Szabó Pius ferencendi szerzetes, tábori esperes, a budapesti 1. vegyesdandár róm. kat. vezető lelkésze nagy pápi segédlettel végezte a beszentelést. Pius páter vigaszt-nyújtó imája után megindult a folyamórség zenekara kíséretében a gyászmenet. A sírnál **vitéz Szabó Pius** tábori esperes gondolatokban gazdag, katonás szellemű búcsúztatót mondott. Beszédében egy nagybeteg római császáról emlékezett meg, aki halálos ágyán katonáinak ezt a szót hagyta hátra utolsó parancsként, örökségül: „Dolgozzatok.“ Pius páter emelt hangon folytatta: „...Ezredes úr! Ön életének még utolsó óráiban is dolgozott, betegen. — Ezzel halálában jelképesen azt üzenete nekünk, hogy — dolgozzatok! Ezredes úr! Átvesszük a jelszót...“ A tábori lelkész szavai után felcsendült a Himnusz és a kivonult esapat tiszteltet. Sokan követték könnyes szemű tekintetével a fekete ércpokorsót, amikor a kiért hangjai mellett az elhunyt földi maradványait magába fogadta az anyaföld.

vitéz Balázs-Piri Gyula őrnagy.

LÁBIZZADÁS

kéz és hónaljizzadás ellen a MOLNÁR-féle

SUDORÁN

MOLNÁR J. gyógyszerész, BOZSOK.

30 év óta bevált szer. Minden örs kapott leirást.

A két

elválaszthatatlan!

Reschner György ny. ezredes.

Május 25-én 71 éves korában, hosszú, súlyos betegség után meghalt *Reschner György* ny. ezredes, aki egyike volt a csendőrség úttörőinek: már 1888-ban átlépett a testülethez a volt 51. gyalogezred tartalékállományából. Kolozsvárt kezdte meg a csendőrségi szolgálatát s azután kis megszakítással az összeomlásig hű maradt Erdélyhez. Kolozsvár, Nagyenyed, Brassó, Marosvásárhely voltak állomáshelyei. Már 1901-től szárnyparancsnok, 1912-ben pedig a brassói kerület kikülföldi törzstisztje, ör-

nagy rendfokozatban. Az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért a 3. oszt. katonai érdemkeresztel — kardokkal — tüntették ki.

Nyugállományba 1919 március 1-én helyezték, de 1920 október 27-én tényleges szolgálattételre újra alkalmazták s ebbeli minőségében 1928 július 1-ig teljesített szolgálatot a belügyminiszterium VI.—. — szolgálati — osztályában.

Hatalmas testi erejű, hatalmas akaratú, erélyes, magabavonult ember és előljáró volt. Súlyos csapások sujtották hosszú, küzdelmes életében, de állta a bajt megadással, rendületlenül. Sem magában, sem másban nem tűrte a puhaságot, rá valóban ráillik a költői hasonlat: olyan volt, mint a hatalmas tölgy. Nem hajlott és nem roppant össze egészen a legmagasabb életévekig, amikor a természet rendje már a kivételes erőket is pihenni küldi. Ez a rendkívüli erő és szívósság uralta, jellemezte és vitte egész életét, munkásságát, egyéniségét s mi a megpróbált,

viharvert, de megmozdíthatatlanul szilárd öreg bajtársnak járó tisztelettel és kegyelettel iktatjuk ide emlékezetét. A budapesti farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra május 28-án családja, bajtársai és tisztelői részvéte mellett.

Belügyminiszteri elismerés a csendőrségnek.
A m. kir. csendőrség felügyelőjéhez a következő belügyminiszteri leirat érkezett: „*III. Viktor Emánuel olasz király és Etiopia császára Ófelsége és a felséges királyi család Magyarországon tett látogatása igen súlyos és nehéz feladatot hárított a közbiztonsági szervekre.*

Örömmel állapítom meg, hogy a m. kir. csendőrség a reáharult nehéz feladat elvégzésében hivatásának magaslatán állott és újból bizonyúságát adta önfeláldozó és lelkiismeretes kötelességtudásának.

Ezért a m. kir. csendőrség tisztikarának, legénységének és nyomozóközegeinek a legteljesebb elismerésemet és meleg köszönetemet fejezem ki. Budapest, 1937. évi május hó 28-án. Széll s. k.“

A hadimúzeum megnyitása. Ünnepeles keretek között nyitotta meg a hosszú évek gondos munkájával berendezett *Hadimúzeumot* május 29-én délelőtt *vitéz Nagybányai Horthy Miklós Kormányzó Úr Ó Főméltósága*. Az előkelőségeket *vitéz Makkay József* vkszt. ezredes, a honvédelmi minisztérium elnöki osztályának vezetője fogadta és kísérte helyükre. A megnyitási ünnepségen az ünnepi beszédet *Röder Vilmos* gyalog-sági tábornok, honvédelmi miniszter mondotta, engedélyt kérve a *Kormányzó Úr Ó Főméltóságától* a Hadimúzeum megnyitására.

— *A közelmult napokban —* mondotta a honvédelmi miniszter — *büszkén és boldogan vonult el Főméltóságod előtt a ma magyar katonája: az új magyar honvédség. A magyar katona mögött azonban olyan hosszú s olyan dicsőséges mult van, amilyennel kevés nemzet dicsekedhetik s amely mult során az európai kultúra határmegyéjén ellenség és jóbarát egyaránt becsülni tanulta a magyar katonát. Ezt a multat mint nemes hagyományt tiszteli ma is a magyar hadsereg; ez számára erkölcsi tartalék a multból és erkölcsi rúgó a jövőre. Ennek a hagyománytisztületnek — ami nélkül hadsereget maradandóan felépíteni nem lehet — látható megnyilvánulása a ma megnyitásra váró Hadimúzeum, hadi multunk újabb korának emléktára.*

A *Kormányzó Úr Ó Főméltósága* engedélyének megadása után megnyitlak a múzeum kapui és *vitéz Aggházy Kamil* ezredes, a múzeum igazgatója szólt a Hadimúzeumról, majd a *Kormányzó Úr Ó Főméltósága* a megjelent előkelőségek kíséretében megtekintette a Hadimúzeum termeit.

Az otrantói csata húszéves évfordulója. A *Kormányzó Úr Ó Főméltóságához* a bécsi tengerészszövetség nevében *Bruno Dittrich* sorhajókapitány május 15-én, az otrantói ütközet húszadik évfordulója alkalmából a következő üdvözlő táviratot intézte:

„Főméltóságú Uram! Folyó hó 15-én van huszadik évfordulója az otrantói tengeri ütközetnek. Ennek a pompás haditettnek, amelynek emléke Főméltóságodnak, mint hősiesség és sikerekkel koszorúzott hadvezérnek nevéhez kapcsolódik. Régi

Lakbérlekötés mellett ujonnan építendő **családiházak** és **közművestelkek** kaphatók Budapesten, a zuglói villamos végállomástól néhány percnyire, továbbá **Környe-bányán** (Bánhida mellett) **kertes házrészek** hosszú törlesztésre. Érdeklődni Magyar Tisztviselők Takarékpénztára r.-t.-nál (Budapest, IX., Mester-u. 15/17. sz. Telefon: **1-448-47**).

ragaszkodással és tisztelettel, de egyuttal a császári és királyi haditengerészet tiszteletreméltó történelmének e dicső lapja felett érzett jogos büszkeséggel időznek különös bensőséggel a mi gondolataink Főméltóságodnál, a mi egykori vezérünknel és flottaparancsnokunknál, akihez ma is teljes szívből ragaszkodunk és akinek ez alkalomból lelkes üdvözléteinket jelentjük. Fogadja Főméltóságod a legnagyobb tiszteletünk kifejezését".

Ugyanez alkalomból Berlinből a tengerészeti szövetség vezetője, Eler tengerészkapitány a következő táviratot intézte Kormányzó Úr Ö Főméltóságához:

"Az otranói tengeri ütközet mai húszéves emlékünnepe alkalmából a tengerészeti szövetség nevében Főméltóságodnak, mint az osztrák-magyar tengeri haderő dicső vezérének és a Novara parancsnokának a régi tisztelettel és bajtársiasággal alázatos üdvözléteinket jelentem".

Hősi emlékművek felavatása. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága május 30-án avatta fel Szegeden a Hősök Kapuját, amelyet néhai gróf Klebersberg Kunó és Pálffy polgármester elgondolása nyomán Pogány Móric tervezett. A falstemenyeket Aba Novák Vilmos, a honvédszobrokot Lőte Eva készítette. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága 30-án reggel Hóman Bálint kultuszminiszter, Vértessy Sándor és Keresztes-Fischer Lajos tábornok kíséretében érkezett Szegedre, ahol Imecs György főispán, Pálffy polgármester, Shvoy Kálmán ny. altábornagy és Mérey László tábornok, vegyesdandárparancsnok fogadta. Szegedre érkezett az ünnepségre József királyi herceg, gróf Széchenyi Bertalan, Tahy László, báró Perényi Zsigmond, Herczeg Ferenc és özv. gróf Klebersberg Kunó is. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága az ipari vásár megtekintése után a nevét viselő 9. gyalogezred tisztikarának villásreggelijén vett részt. Tizenegy órakor a Hősök Kapujánál Pálffy polgármester mondott beszédet, majd Hóman kultuszminiszter beszélt. A leleplezésre megadott kormányzói engedély után a Tisza partján megszólaltak az ágyúk és kongani kezdett a Hősök harangja. Az első koszorút az emlékművön a Főméltóságú Úr helyezte el. — Budapest is méltó keretek között ünnepelte a Hősök Napját. Ebből az alkalomból zászlódszobába öltöztették a Hősök-terét. Az emlékkőnél kétoldalt alabárdos testőrök és koronaőrök álltak díszőrséget. Baloldalon gyülekeztek az ünnepélyen résztvevő előkelőségek, jobboldalon pedig a különböző fegyvernemek kiküldöttjei helyezkedtek el. Az Aréna-úton egy zászlóalj gyalogság, egy ütög tűzérsg és egy huszárszázad sorakozott fel, míg a dalárdákból összeállított énekkar a Műcsarnok lépcsőjén kapott helyet. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága helyett Rapaich Richárd lovassági tábornok jelent meg, akit a főváros részéről Schuler Dezső alpolgármester és Salamon Géza tanácsnok fogadtak. — Berlinben az ott nyugvó magyar hősi halottak emlékére a berlini Collegium Hungaricumban felállított emléktáblát ünnepélyes keretek között leplezték le. Az ünnepségen megjelent Sztójay Döme magyar királyi követtel dr. Farkas Gyula, a Collegium Hungaricum igazgatója. Az ünnepi beszédet Farkas Béla ezredes, a Berlini Magyar Egyesület elnöke mondta. A leplezett emléktáblát König Kelemen, a berlini magyarok lelki vezetője áldotta meg. A koszorúk elhelyezése után dr. Farkas Gyula egyetemi r. tanár beszéd kíséretében vette át a Collegium Hungaricum gondozásába a Berlinben elhunyt magyar katonák emlékét őrző emléktáblát. — Az egész ország lelkesen megünnepelte a Hősök Napját s ebből az alkalomból Dány, Leányvár, Tokaj, Kunszentmiklós, Kutas és Vácduka községekben leplezték le hősi emlékműveket.

Csendőrségi Közlöny 11. szám. Hadparancs. — Személyes ügyek. Miniszteri rendeletek. Tartósan vezényeltetett: Kovács

Ha órára, ékszerre, alpakka evőkészletre van szüksége, kérjen költségmentes bemutatást. Órálmért, ékszerelmért legmesszebbmenő jótállást vállalok.

Alapított: 1875.

NEUBART SÁNDOR

órák és ékszerész. Oklevéllel kintüntetett órásmester

SZÉKESFEHÉRVÁR, NÁDOR-U. 23.

Andor I. százados, a budapesti I. csendőrkerület 2. lovastan-
alosztájának oktatótisztje Kiskunhalason, hasonló minőségben
ugyanazon kerület 3. lovastanosztályához Budapestre. —
Allandó nyugállományba helyeztetett: Papp György II., buda-
pesti I. kerületbeli alhadnagy, Czika István székesfehérvári
II. és Tolnai Dávid pécsi IV. kerületbeli tiszthelyettes. —
Névváltoztatások: Skafszy László-Mihály csendőr a család
nevét „Szalánki"-ra, Legoza Ferenc próbacsendőr „Leány-
falusi"-ra, Szabadits Sándor próbacsendőr „Sasvári"-ra,
Scherrer János próbacsendőr „Sümei"-re, Muszaj Gyula
próbacsendőr „Majoros"-ra, Mujzer László próbacsendőr „Ti-
hanyi"-ra, Rajtar György próbacsendőr „Rábai"-ra, Koszován
László-Zsigmond próbacsendőr „Kövesi"-re és Braun Béla pró-
bacsendőr „Barna"-ra változtatta belügyminiszteri engedéllyel.
— Szabályrendeletek: Budapesti helyierdeki vasutakon csend-
őregyének vasúti kedvezménye. — Előfogott igénybevétele fo-
golykíséretnél és elővezetésnél. — Csendőrség elhelyezési kimu-
datásának helyesbítése. — Közszolgálati alkalmazottak és nyug-
díjasok gyermekei részére arképes vasúti igazolványok érvé-
nyesítése. — „Cs—L. (Szut.)" szolgálati könyv helyesbítése. —
Utcai urna- és perselygyűjtések szabályozásáról szóló rende-
letek módosítása. — Kisbudmér, Nagybudmér, Olasz, Hidor
és Bakonyi kisközségeknek törvénykezési átesatolása.

Helyreigazítás. Lapunk június 1-i számában az 1937. évi
Zsebkönyv egyik közleményének helyesbítésére hívtuk fel
olvasóink figyelmét. Sajnos, tördelési munka közben itt oly
elnézés történt, amely könnyen félreértésre adhat okot, azért
a helyes szöveget az alábbiakban közöljük:

Az 1937. évi Csendőrségi Zsebkönyvben megjelent „A m.
kir. csendőrség egyenruhája és felszerelése" című közlemény-
ben az alábbi sajtóhibák fordultak elő:

1. a 293. oldalon az 1. Legénységénél című fejezet 2. be-
kezdésében a „Csendőr" szavak után „acélzöld alapon" szava-
kat kell felvenni és a 2. sorban „acélzöld ispahánból" szavak
helyett: buzérvörös posztó-csikokból" szavakat kell írni. —
Ezek szerint tehát a próbacsendőrök sapkájára vonatkozó
rész változatlanul marad.

A Ludovika Akadémia növendékeinek sportversenye. A
Ludovika Akadémia növendékei május 29-től június 5-ig be-
zárólag sportversenyt rendeztek az alábbi eredménnyel: Öt-
tusa vívás: 1. Bolgár, 2. Malanotti. Ötusa lövésverseny: 1.
Bánó, 2. Polgár. Az öttusa verseny állása a lovaglás, vívás és
lövésverseny lezajlása után: 1. Bolgár 4, 2. Wlassics 11,5,
3. Malanotti 13 ponttal. Az atletikai verseny befejező részének
eredményei: 110-es gát: 1. Herczegh 18,4, 2. Nagy. Gerely-
dobás: 1. Pajor 50,67, 2. Szalay 49,27 méter. Diszkoszvetés:
1. Révay 34,80, 2. Verőczy 34,66 méter. Rúdugrás: 1. Papp 310,
2. Zarándy 300 centiméter. Kézigránátdobás: 1. Hány 81,70,
2. Tövisházy 77,18 méter. A harminckilométeres országúti
kerékpáros versenyben első lett Bolgár 1 óra 14 perc alatt
Marényi előtt. A hadipisztoly egyéni verseny eredményei:
1. Haray 139, 2. Nyirő 138, 3. Mészáros 137 körrel. Ötusa fut-
ás: 1. Bolgár, 2. Bartha, 3. Wlassics, 4. Falkay, 5. Bánó,
6. Tomm, 7. Gombos, 8. Ooppelz, 9. Sille, 10. Malanotti. Az öt-
tusa végeredménye: 1. Bolgár 8 pont, 2. Wlassics 22½ p.,
3. Gombos 27 p., 4. Sille 27½ p., 5. Bartha 29 p., 6. Malanotti
29 p., 7. Bánó 29½ p., 8. Tomm 32 p., 9. Ooppelz 34½ p., 10. Fal-
kay 35½ p. Bolgár 3 számban első, egy számban második és
egy számban harmadik helyen végzett s mint az eredménye
is mutatja, egészen különálló klasszis. A törvívás eredményei:
1. Jeney, 2. Gács, 3. Kapulyi, 4. Szendrő, 5. Vértessy, 6. vitéz Pé-
csi. Kisbűvi puskaverseny eredményei: 1. Csibi 249 kör, 2. Eör-
dögh 242, 3. Görgey 237, 4. Hazay 232, 5. Kereszti 224, 6. vitéz
Kéry 222. 100 méteres hátúszás: 1. Gombos 1:20 p., 2. Bartha
1:29 p., 3. Rajcs 1:33 p., 100 méteres gyorsúszás: 1. Gombos
1:03 p., 2. Bartha 1:08 p., 3. Rajcs 1:10 p., 200 méteres mellúszás:
1. Sille 3:24,8 p., 2. Trócsányi 3:25,6 p., 3. Toperczer 3:27,8 p.
Műugrás: 1. Potyondi, 2. Szőri, 3. Szelepcsényi.

Közlekedéstan. Írta: Terescsényi Károly m. kir. rend-
őrfőalezred, Kecskemét. Úgyes, 120 oldalas kézikönyv, meg-
jelent a vidéki rendőrfőkapitányság jóváhagyásával. Az ösz-
szes érvényben álló közlekedésrendészeti jogszabályokat tar-
talmazza, továbbá a gépjárművezetői vizsga feltételeit, anyá-
gát a Közúti nemzetközi jelzőtáblák ábráit, a közúti adóról

ELŐLEGNÉLKÜLI RÉSZLETFIZETÉSRE

SEZLONOK TAKARÓVAL P 65-161

EBÉDLŐSZÖNYEGEK P 28-161

Fotélgnyak, paplanok, vasbútorok, futósző-

nyegek, fehérművásznak, ruhaszövetek. „Baross" Szőnyeg- és Kárpitosüzlet

Budapesti, VIII., Baross-utca 74. sz.

A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény!

és az adóbélyegek érvényességi időtartamáról szóló rendelkezéseket, a fuvarozó gépjárművekre, ezek vasárnapi és Szent István napi munkaszünetére vonatkozó jogszabályokat, gépjárműügyekben fizetendő díjakat, illetékeket stb. Kérdésfeleletekben tárgyalja a felsorolt ismereteket, könnyen áttekinthető módon s már a kérdésekkel is kiemelve a közlekedérendszert legfontosabb tudnivalóit. Ára 2 P 50 fillér, megrendelhető a szerzőnél.

Eladó 1 darab használt, jó állapotban levő 9×12-es fényképezőgép, Kern gyártmány, 4,5 Rollka Kern anastigmat, régi Compurzárral. Tartozékai: állvány, esomagfilmkazetta és lemezkazetta. Megtekinthető Szakál Pál törzsörmeister v.-nál Budapesten, az 1. nyomozó alosztálynál.

Megvételre keresnek Budapeستől 30 km-es körzetben 10–15 holdas homokos birtokot. Címet a szerkesztőség továbbítja.

Csendőrségi tollforgót árusít, köt. javít Várfai (Vlahina) Mihály ny. szakaltiszt, Budapest, XIV., Újvidékköz 5., flsz. 2. (69-es villamossal Amerikai-útnál leszállani.) Dél József ny. thts, Budapest, VII., Amerikai-út 74. sz. Fekete Imre ny. törzsörmeister, Új-Hatvan, Toldi-utca 2. Árak és munkadíjak: szép, új disztoll, válogatott tollból 10 P, szolgálati tollforgó nagyság szerint 5–6 P, régi toll átkötése 1 P, pótlással 2 P, beküldött új toll vágása és megkötése pótlás nélkül 3 P, pótlással 3 P 50 fillér. A postaköltséget a megrendelő viseli. — Papp Ferenc ny. törzsörmeister (Hajdúböszörmény, Szilágyi Erzsébet-körút 35.) kappanfarokból különleges gonddal készült tollforgókat 30, 25 és 20 P-ért árusít. Megtekintésre vételkötelezettség nélkül küld tollforgót, az esetleges visszaküldés postai költségét azonban az érdeklődőknek kell viselniük.

SZEMÉLYI HIREK.

Új őrsparancsnokok. A székesfehérvári II. kerületben: Kacsó Albert tiszthelyettes, Kocsis Boldizsár törzsörmeister v.; a pécsi kerületben: Czilli József törzsörmeister v.

Házasságot kötöttek: A budapesti I. kerületben: Hajnal Mihály ny. szakaltiszt, Budapest, XIV., Újvidékköz 5., Lajos törzsörmeister v. Zsáony Eszterrel Cegléden, Vásárhelyi György törzsörmeister v. Sorosi Máriával Vas megyében, Nagy Géza törzsörmeister özv. Siket Györgyné, született Gajdics Zsófiával Nyirvasváron, Máté Lajos törzsörmeister Bischof Anna-Máriával Pestszenterzsébeten, Horváth Imre II. őrmester Höger Katalinnal Szobon. A székesfehérvári II. kerületben: Havasi István törzsörmeister Antal Margittal Kenderesen, Burján Lajos törzsörmeister Süle Irénnel Nagyalásonyban, Babos József törzsörmeister Szalai Erzsébettel Darnószel. A szombathelyi III. kerületben: Csordás József törzsörmeister v. Horváth Máriával Géceen, Tóth Géza törzsörmeister Imre Máriával Toronyban, Németh István X. törzsörmeister Szettler Máriával Csurgón, Bekefi Ferenc törzsörmeister Takács Vilmmával Nyirádon, Laki Gyula őrmester Bor Juliannával Hetesen. A pécsi IV. kerületben: Horváth Gyula I. törzsörmeister Bóli Irmával Erdősokonyán, Czeglédi Sándor törzsörmeister Szabó Juliannával Kecskeméten, Benedek Pál őrmester Varga Máriával Kaposváron, Szikszó Károly őrmester É. Szabó Rózával Hajduszováton. A szegedi V. kerületben: Takács Imre őrmester Hegedűs Bertával Kunszentmiklóson. A miskolci VII. kerületben: Lénárt Mátyás I. törzsörmeister v. Hegyi-Ignác Erzsébettel Felsődobszán, Hajnal Sándor törzsörmeister Balog Irmával Sajószentpéteren, Sze-

mes József törzsörmeister Marinka-Tóth Erzsébettel Hatvanban, Szakács Sándor őrmester Pilát Juliannával Ozdon.

Családi hírek. Született a budapesti I. kerületben: Szabó Géza tiszthelyettesnek Kornél-József-János nevű fia, Göndöcs Ferenc tiszthelyettesnek Péter-Ferenc nevű fia, Tóth János törzsörmeisternek János nevű fia. A székesfehérvári II. kerületben: Novák-Kovács Imre tiszthelyettesnek László nevű fia, Harmati István törzsörmeisternek Erzsébet nevű leánya. A szombathelyi III. kerületben: Kassai Károly törzsörmeisternek Etel-Julianna nevű leánya, Palotás Ferenc I. törzsörmeisternek Olga-Piroska nevű leánya. A pécsi IV. kerületben: Kovács István II. osztályú altisztenek Gizella-Katalin nevű leánya. A miskolci VII. kerületben: Gőcze József tiszthelyettesnek Emma-Valéria-Kamilla nevű leánya, Diószegi József tiszthelyettesnek József nevű fia, Boros János törzsörmeisternek Mária-Erzsébet nevű leánya, Mészáros József törzsörmeisternek József-Gyula nevű fia, Zoltán István törzsörmeisternek László-Nándor nevű fia és Labancz József őrmesternek Imre-József nevű fia. — Meghalt: Major László pécsi IV. kerületbeli tiszthelyettes László nevű fia Tengelicen és U. Nagy József debreceni VI. kerületbeli tiszthelyettes József nevű fia Hajdudorogon.

Halálozás. Kiss János IV. bácsalmási őrs állományába tartozó csendőr május 30-án a bajai városi közkórházban gennyes mellhártyalob és szívburokgyulladásban meghalt.

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kéziratos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási átészololásának és ha szükséges, tartalmi módosításának, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja reá a kézirat oldalára piros írónnal: „Szószertint közlését kérem!” A kéziratot kérjük a papírnak csak egyik oldalára, félhasábosan, tróggéppel, kettes sortávolságra, kézírással pedig jól, olvashatóan és nem túlsűrű sorokban írni. Olvashatatlannal kézírással nem foglalkozunk. A kéziratokban semmiféle rövidítést nem szabad használni. Kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megcímzett és válasz-bélyeggel ellátott borítékot mellékel. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ. Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének írásbeli nyilatkozatát, hogy a felvételnek a szokásos tiszteletdíj ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másuttal közölni, sem pedig utánnymutatni. A nyomdai korrektúrát mi végezzük.

Kerékpár

a kitűnően bevált, legnagyobb strapát is kibíró „Turán” gépűrket gyári garanciával 12 havi részletre szállítjuk a csendőrség tagjainak. **PANNONIA, VI., HAJÓS-UTCA 15.**

A legnagyobb csendőrségi szolgálati könyv-, nyomtatvány-, írószer- és felszerelési cikkek raktára:

PALLADIS RT.

BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.

A csendőrséget érdeklő új cikkek forgalombahozatalát külön körlevelekkel hirdetjük.

korrektúralevonatot csak kivételes esetben adunk. Szerzőink különnyomataikat közvetlenül a Stádium-nyomda igazgató-ságától (Budapest, V., Honvéd-utca 10.) szíveskedjenek megrendelni, amely azt velünk kötött szerződésének árszabása szerint köteles elkészíteni. Minden hozzáink intézett levélre válaszolunk, de csak szerkesztői üzenetekben; magánleveleket akkor sem írunk, ha a beküldő válaszbélyegét mellékel. Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal adk kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Névtelen levélre nem válaszolunk. Hozzáink intézett levelet szolgálati útra nem terelünk, azok tartalma vagy beküldők külte felől senkinek sem adunk felvilágosítást. Jeligétől legcélszerűbb kisebb helység nevével vagy ötjegyű számot választani. Annak, aki jeligét nem jelöl meg, nevének kezdőbetűi és állomáshelye alatt válaszolunk. Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőrségen” rovatban válaszolunk. Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, másoktól nem. A csendőrség tényleges és nyugállományú legénységi egyénei az előfizetési díj felét fizetik. Legkisebb előfizetési idő: félév. Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert felszólítást nem küldünk. A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. számú postatakarékpénztári csekk számlájára befizetni. Címünk: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I., Bőszörményi-út 21. szám.”

F. F. Az igazságügyi segédhivatali tisztviselői tanfolyamot az igazságügyi minisztérium 41.088/1936. I. M. sz. rendelet alapján a budapesti kir. ítélőtáblán tartják. Kezdeté: folyó évi szeptember 13. A tanfolyam tartalma hat hét, a vizsgát közvetlenül a tanfolyam befejezése után tartják. A tanfolyamot azonban csak akkor tartják meg, ha arra legalább 30 alkalmas egyén jelentkezik, a vizsgát pedig csak akkor, ha arra legalább tizenötön jelentkeznek. Kérvényt a táblához kell beadni mielőbb. Csatolnia kell a tanfolyam elvégzéséről kapott igazolványt. Jelentkezhetik akkor is, ha parancs nem lenne kiadva. Annak idején kap szabadságot, amelyet behívása után kell kérnie. E szabadsága beszámít az 1933. évi 17. Cs. K.-ban megjelent Határozványok 2. § 2. pontja értelmében.

Gyalog tanalosztály. Sajnáljuk, hogy tördelési hiba folytán ez a félreértés keletkezett. A helyes az, hogy a próba-csendőrök táborig sapkájának rangjelzése: két keskeny 3 mm-es acélzöld isphánból készült sujtás. Híreink között is tárgyaljuk ezt.

18. Türelmet kérünk.

93/45. Kérheti a belügyminiszter úrtól, de nem lehet kiáltása, mert a kinstár érdeke ellen volna egészséges embert nyugállományba helyezni még akkor is, ha annak minden gondolata szabadulni innen. Elfelejtette, hogy 15 évvel ezelőtt milyen jólesett az a darab kenyér, amit kaptott!

Békés. A legközelebbi számunkban válaszolunk.

Munka. Lexikonválaszt kap.

Gádos, Bárdos t. A külföldi szabadságkérésére vonatkozó tudnivalókat megtalálja az 1933/17. Cs. K.-ban közölt Határozványokban. Az Ön és felesége részére szükséges útlevelel beszerzése iránt már most intézkedhetik. Az 1913/9. és 16. Cs. K.-ban is talál teljes útmutatást.

Baranyavár. 1. Olvassa el folyó évi 4. számunkban a 27. lexikonválaszt. 2. Csak ideiglenes elhalasztásról lehet szó, nem pedig beláthatatlan időkre. Nyugodt lehet, hátrány nem fogja érni, mert annak idején ezt az elhalasztást tekintetbe fogják venni, ami természetes.

Kutató. S. A. Vadas László tart. hadnagy tartózkodási helye az illetékes miniszteriumban ismeretlen.

Csónak. Lexikonban felelünk.

S. Nagy Lajos ny. t. Az ottani örsön vagy községi előjárásnál könnyen megkapja a rendeletet megtekintés végett. Az örsön még esetleg megkaphatja a Kádár Gyula g. őrnagy kiadásában megjelent „Tájékoztató a csendőrségi nyugellátásokról” című összefoglaló munkát is. Nekünk a rendeletekből nincsenek példányaink, tehát nem küldhetünk.

Árpád 21. Kérheti a visszavételét a belügyminiszter úrtól (VI. c. osztály), de nem sok reménye lehet a sikerre. A bokasüllyedés nem olyan fogyatkozás, ami két év alatt helyrejönne. A létszámemelés, amelyről Ön olvasott, fiatal, erős, teljesen egészséges emberek felvétele által történik meg, ami a szolgálat s egyben a kinstár érdekeit tekintetbevéve, egyedi helyes és gazdaságos megoldás.

45.666. A nyilvántartótól kapott értesítés szerint Fodor Károly százados a volt 31. gy. ezred állományában nem volt.

Hattyú. Várakozási illetménnyel szabadságoltak a szabadság tartama alatt egyenruhát nem viselhetnek. A rendeletet megtalálja az 1933-6. Cs. K.-ben.

Kajtar törzsörmester. A folyó évi 4. számú Csendőrségi Lapok 128. oldalán „Öreg honvéd” jeligés üzenetünk 1. pontjában irtakból tájékozódhatik.

9999. Megítélésünk szerint a leírt körülmények nem lehetnek akadályai az ügy Öre és a másik félre kedvező elintézésének. Véglegesen a vizsgálat adatai döntenek. Mások botlása miatt senkit büntetni nem lehet. De mert a vizsgálat csak akkor indulhat meg, amikor már beadta a kérvényt, viszont miután ez a tény a másik félben jogosan ébreszt nagy reményeket, vigyázniia kell ebben a bizonytalan helyzetben. Gondolja csak meg, ha a vizsgálat olyan adatokat is megállapít, amit Ön, az Ön fiatalos és elfogult szemével nem lát vagy nem hajlandó tudomásul venni, akkor vége kell legyen az ismeretségnek. Falun az ilyen eset súlyos következménnyel jár — nem Önre, hanem a leányra. Ezt kell tekintenie s ezt ajánljuk, amit május 15-i számunk üzeneteiben „Maros” jelige alatt ugyanolyan viszonyok között levő bajtársnak mondtunk. Az az érzésünk, hogy nem csalódtunk, amikor azt mondtuk, hogy Ön nemrég került erre az örsre, ott az első leány megtetszett Önnek és... másra nem gondolt, csak arra, hogy elveszi feleségül. Rendfokozatát, korát és nekünk megírt körülményeit figyelembevéve, azt mondhatjuk tapasztalatból: inkább várjon. Elmúlik néhány év, más vidékre, más leányok elé jut, ezalatt néz, lát, tapasztal, hall és ami a csendőrnél nem mellékes körülmény: elvégzi iskoláit, megszerzi a továbbjutáshoz szükséges tapasztalatait és hisszük, hogy akkor egészen másként látja a világot s abban a házassági kérdés is minden velejárójával együtt.

Magyar tenger. Rendelet, amely a fizetési fokozatba sorolásra megállapított várakozási időt meghosszabbította volna, nem jelent meg. Hogy Öntől miért vonták le a már egyszer megállapított és kifizetett magasabb illetéket, nem tudjuk. Nincs semmi akadálya annak, hogy erre vonatkozóan szolgálati uton felvilágosítást kérjen a gazdasági hivataltól. Ez nem előjáró zaklatása. Az volna helytelen, ha nem törődne a dolgaival.

Védőrség, Eger. Elnézést kérünk egyrészt, mert csak most felelünk, másrészt, mert most is csak hozzávetőleges tájékoztatást tudunk adni. Okai nem vagyunk egyiknek sem. Utánajárásunk során nem egyszer kaptunk biztatást, ígéretet a biztos adatok megszerzésére s annak eredménye az, hogy késtünk. Ezt a biztos adatot így sem kaptuk meg, de — úgy véljük — mégis eleget tudtunk meg a további munkához. Tessék a rendőrfőparancsnoksághoz, (Budapest, Mosonyi-u.) vitéz Komlóssy Károly r. felügyelőnek írni, aki szíves volt felajánlani magán-iratgyűjteményét a szükséges puhatolásokhoz.

Érdeklődő. Máshol is hasonló a helyzet. Indokai ennek az intézkedésnek a nekünk is megírt rendelet IV. fejezetének 3. pont 1. mondatában irtak és 7. pontjában foglaltak. Az új utasítás megjelenése legjobb esetben f. év végére várható.

fehértóptika

Budapest, VIII., Múzeum-krt 2. sz.

Modern
fényképező gépek
FOTÓ CIKKEK
Prizmás látszővek

Csendőrség

tagjai részére

6 havi folyó-

számla hitel

Ön által megszabott időre terjedő előlegnélküli hitel a m. kir. csendőrség m. t. tagjai részére.

Bátorok, szolnoki, matracok és sodronyok, szőnyeg-
árak, futó- és ebédlőszőnyegek, dísztárgyak és az
összes vászonárak, abroszok, ágyneműdamasztok.

Vidékre árajánlatot mintákkal küldünk.

Lakásberendező vállalat, VI. Andrassy út 66

Balog csendőr. A fűszerüzlettel együtt levő dohányárúsítás hétköznapi szabályozására az 1932-31. lexikonunk ad felvilágosítást. Vasár- és munkaszüneti napokon a fűszerüzletre megállapított záróra a dohányárúsításra is vonatkozik. (94.537-1921. K. M.) Kis községekben, falun az ilyen üzletek gyakoriak. — Írjon máskor jellegét.

Balaton. Lexikonban felelünk.

Füst. A 180.000-1936. B. M. sz. rendelet 21. §-ának 5. bekezdése szerint a köteles tűzoltói szolgálat alól mentesek többek között a betegségük, testi vagy szellemi fogyatkozásuk miatt szolgálatra alkalmatlanok. E §. 6. bekezdése szerint ezt az alkalmatlanságot a községi orvos (körorvos) díjtalanul kiállított, de illetékköteles bizonyítványával kötelesek igazolni. Ez az útja tehát annak, hogy magát, aki honvéd orvos és Cserba orvos szerint is súlyos beteg — a foglalkozások alól felmentesse.

Tisztelgés. A kerékpárját vezető honvéd fővetéssel tisztelg.

K. G., Balkány. Szolgálati tartalmú híryanagot csak a hírközponton át megszürve közlünk, bár önnek is elhiszük, hogy Kovács Gábor csendőr a derekas életmentést úgy csinálta, amint az a levélben áll. Üdvözölje nevünkben a kötelességtudó és bátor fiatal bajtársát.

Alabárd. Írtak és beszéltek erről már Hosszú Zoltán előtt is sokan. Nőjára jellemző anekdóta a székelyember agyafurtságára és élelmességére, hogy nem értett annak a sokezer csendőrnek is megismernie, aki még eddig nem ismerte. Így kell nézni a dolgot, mi így néztük. A szerző különben elég jól és elég egyéni módon írta meg.

K. K. eső, Encs. A helyesíráshoz mérten a vers gondolatfelépítése és ríme egész valószínűtlen magasságokban van. Igazán nagyon kicsi simogatás kellene, hogy remek költemény szülessék belőle, de azt hisszük, — éppen ez a baj.

V. eső, Felsőgalla. A cicás kép témája és beállítása ügyes, hangulatos, természetes. Kár, hogy maga a kép nem a leg-tökéletesebb, homályos. Azért talán kliséen is mutatni fog valamit. Érdemes foglalkoznia vele.

N. II. törm., Andocs. Üdvözöljük a köszönetben rejlő figyelemért.

F. thts, törzsalosztály. A gondolat jó, de nem fogta el elég világosan a baloldali csendőrt. Kliséen az ilyen sötét részlet elmázolódik. Minden képek legalább 50 százalékkal jobbnak kell lennie, mint amennyit kliséen várunk tőle. Célszerű, ha erre a szabályra minden fényképező bajtársunk előre gondol. Éles, tiszta képeket kérünk.

Kolozsvár. Majd mi is kiharcoljuk, ami kell, az ideén látni fogja már az eredményt. A vitát azonban lezártuk, mert a válaszból ítélve, a továbbiakban tárgyilagos visszhangra amúgy sem számíthatnánk, de ez nem is fontos. Így legalább sokan látják, hogyan is állunk ezzel a kérdéssel, akik azt hitték, hogy a legnagyobb rendben van minden. Ez a főhason. A cikket nem közölhetjük, minden megírivalót megírtunk mi annak idején. Ügybuzgósága azonban megérdemli az elismerést.

P. I. testőr szakaszvezető. Közvetlenül küldjük most már a lapot. A „Kenyérszegés” igen szép. Tud írni, van rá ösztönös készsége, de ne rontsa ezt túlzásokkal, szükségtelen szökecségekkel, ne akarjon mindenáron „még szebben” írni, főleg pedig ne törődjék a levelében említett „irodalmi irányrengeteggel”. Csak az lehet igazán szép, amit az ösztönök, érzések a legegyszerűbb szavakkal vetnek papírosra. Verseinek a formakeresés túlzása és a dübörgő szavak vadászása a gyengéje. Egyszerűsítse verseit, többre megy velük. Beküldött versei nem közölhetők. Levelet senkinek sem írunk. Örülünk, hogy szívesen olvassák lapunkat.

K. D. thts, Budapest. Alapos munkát végzett érte. Használja egészségével.

P. L., Vasas. Szorgalma elismerést érdemel. A fatörmelés képe nem jó, ilyen környezetet nem szabad levenni, mert ami természetben nem szép, képen sem lehet az. S ha érdekességet keres, a csúnya még nem az.

Alföld. Alapvető hibák vannak a képeken. Az egyiknél alak van, de a baloldalinak levágta a jobbfelét. A helyszíni szemlét mutató kép csak akkor volna értékes számunkra, ha megvolna hozzá a nyomozás is, természetesen tanulságos. Anélkül nincs mit közölnünk ilyen képen. Sajnos, a nyomozásokhoz igen ritkán kapunk képanyagot, pedig hovatovább igen sok fényképezőgép van odakint az őrsőkön és udvabár: nyomozás is akad! Miért nem csinálnak ezekről helyszíni felvételeket s miért nem küldik be hozzánk a leírásokkal? Megkértszereznék a tanulságos nyomozások rovataink értékét és érdekességét. A többi kép erősen beállított. Ne vegye zokon ezeket s ne kedvetlenedjék el, mi tanítani akarunk abban a tudatban, hogy a fényképezés csak látszólag egyszerű mesterség. Kezdetnek elég, ha csak tiszta, éles képet akarunk, a továbbjutás azonban már rengeteg és folytonos tapasztalás, tanulás dolga.

B. J. törm, Bánréve. Milyen kár, hogy a vagyonmentő képet nem küldötte akkor, amikor időszerű volt. Már a május 15-i számhoz is késve kaptuk, azután pedig már nem volt aktuális. Szívesen közlünk volna, maga a kép is jó. A másik foltos, nem éles.

Egyenes út. Ilyen szép jellegét sem sokat kaptunk. Csak haladjon is rajta. Levele tárgya egyébként sehol sincs rendezve, inkább csak a helyi szokásoktól függ. Mi úgy fogjuk fel, hogy állandó jogosítványról van szó s amíg azt el nem veszik, mindenütt érvényes. Ismételjük azonban, hogy ezzel a felfogással ellenkező helyi rendezés is lehetséges, azt pedig csak szolgálati uton tudhatják meg. Képei elég jók, de egyik sem kifogástalan. Esetleg az ebédet közölni fogjuk. A sakkozóknak levágta a fejbűbját, pedig hát ugyebár a sakknál — az egész fej kell. Ezer ilyen apróság van a fényképezésben, amire nagyon kell ügyelni. Ahány felvétel, annyianál.

Gárgé. Azt a barlangfelvételt csak fényes-napos időben lett volna szabad megcsinálni. Azután: mit akart mondani ezzel a felvétellel? Minden képben az értelmet, a kép jelentését, mondanivalóját is keresni kell. Ha egy járórt odaállítunk a fal, vagy barlangszáj elé, ez még nem mond semmit. Erre minden fényképezőnek gondolnia kell. Elég néha egy-egy szokatlan mozdulat, valami nem mindennapos apró esemény, vagy környezet ahhoz, hogy a kép érdekes legyen, de az ilyen pillanatokot ki kell lesni. A fényképezéshez előbb jó szem, megfigyelés kell, csak azután jöhet a gép. Az egyik rózsakertes képében már megtaláljuk ezt, de ott meg a felvétel nem elég tökéletes. Mindez nem kifogás, hanem tanács. Szorgalmát megdicséreljük.

Szentendre. Egyet-kettőt közlünk. A kis lovas jó. Van érzéke hozzá, érdemes egyre nehezebb feladatokat vállalnia.

Ihász th. Az egyiknél félhónap, a másiknál egész hónap van megjelölve, ez azonban nem változtat semmit a lényegen, azaz mindakettőnek, átlagban véve, annyi ilyen órájának kell lenni, ahány hétköznapija van a hónapnak.

Turán. 1. A sértettek személye alapján a törvény (1878. V.) nem tesz különbséget az elévülési időt illetően. 2. A Szut. 24. mellékletében megtalálja azokat a bűncselekményeket, amelyek a sértett fél indítványa alapján üldözhetőek. A többiek hivatalból üldözendőek. 3. Lexikonban felelünk. 4. A vadászjegyet, a fegyvert és a lött vadat kell őrizetbe venni. 5. A hivatalból üldözendő vadászati kihágásokat a Szut. 24. melléklete (28. old.) sorolja fel. 6. Az 1931/102. lexikonválaszunk megadja az irányítást. 7. A Szut. 312. pont 6. alpontjában írt rovott előéletű egyént akkor kell elfogni, ha büntetett vagy szabadságvesztéssel büntetendő vétséget követett el, vagy ezeknek nyomatékos gyanúja terheli. 8. A kényszerítő eszközökről a Csendőrségi Lapok 1930/552. lapoldalon talál utbaigazító közleményt.

Csendőröknek Részletre is

Dr. Jámbor, mérnök **Ciánoz**
268-270 és 268-279

Világhírű Styria, Wonder, Automoto, Darling, Diadal, Vénus kerékpárok és alkatrészek, Órák, ékszerek, ezüstárak megbízható minőségben. Versenyképes árban. Kedvező feltételek mellett.

DIADAL Kerékpár Varrógép
SVÁJCI ÓRAHÁZ

Budapest, VII., Thököly-út 26.

(Murányi-utca sarok) T. 14-04-38.

Ezerképes árjegyzék ingyen

Bűnöző nők.

Írta: ERNST ENGELBRECHT bűnügyi rendőrbiztos
(Berlin). (12)

Egyszer, amikor lopási eset kiderítésénél kísérletképen delejes egyént alkalmaztak, B. asszony érdekes ügy közép-pontjába került. Berlin legelőkelőbb divatruházában értékes hermelinköpenyt loptak el. Az áruháznak az utóbbi időben tetemes kárt okozott a sok bolti tolvajnö és a rendőrségnek is igen sok gondot adott az ismeretlen áruházi tolvajnök felkutatása és előállítása. Minden erőfeszítés dacára sem került elő a drága hermelinköpeny és a tolvajnak sem sikerült nyomára bukkanni. Végül is az üzlet tulajdonosnője összeköttetésbe lépett egy delejes emberrel, aki viszont az ügyben eljárt bűnügyi rendőrbiztosra is meghívta az ülésre. A delejes ember főviről-hegyire elmagyaráztatta magának a lopási esettel összefüggő összes lényegtelennek látszó részleteket és mellékkörülményeket is és végül kijelentette, hogy a hermelint egy B. nevű áruházi tolvajnö lopta el és az a Potsdamer Strasse közelében levő egyik játéklubbban megtalálható. A tolvajnö megkísérelte, hogy az értékes prémet eladja, de ez nem sikerült neki, mire egy kék kartonban rejtve eldugta abba az ötszobás lakásba, amelyekben a játéklubb van elhelyezve. A rendőrség közegei kétkedve fogadták a delejes ember kijelentéseit, nem zavarták tovább a megjelölt környéken található játéklubbok köreit s mellőzték azok átkutatását. Midőn azonban néhány hónap múlva a Potsdamer Strasse környékén, a Lützowstrassen egy játéklubbát szétrobbantak, általános álmélkodásra megtalálták a megjelölt helyen kék kartonban a keresett hermelinköpenyt.

Ha a dührohamok nem használtak, B. asszony más eszközökhöz folyamodott. Egyik ájulásból a másikba esett, kikelt lsten és az emberek ellen, szidta a világot és zokogón játszotta a bűnbánó Magdolnát, csak hogy a kegyetlen áruházi detektívetek áthangolja. És több esetben sikerült is ilyen módon szabadulnia.

Ha azonban a megkárosított áruház vezetője nem tágitott és követelte, hogy a lakását megtekinthessék, ott a lopott áruknak egész raktárát találták felhalmozva.

Éveken keresztül járt-kelt szabadon és dacára, hogy ismétetlen elfogták, ügyesen értette a módját, hogy bírát beszámíthatóság tekintetében megtevéssze. Szinte csodálkozik az ember, hogyan sikerülhetett ilyen minden hájjal megkent tolvajnönek újra és ismét kiszabadulni. Ha egy-egy tolvajkirándulása jó eredménnyel végződött és a talaj forró lett alatta, gyorsan szanatóriumba vonult, idegbetegség ellen kezeltette magát, hogy a későbbi következményeknek ily módon vegya elejét.

Szívesen vállalta a tettestárs szerepét is, a szakmabelieket beárulta s besúgása alapján azokat egykettőre elfogták és el is ítélték. Ily módon akarta a rendőrség háláját és elismerését a maga részére biztosítani.

Az áruházi és bolti tolvajnök tevékenysége különben igen sokoldalú. Nemesak kisebb dolgokat tüntetnek el, mint pl. ékszer, szöveteket, táskákat, amelyeket nehézség nélkül lehet

eldugni, hanem terjedelmesebb tárgyakat is, pl. bútordarabokat, szőnyeget, képeket, rádiókészülékeket stb. Ezeknek a terjedelmesebb dolgoknak az elszállításánál több tolvaj összejárva dolgozik. Míg egyikük a kiszolgáló személyzetet foglalkoztatja, a többiek a terjedelmes tárgy elszállításáról gondoskodnak, ami a személyzet hiányos felügyelete mellett sokszor minden különösebb nehézség nélkül sikerül is.

A kész ruhákat árusító üzletekben a tolvajnök a próba-fülkében néha 6-8 ruhát húznak egymás fölé és úgy távoznak. Kisebb tárgyakat úgy emelnek el, hogy duplafenekű táskát helyeznek rá, vagy egy kartondobozt, melynek a fenekén vagy az oldalán kis ruganykapocs rejtőzik. Ennek segítségével a kiszemelt tárgyat villámgyorsan el lehet tüntetni. Különösen raffinált tolvajnök jótánczátú műkezet használnak. Ezt a pultra fektetik és a bőredőnyű köpenyök alatt levő természetes kezükkel összekapkodják mindazt, amihez csak hozzájutnak. Egy tettenért tolvajnö bőredőnyű kabátja alatt széles övet hordott, melynek hordkamójára egyszerűen négy lopott lámpát akasztott.

B. asszonytól megtalálták egy nagy áruház katalógusát, melyben az ellopott tárgyakat piros íróval húzta alá. Anynyira merész volt, hogy orgazdáit ezzel a katalógussal szokta felkeresni és ennek alapján vette át a megrendeléseket. Megbízásokat színlelve, a raffinált tolvajnö felkereste az illető áruház kívánt osztályait és a „rendelést” szállította. Csak néhány hónappal ezelőtt sikerült B. asszony tolvajlásait végleg elintézni. Teljesen tisztában volt azzal, hogy milyen sors vár rá, aki az új birodalom bírát és a rendőrséget orránál fogva vezette.

Minden eszközt igénybevetett, hogy megszökhessen s hónapokig el tudott rejtőzni. Hosszú fáradozás után végre sikerült a rendőrségnek rejtékelyét felkutatni és ezzel hosszú időkre ártalmatlanná tenni. Ez a zsidó szélhámosnö mesterien értette a tettét, hazudott, mintha könyvből olvasta volna és villámgyorsan tudott mindig az adott helyzetbe beilleszkedni. Eredményei titka többnyire az a határtalan szemtelenség volt, mellyel fittyet hányt a törvényre. Ilyen embertípusok halásztak az akkori zavaros időkben.

B. asszonyhoz hasonló vakmerőséggel és arcátlansággal járt el ugyanabban az időben egy másik szélhámosnö.

Évekkel ezelőtt Berlin egyik legelőkelőbb szállodája elé egy elegáns autó suhant, amelyből egy még elegánsabb nő libbent ki, aki a vendégkönyvbe előkelő mágnásalád nevére írta be magát. Az alakiságokat egy urasági inas intézte el, kinek egész lénye csak úgy sugárzott az előkelőségtől; még az ügyes és szemfüles szobapincér is ellette egyes mozdulatait, hogy azokat alkalomadtán értékesíthesse. A megérkezés estéjén az előkelő hölgy egy kis ékszeres csomagot adott le megőrzés végett a szálloda pánccsokrényébe. Néhány nap múlva megjelent a szálloda pénztárosánál az inas és kérte a kis csomag kiadását. A hölgy által írt felhatalmazás igazolta, hogy az átvételre jogosult. Másnap reggel az említett előkelő vendég, B. grófnő, személyesen is megjelent a pénztárnál és az elhelyezett kis csomag kiadását kérte. Mikor megtudta, hogy az ékszer már kiadták az inasnak, elájult. Magához térítették, mire kétségbeesetten magyarázta, hogy soha senkinek, semmiféle meghatalmazást nem adott az ékszer átvételére. Telejesen magánkívüli volt s a szálloda vezetőségét tette felelőssé azért a könnyelmű eljárásért, mellyel az ő megkérdése nélkül kiszolgáltatták az értékes ékszer az inasnak, aki tetejébe még meg is szökött. Botránnyal fenyegetőzött és az igazgatóság más esetben bizonyára a rendőrséghez fordult volna, de tekintettel arra, hogy a szállodában egész sereg hasonló előkelő személyiség lakott, egyezkedni próbált a károsult nővel, tekintélyes összeget fizetett ki bánatpénz gyanánt, mire további követeléseitől elállt.

Hogy a grófnő a szálloda iránti bizalmának mégis tanujelét adja, egy más alkalommal ismét értékes ékszer adott át megőrzésre, egyben felhívta figyelmüket egy kitünő magándetektívre, kit megbíztak a megugrott szolga nyomoműködésével. A detektív kiadós előleggel ellátva, még aznap elutazott és rá néhány napra már táviratban jelezte, hogy nyomon van.

Különleges fizetési kedvezmény a m. kir. csendőrség tagjai részére.
Egyes bútorok és teljes berendezések. Szőnyegfürrás. Ebéd- és futószőnyegek, szelzonok, paplanok stb. Ágy-nemű és fehérenmű vásznak. Női és férfi divatszövetek.

12, 18, 24 havi előleg nélküli részletfizetésre

LAKÁSBERENDEZŐ-nél Budapest, VI. Liszt Ferenc-tér 5. sz. Telefon: 1-271-77.
Minta-árjegyzéket és modell-árjegyzéket küldünk huzat mintákkal.

A „Steyr-Waffenrad“ Puch
„Eberst“ világhírű
KERÉKPÁROK
csendőrségi használatra kiválóan alkalmasak
10.-, 15.-, 20.- pengős havi részletre.
A véd.egyezett „Eberst“ tura kerékpár
már P. 130.-tól részletre megrendelhető.
Szigeti Károly
Budapest, V. Visegrádi-utca 11/a. Emelet
Kérjen díjtalan árjegyzéket.

